

Los Hechos

Jesucristo Espíritu Santon trannrrab misrig

¹ Nai Teófilo, nai srøsrø pørigube maig purayaigwan eshkab pørig kuig køn, Jesús tru chigurrimbunø marøb pølbasriilanba kusrenaniilanba. ² Katø nøashib karua øramelø lawa wesruilan Espíritu Santogurri chitø maramelan martrai karua pønsra, srømbaløsrømay srua yain kwalømgatig købigwan pørig køn. ³ Incha nøbe kwaig tsua, øsiirawa, nømune øsiguig kenamisrøbig køn, nø kuin kui asamdiig kønrrai chine marøb. Incha nøbe kwalømmera cuarenta nemisramne nømun kenamisrøb uña, Tius nø karub waigweimburabigwan waminchibig køn.

⁴ Incha Jesúsbe nømbo trubalatø purrøwabe:

—Jerusalénsrømaybe ammønrrigay cha karubig køn, nai Møskai trannrrab misra kørrømisrigwan treeg pumnegatig munugunrrain cha, ⁵ tru ñim nan øyah taig mørig købigwan. Pøs Juanbe isa kømøtø, pitøga pinøbuliilø kønrrai ulsrain køn cha. Trune ñimbe mam kwalømyutø Espíritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun— chibig køn.

Jesús srømbalasrømay ib

⁶ Jesúsba truyu tulaamba purrøwabe, trencha payibelø køn:

—¿Señor, Israel misaamera merrabsrø nøm ashib karub tøgagúig købigwan katøle treetøwei nøm karub tøgagømig punrrai møi yan tamara pasrtraindirru?— cha.

⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Treeg maramibe mana punrrabigwanba, Møskai nøashib nui maram purab mariitøgatøwei chi kwaløm treeg punrrai mara kørromaramigwanbabe, ñimbe wammøra kømig chi palømøn cha. ⁸ Inchendø Espíritu Santo yandø ñimuim pala arrubeneuguende maramburab maramigwan ñim uta, Jerusalénsrø, Judea pirau kerrigu, Samaria pirausrø, pirø muba kuimburab purø yabsrønguen naimburab maig kuigwan waminchab webamrrun— chibig køn.

⁹ Incha yandø iigwan chab waminchene, nøm ashilb pønrramne, Jesúswane pala kusruben, kan wañi arrua, nun pinøbulen, yandø mas ashchab kaimabelø køn. ¹⁰ Inchen Jesús iben, nøm srømbalaneb neeshib pønrramnetø, møimbe pagatø møguelø puløzheelø kewar nømuim pulu kenamisrabe, ¹¹ trenchibelø køn:

—¿Galileasrø møguelø, chindimba srømbalaneb neeshib kørromisrke? cha. I Jesústøwei ñimui utugurri srømbalasrømay srua yainabiibe, ñim maig yai asig katø nøbe treetøweih attrun — chibelø køn.

Judasweimburø purøbasramig Matíaswan lawa wesrab

¹² Inchen tru nøashib karua øriiløbe tru Olivos taig tunsrøngurri Jerusaléngatig katø ambubelø køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu isrin kwalømbe maya yabgatig amrrain chibig køben, treezhiitø. ¹³ Jerusalén ciudayu puabe, tru nøm pui yau, pala pisusrø nebambubelø køn, truyube Pedro køben, Juan køben, Jacobo køben, Andrés køben, Felipe køben, Tomás køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Alfeowej nusrkai

Jacobo køben, Simón Zelote køben, Jacoboi nusrkai Judas køben, tru iilø ya peba warainug.¹⁴ Truiløbe Tiusba wamindamigwane sötøba kandø isua, maikken elachimø marøbelø købig køn, Jesúswei usri María køben, nui nunelø køben, katøgan ishumburmera køben kanbalatø misra.

¹⁵ Inchen tru kwalømmerawan Jesucristo kusrenanigwan marøbelø kan ciento veinte køsrøn tulundzuna køben, Pedrobe truilai utu pasramisra trenchibig køn:

¹⁶ —Nai nunelø, Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truibe nebumig palaig kuig køn cha. Tru pørigube Espíritu Santobe David wamindigu kanmaytø Judasweimburab treeg nebunrrun cha wamindig kuig køn. Jesúswan kemøra, sruamrrabelan mandø indamigwan eshkab pasrabigwan. ¹⁷ Pøs Judasbe namui utuitøwei, katø namui marameløyu maramig tøgaig købig køn cha. ¹⁸ (Indiibe tru nø kaig marimburø an utiitøga kan tul penig køn cha. Inchabe ippa, turmay peñippe, patsøwan srurram peñen, pøitsimerabe kerrigu webølabig køn cha. ¹⁹ Inchen Jerusalén mayeelø warabelø wammørabe, tru pirøwane, “Acéldama” cha wamabelø køn, nømuin trikkabe, “Ani Lusin Tul” chibig.) ²⁰ Kaguende Salmosyube trenchibig pørig pasran:

“Nui yabe mugucha waraimíig kutsi ya
kørrømisren,
katø truyube muguen tsunrrabig kaanrrain”
cha.

Katø:

“Nø chi marøb pasraig købigwane katøgan peg
utønrrain” cha.

21 'Inchawei øyeeg købene, tru namui utu Jesús trendø namba lincha llirab uñen, **22** tru Juan Jesúswan piu umbu nun ulsraikkurrimbunø, katø nun namuinukkurri kusraben, nun srømbalasrø utig kømnegatig namba managucha tin lincha amøñibelø yu móguelø køn cha. Incha kan treeg lincha uñibigwan, tru Jesús kwawa, katøle øsiiraigwan treeg køn chib waminchib, namba tøgatø pasrønrrai maramibe ke søldøwein køn—chibig køn.

23 Incha pailan wesrawa pønsrøbelø køn: Matíaswanba, Joséwandøwei Barsabás cha wamab (katø Justo cha wamab indi) mówanba. **24** Inchabe øyeeg chib Tiusba waminchibelø køn:

—Señor, ñibe mayeelai manrrømeran ashibili, i pailan ñi mønun lawa wesrua tøga pasraigwan eshkarra chib, **25** Cristo nøashib karua ørigwei maramigwan uta pasramisra martrabiibe mu kuin kui. Kaguende Judasbe nui yamsrømay inrrab, tru maramigugurrimbe tarømisra pella, peg maywan yaig køn— cha.

26 Inchawei móigweim pala pendashhab suerte kuchene, Matíasweim pala peñen, truibe yandø tru Cristo once nøashib karua øriilai utuig kørrømisrig køn.

2

Espíritu Santo arrigwan waminchibig køn

1 Judíosmerai Pentecostés taig tru kwaløm yandø puben, nømbe mayeeløba kanbalatø tulundzuna købene, **2** móimbe jkatø! srømbalasrøngurrimbe wanrrabig kan truba mur isig ichibig lataig arrubig

køn, tru purrainuube Ȑkatø! ya ørø tru wanrrabiitø kasramgue. ³ Inchene nømun kanun kanun traniilø kan nagurømera latailø kenamisra, nømun kanuim pala, kanuim pala pønrramisrøbelø køn. ⁴ Inchene nømbe mayeeløba Espíritu Santotø netsailø kørrømisra, peg, peg wammera waminchib mendabelø køn, Espíritu nømun maig wamindingaruben.

⁵ Inchen Jerusalénsrømbe judíos misaamera warabelø køn, Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø, chu pirausrøngurringuen palømíkke. ⁶ Inchen tru misag søtøbe tru wanrrabigwan mørabe, tulundzunabelø køn. Inchabe Ȑpaare! kan øyeebe chi mandø kermab isubelø køn, kaguende nøm mørrene, tru Jesucriston kørebeløbe møitøgucha peg wam peg wam tru nøm mørøb pønrrabelai wamwan, trunun, trunun waminchiptinchene. ⁷ Inchen nømbe truba kørrø kwaariilø, kangurrin kangurri Ȑpaare! kan mandø kermab isub, trenchibelø køn:

—ȐI mayamba waminchib pønrrabeløbe Galileasrø misaamera kømuitarru? chib. ⁸ Pøs kan namuin triimay, namuin triimay nam wamindi mørtrappe Ȑmandø kerah? cha. ⁹ Yube Parto pirausreelø køben, medosmera køben, elamsreelø køben, mesopotamiasreelø køben, judeasreelø køben, capadociasreelø køben, pontosreelø køben, Asia pirausreelø køben, ¹⁰ frigiasreelø køben, panfiliasreelø køben, egiptosreelø køben, tru Cirene pirø pulu Libia pirausreelø køben, katø Romasrøngurri amrrubelø ka petø amrruartelø judíosmera køben, judíos kømeelø Tiusweiwan judíosmera marigu pønrrønrrab purørruwarmera

køben, ¹¹ katø cretasreelø køben, arabiasreelø køben, treeg yam paløsreelø købendø, nambe mayeeløba Tius truba nørreelø mariilan namuin triimay, namuin triimay wamindi mører—chibelø køn.

¹² Incha mayeeløba nømbe kwariilø jkan paare! øyeebe mandø kermab isub kangurrin, kangurri trenchibelø køn:

—¿Kan øyeebe chi kerah?— chib.

¹³ Trune kaneløbe indzatø ashib trenchibelø køn:

—Mutsiguelørre inchib waran— cha.

Espíritu Santo kørraarruben, Pedro misagwan maig kørnrabigwan waminchib

¹⁴ Inchen Pedrobe Cristo tru once karua ñriiløba kurra pasramisra, nøbe mur waminchib trenchibig køn:

—Judea móguelø køben, katø mayeelø yu Jerusalén warab misaamera køben, iigwan ñim chigúi nebua ashchain køn cha. Na wamindamigwan tab mørtrai chibig køn. ¹⁵ Ya løtsø las nuevetø køben, i móguelan ñimbe mutsiguelø kønmab isuinrrun cha, ¹⁶ treeg kømøtø, Tius maig karuigwan eshkabig Joelgurri Tius tru øyeeg taig købig, iibe tru køn cha:

¹⁷ “Srabe kwalømmerawane treeg pub attrun cha,
Tiusbe trendan chib,
mu misagweim palatøgucha nai Espíritun uncha
tøgagønrrai Øramønrrun cha.

Ñimui nusrkalø, ñimui nimbásrmerabe
Tius nømun chi eshkaigwan eshkaben,
ñimui matsøreløbe kan piab lataigu chigøben
ashen,

ñimui kölleeløbe pialø tøgagønrrun cha.

18 Tru kwalømmerawane katø ishumbur lata,
møguelø lata,

nai karuindiig melabelaim pala

nai Espíritun uncha tøgagønrrai tranen,
nømbe na nømun chi eshkaigwan eshkanrrun
cha.

19 Inchen srømbalasrømbe nabe kwaara asha
kønrrai mariilø marøb,
katø yu piraube na maramburab mariilan
asha kømig kenamaramønrrun cha,

anin køben, nag køben, naguish kurrabig købengue.

20 Nøssiibe larrø løstiig misren,
pølbe ani lataig misrtrun cha.

Señor arrum kwaløm truba nuig purø tab
kwaløm pumøwatø, treeg kønrrun cha.

21 Inchen Señor Tiuswei munchiwan wamab, pu-
rugurra chib miab pasrabiibe, kaigyugurri
wesraig kønrrun" cha, trendaig.

Iibe tru køn, chibig køn.

22 'Ñim Israel misaamera, na wamindigwan
møray chibig køn: Nazaretsrø Jesùsbe Tius nø
karua øri møg kui ashchai, nø treeg trani møg
købig køn cha, nøgerri ñimui merrab maramburab
mariitøgaba, kwaara asha kønrrai mariitøgaba, Tius
nøba pasrain kui asha kømig mariiløtøgaba. Pøs
ñimdøweinguen ashibelø køn cha. 23 I mówandøwei
Tiusbe merrabsrøngurri manawei nø maig mar-
trab isuilane tøgaguen kua, ñimun tranen, ñimbe
nune kurusu mesra, ñim kweetsig køn cha, tru
larrø kailai tasku purøøra. 24 Inchen nune kwailai
utugurri Tiusbe kusraig køn cha, øyeeg purø
trømbøig indinawa kwaig tsuigugurri. Kaguende

tru kwab kwanrrai marøb pasrabiibe nune chin-chagucha nø merrarrawa tøgagønrrab kaimaig køn cha. ²⁵ Pøs merrabsrø rey Davidbe Jesúswemburab waminchippe, trendaig købig køn cha:

“Nabe Señorwane chu uragucha nai merrab wai ashibig kur cha.

Kaguende nøbe nai kusrmay pasran cha, nan amburab, iburab sruagutsig mandøguen kømui pasramig chigaanrrai.

²⁶ Treekkurri nai manrrøbe truba kasraaraben, nai niløbe truba truba tabig waminchib kas-raaran cha.

Inchen nai asrken, chi isumø muniiramigwan muniirab isrønrrun cha.

²⁷ Kaguende ñi, Tiusbe, nan kwabelø pønrrainug pasrønrrain kønrrain kømøwei, katø ñui Newan Tabigwan trerab tsunrrain kønrrain kømøwei inchun cha.

²⁸ Ñibe nan øsig kóm maymeran nebua asingarua, ñi naba waikkurri nane truba truba kasraarangarunrrautan” taig køn cha, trenchibig køn.

²⁹ ’Nai misaamera, nabe maig kuigwan tørgandø kelarrab ñimun trendamønrrun: Merrabsrø namui kölli misag Davidbe kwaben, sørig køn cha. Inchen tru nui sørriibe møin kwalømgatig namui utu pasran cha. ³⁰ Inchendø Davidbe, Tius maig karuigwan eshkabig købig kua, tru kan nuinukkurri kurrab misagwan David nø wamisra karub wainug wanrrai wannamigwan, Tiusbe: “¡Katø! treeg marmø kómø, treeg kønrrai maramønrrun” cha, trendaigwan ashibig kuig koppe, ³¹ Davidbe manawei Cristo øsiiramigwane chab asha kua, tru

Cristo katøle øsiiramigwan trencha wamindig købig køn cha 'kwabelø pønrrainug truyutø pasrønrrai kørrømarig kømøwei, katø nui asrbe treraig kømøwein kønrrai indig kønrrun' cha. ³² Inchawei Tiusbe tru Jesúswandøwei katø øsiirangaruben, nambe mayeeløba tru øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer chibig køn. ³³ Incha nune Tiusweim pulu kusrmay wanrrab attrai kusraben, Møskai trannrrab misra kørrømisrig tru Espíritu Santon uta, uncha tøgagønrrai trunun tranan chibig køn. Inchen ñim møi ashib, mørøb inchib kuibe, tru køn cha. ³⁴⁻³⁵ Kaguende Davidbe srømbalsrømaybe nebimuig køn cha. Inchendø Davidbe trendaig køn cha:

"Señor Tiusbe nai Señorwane trendan cha:

'Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñun ashig kømui inchib tsalø inchibelan
ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna wamig
kønrrai na pønsramnegatig.'"

³⁶ 'Israel misaamera mayeeløba treeg kømuitamab asha pønrray cha, tru Jesús ñim kurusu mesraigwandøwei Tiusbe nune Mayeelaim Pala Pasrabig kønrrai maramba, Cristo kønrrai maramba indin køn— chibig køn, Pedrobe.

³⁷ Incha øyeeg tailan mørøppe, truba nullaarab isui inchibelø køn nømui manrrau kebachen. Inchabe Pedronba, trugurri Cristo nøashib karua ørig katøganelanba payibelø køn:

—Ñim nai misaamera, ¿nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

³⁸ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñim møitøgucha nimui kaig mariilan isua møray cha. Incha Tiusweimay llirawa, Jesucristoi

munchiyu piu umbu ulsrailø kuy chibig kön, ñimui kaig mariilan ulø payamig kömíig, pesannaig kørromisrtraimbe. Inchen Tiusbe ñimune Espíritu Santon tranrrun cha. ³⁹ Kaguende i tranamigwan nø trannrrab misra kørromisriibe, ñimuyasig köb, ñimui ureemerayasig köb, katø mayeelø chu uras tsøndatøsrø kørrelayasisig köb, katø mayeelø namui Tius nun mun wamag köben wamamelai, trilayasisig köb kön— chibig kön.

⁴⁰ Incha Pedrobe øyeelø wamindig kömnetø, katø srøitø waminchib, øyamay melamig kön chib trenchibig kön:

—Yeeg larrø kaig marøb misaamerainukkurrimbe wemallib ambay— cha.

⁴¹ Inchen tru nø wamindigwan møra utabelane piu umbu ulsrailø kørromisren, tru kwalømbe Jesucriston körewa pønrramisrøbeløbe kan pøn mil køsrøn nemisrig köbig kön. ⁴² Incha nømbe mayeeløba Cristo nøashib karua øriilø kusrenanigwane tindøga marøb pønrrabelø kön, kanbalatø lincha kömigu lata, mamig pirisha kanbalatø mab kömigu lata, katø kanbalatø misra Tiusba waminchib kömigu lata.

Jesucriston körebelø srøsreelø mandø waraig

⁴³ Inchen nømune mønundøgucha ka nøs nøstø köbig kön, tru Cristo nøashib karua øriiløgurri kwaara asha kørrai marøb, katø Tius nømba pasrain kui asha kørrai truba truba marøb inchen. ⁴⁴ Inchen mayeeløba Criston körebeløbe kanbalatø lincha tulundzunab, katø chimerandøgucha ke kanguelarrøtø tøgagøb inchibelø kön. ⁴⁵ Incha nømui pirømeran, yameran,

katø chi tøgagúilan køben yana, søteelan pirishibelø køn, møitøgucha maig palain køben, treetø.

⁴⁶ Incha kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau søteeløba tulundzunabelø køn. Incha mamigwan nømui yamørig truba truba kasrag, kanbalatø lata pirisha mabelø køn, tabig isua, ka treeg maranmab ashchaindø kømø, ⁴⁷ manrraugurri tabig isub Tiuswan truba tabig waminchib, katø nømbe maya misaamerá truba tabig wamindinabelø køn. Inchen Señorbe kaigyugurri wesraig kønrrabelan wesrawa, kwalømmørig nømuinuube srøitø, srøitø nemarøbig køn.

3

Kan uñchab kaimabigwan tamarøb

¹ Kan kwaløm Pedroba, Juanba, maaben las tres pailøba kegøtø Tiuswei yaumay nebambubelø køn, Tiusba wamindam uras købene. ² Inchene truyube kan móg tru kal-lainukkurri uñchab kaimabig wabig køn. Truigwane Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig køn” cha waminug kebambubelan ‘an kettra’ cha miab wanrrai, kwalømmørig srua amba wannig wabig køn. ³ Inchen tru uñchab kaimabiibe Pedronba, Juanwanba Tiuswei yau kebamrrab inchén ashabe ‘an kettra’ cha miaben, ⁴ nømbe nun ashabe, Pedrobe trenchibig køn:

—Namun ash— cha.

⁵ Inchén tru uñchab kaimabiibe chi trannrrab indermab isua, truba tab ashene, ⁶ Pedrobe trenchibig køn:

—Angawei, orogawein kur cha. Inchendø na tøgagúigwaneguende tranrrumøn cha. Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu kurrab, inrrø— chibig køn.

⁷ Incha Pedrobe kusrmay tasigu kemøra kusrabene, tru urastø nui srøbmeraba, nui yetølømeraba mur misren,⁸ tru uñichab kaimabiibe jkatø! kan pørsrappe pasrambua, ib menda, Tiuswan ‘Tabiibe ñitø køn’ chib, trashib, pørsrab Tiuswei yau Pedroba, Juanba kebibig køn.
⁹ Inchen maya misaamerabe nune uñibig misrin kui ashib, katø Tiuswan ‘Tabiibe ñitø køn’ chib, truba tabig wamindi ashib inchibelø køn. ¹⁰ Incha tru Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig” cha waminug tru ‘an kettra’ cha, miab wabigwan truig kui ashabe, truba kwaarøbelø køn, jkan paare! øyeebe mandø kermab isub tru treeg purayain køben.

Pedro maig pub arrigwan Tiuswei yau waminchib

¹¹ Inchen tru uñichab kaimabig købiibe Pedronba, Juanwanba kemøra pasramnebe, misaabe mayamba kwariilø luløbelø køn Pedromeraimay, tru Tiuswei yau Salomónwei Yaskabumay.

¹² Inchen Pedro iigwan ashabe, misagwan trenchibig køn:

—Namui Israel misaamera ¿øyeegwan asha ñimbe chindimbarre kwargue? cha. Kabe tru maramburab maramigwan nam namashib tøgar kua, kabe nam Tiuswei merrab purø tabelø kuikkurri i møwan uñibig kønrrai nam mari lata ¿chindimbarre namungøba ashke? cha. ¹³ Treeg kømøtø, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius

namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe tru nui marøb megabig Jesúswane tørguegalmabig kønrrai maran cha. Truigwane tru misagwan ashib karub purrabelan ñimbe kemøra, tranøb, katø Pilatobe nune elatchab inchen, ñimbe elachibashmub indig købig køn cha. ¹⁴ Tru Newan Tabig katø Kerriguwan Sølgandiigwane ñimbe kaasha, tru kweechiptiigwane, trube, kelachai miaig køn cha. ¹⁵ Incha tru øsig kømigwan nø tøga pasrabigwane ñimbe kweechen, truigwan Tiusbe kwailai utugurri katøle øsiirangaruben, nambe tru treeg purayaigwane namashib ashibelø ker chibig køn. ¹⁶ Pøs Jesúswæi munchibe tru ñim trendø asi møg ñim møi ashib pønrraigwan øyah chishig kønrrai tamaran cha, nui isubigwan tru munchiyu pasrikkurri. Tru isubigwan Jesús tøgagønrrai marig, truibe nune newan tamaran cha, pøs ñim mayeelø asiinrrabguen chibig køn.

¹⁷ 'Pøs, trube, møimbe ñim nai misaamera, ñimbe chugúi mørnøwa, øyeeg marøb pønrrain kuin kui ashar chibig køn, katø ñimun ashib karub purrabelø chigucha. ¹⁸ Inchendø mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelø wamindiitøga nui Cristobe kwamnegatig purø trømbøig indinab meganrrun cha, manawei Tius eshkawa pasrig købigwan treeg nebunrrai marig køn cha. ¹⁹ Inchawei treeg købene, nimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chibig køn, ñimui tru kaig mariilan chi kaig mariimíig lataig kørrømisrtraimbe. Trumaybe Señorbe chi isumø, tabig pishindø waram kwalømmera ørøb, ²⁰ katø tru muniirab kui Criston, tru Jesúswan, ñimuyasig manawei nø

tarømara wesrúa pasrigwan trunungucha ørtrun cha. ²¹ Inchendø nøbe møimbatøbe srømbalasrø ka wamig køn cha, Tius tru chiwandøgucha lutøgurri tamara pønsramnegatig, tru Tius nuindø tarømariilø nø maig karuigwan eshkabeløgurri nø manasrøwei maig taig, treeg. ²² Inchawei Moisésma trendaig købig køn: “Señor ñimui Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei Tius maig karuigwan kan eshkabig na lataitøwei katøgan kusranrrab køn cha. Inchawei nø maig wamindiilane chiyutøgucha mørramig køn cha trendaig købig køn. ²³ Kaguende mørkøben Tius maig karuigwan tru eshkabigwan mørmlígwane, Israel misaamerainukkurri kanguen kaagøm, pinisaig kønrrun” taig køn cha.

²⁴ 'Inchawei Samuel tsub uraskurrimbunø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø truilø chigucha møin kwalømméra øyeeg punrrabigwan wamindig købig køn cha. ²⁵ Pøs ñimbe tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelai ureemera køb, katø tru namui kølli misaameran tru nuinukkurri acuerdo marigwan tøgagøb indan cha. Abrahamwan tru trenchib uras: “Ñigurri karrab larrøbichib misaamerabe pirau maya misaaba mayanguen tab indiilø kønrrun” chib. ²⁶ Inchawei Tius nui Marøb Megabigwan kusrua, trugurri Tiusbe ñimuimaymerrig ørig købig køn, ñim møitøgucha tru kaigwan marmønrrab llirawa pønrramisren, mayanguen tab indiilø kønrrain—chibig køn, Pedrobe.

4

Pedroba, Juanba tru Setenteelø maig

maramigwan asha marøbelai merrab

¹ Pedroba, Juanba misagwan waminchib srø pønrramne, judíosmerai sacerdotesmera køben, Tiuswei yau policíamera ashib pønrrabelan nø karub pasrabig køben, saduceosmera køben truba namikkøleelø pubelø køn, ² kaguende Pedroba, Juanba misaameran kusrenanøb, katø tru kwabeløbe katøyug kwailai utugurri øsiiramibe Jesucristoinug køn chib, eshkab kusrennimba. ³ Incha tru karubeløbe Pedronba, Juanwanba kemøra, yandø maaben købene, katø kwalømgatig kailan keeri yau keerøbelø køn. ⁴ Inchendø møiløgøben Tiuswei wamwan wamindi mørøbeløbe Criston køreben, møguelandø munchen trattø milburab nemisrig købig køn.

⁵ Incha katø kwalømbe tru nømun ashib karub purrabelø køben, misagwan karubelø kølli misaameran køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, Jerusalén tulundzunabelø køn. ⁶ Truyube maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote tru Anás køben, Caifás køben, Juan køben, Alejandro køben, maya sacerdotesmeran karubigwei yaelø køben mayamba, truyu purrabelø køn. ⁷ Incha Juanwanba, Pedronba nømuin tøbøtag pønsrabe payibelø køn:

—¿Ñimbe iigwane maramburab marig muindøgarre margue? cha. ¿lilane mui munchiyurre margue?— cha.

⁸ Inchen Espíritu Santotø netsaig Pedrobe trenchibig køn:

—Misaameran ashib karub purrabelø, katø ñim misagwan karubelø kølli misaameran, ⁹ kan móg kwanrriigwan nam tabig marigwan chi

wetøgørramdiig kótashchappa, i mowan mandø incha tamarig kuitashchappa, ñim namun payib srua kuig kóbene, ¹⁰ trube, ñim mayeeløba, katø Israel maya misaameraba nebua asig kónrrai eshkanrrab cha. Tru i móg ñim mayeelai merrab pasrabiibe tru Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu tabig tammisrig kuig kón cha, tru ñim kurusu mesra kweechen, Tiusbe katø øsiirangaruig, truig-weinug. ¹¹ Jesúsbe ñim

“ya marøbelø tru kaasig srug kón cha.

Inchendø tru katsiisrømbe pølbasra wayig mas purø tab srukken misrin kón” cha.

¹² ’Pøs nam kaigyugurri wesrailø kómibe mu katøgan pegwei munchiyube chi kaagøn cha; kaguende kaigyugurri wesramigwane yu piraube mungucha treeg martrai tranig kaagøn— chibig kón.

¹³ Inchen tru payibeløbe Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi körig kuin kómø, løtab pønrrai ashib, katø mana chu kusreb purrømeelø, chigucha kómeelø kuin kui ashib inchabe, truba kwaara asha, nømune Jesúswei mendig amøñibelø kuin kui nebua ashibelø kón. ¹⁴ Inchagucha tru tamari møøbe nømuim pulu kurra pasrabwei indi ashabe, treekkurri Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi tamgaig kóbìg kón. ¹⁵ Incha nømune tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø purrainukkurri webambingarua, nømdø kangurrin kangurri payiyab waminchib kørømisrabe, ¹⁶ trenchibelø kón:

—¿Møguelane nambe chi martrab?
cha. Kaguende Jerusalén mayeelø warab

misaameraimbe Tius nømba pasrain kui asamig marig kan truba nuig kenagøn cha, nømgurri marig. Inchawei nambe chinchagucha chi treeg kømøn tambegaig køn cha. ¹⁷ Inchendø tru treeg marigwan misag utu mas mas wam larrøbichimønrraimbe, møingurrimbunøbe mungucha Jesúswai munchiyube waminchimønrrai ‘chigøben ñimune maramønrrun’ chinrrab—cha, nømbe trenchibelø køn.

¹⁸ Incha Pedronba, Juanwanba katø wamabe, chiweingucha Jesúswai munchiyube waminchimøwei, kusrenanmøwei inchai, jkatø! kandø mera pasrøbelø køn.

¹⁹ Trune Pedroba, Juanbabe trencha løtabelø køn:

—Ñimguen tab isuy cha, Tiuswei merrab søl købig kuitashhab nun mørmøtø, ñimun mørøb pønrramig. ²⁰ Kaguende nam ashib, nam mørøb indigwane nambe elachimø, wamindamønrrun—chibelø køn.

²¹ Inchen tru karubeløbe:

—Ñim namun mørmøwabe, møimbe chi maramigwane nam asamønrrun—chatø, elachibelø køn, tru maya misaameragurri chinchaguen ichabetønrrab kaima. Kaguende truiløbe tru treeg purayaigwan asha, Tiuswan truba tabig waminchib købelø køn. ²² Pøs tru purø nuig tabig marøb, tamarinab møøbe cuarenta años menrra tøgaig købig køn.

*Tiuswei ureemera nundø kemenda kørmø
pønrrønrrab Tiuswan miab*

²³ Pedroba, Juanba yandø ka elatsiilø kua nømui lincha amøñibelaisrømay ambabe, tru sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba nømun maig taigwan kerrigu eshkaben, ²⁴ tru lincha amøñibelø nøm iigwan mørabe, søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Tiusba trenchib waminchibelø køn:

—Ñi mayeelaim pala ñi ashib pasrabig srømbalawan lata, pirøwan lata, marwan lata, chigurrimbunø truyu chi purrabelan chigucha marøbig, ²⁵ Espíritu Santogurri namui merrabsrø David, ñi karuigwan marøb megabigwan ñi øyeeg chib wamindingaruig købig køn cha:

“¿Judíos kømeelø truba truba namig kurramba,
katø chi misaamera køben ke ka yandø
chi marmuinguenig martrab kurramba
inchippe, chindimbarre indah? cha.

²⁶ Pirau reymerabe yandø kwayanrrab lutømaytø pønrramisren,
katø tru ashib karubeløgucha wamincha kan-
balatø misra,

Señor Tiuswanba, nui Cristonba
kaig martrab namig kurran” cha.

²⁷ ’Kaguende isa kømøtø, Herodesba, Poncio Pilatoba, judíos kømø misaameraba, katø maya israelitasmeraba ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswan, tru ñi aceitetøga itølusig lawa wesraigwan tsalø køb, chigøben martrab isub i ciudayu tulundzunig kuig køn cha, ²⁸ ñi Tius manasrøwei øyeelø purainrrai maig martrab isua tøgagúilan treeg nebunrrai, martrab. ²⁹ Señor møimbe tru

nøm namun chigøben øyeelø martrumøn cha trencha pønsailan ashib, katø nam ñuiwan marøb mela-belan maikkucha kullaaramø ñui wamwan kørnø waminchib pønrramig kørnrai trannrra chib.³⁰ Ñui tasigwan larrøbichi cha, tru ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswei munchiyu kwanrreelan tamarøb, ñi namba pasrain kui ashchai mara kørørømarøb, katø kwaara asha kørørømistrai marøb inchi— cha, trenchibelø køn.

³¹ Incha Tiusba chab waminchene, tru nøm tulaamba purrainuube mur kønøben, mayeeløba Espíritu Santotø netsailø kørørømisra, Tiuswei wamwan maikkucha kullaaramø nømbe waminchibelø køn.

Kanguelarrøtø tøgagøb

³² Incha tru nu misag søtømera mayeeløba tru Jesúswan kørebeløbe møitøgucha lata kan manrrøtø lataig lincha pønrrab, kandø isubelø køn. Møitøgucha nømui chi tøgagúigwane ‘nain køn’ chimøtø, chi købigwane kanguelarrøtø tøgagøbelø køn.³³ Inchen Cristo tru nøashib karua øriiløbe Señor Jesús øsiirawa kurrigweimburab maig kuigwan waminchippe jkatø! muguen chindamgaig waminchibelø køn. Incha nømbe warappe, kan møitøgucha tab købigwan tøgagømburab tøgagønrrai traniilø purø tab warabelø køn.³⁴ Inchawei nømui utube chigøben palai inchiibiे muguen kaabig køn. Kaguende møiløgøben pirømera, yamera tøgarbe yana, maig yanigwan anwane srua amrrua,³⁵ Cristo tru nøashib karua øriilø nøm ashchai tranøbelø køn. Inchen nømbe trunune nømun maig palain køben kanun kanun treeg pirishibelø køn.³⁶ Inchen

kan levita José taig pi tøbøtag pirø pasrabig Chipre pirausriig, Cristo tru nøashib karua øriiløbe truigwane Bernabé cha wamig (trenchippe, “Isui meløben, isui inchimønrrai tabig waminchib nusrkain køn” taig). ³⁷ Tru møøma kan pirø tøgagua trunun yanabe, anwane srua arrua Cristo tru nøashib karua øriilø nøm asha martrai tranøbig køn.

5

Ananíasba, Safiraba isønrrab indigwan waminchib

¹ Inchen kan móø Ananías taiba, srai Safiraba kan pirø tøgagúigwan yanøbelø køn. ² Inchabe i móøbe nui sraimba misra, tru anwane tøbøtø trannrrab cha, wamincha, tøbøwane kørrømara, Cristo tru nøashib karua øriilaimay tøbøwandø nøm ashchai trannrrab srua ibig køn. ³ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ananías, ¿Satanás ñui manrrau nø kebya pasramisra, ñigan øyeekkatig martramab pasrøtirru? cha, ñi Espíritu Santon isab pasramig kønrrai, tru pirø yani anwan kerriguwan tranmøtø kørrømara trannrrappe. ⁴ ¿Pirøbe ñuiwein kømuitarru? cha. ¿Katø yanen, tru angucha ñi asamig kømuitarru? cha. ¿Ñui manrrau chindimba øyeeg martrab isua pasramisru? cha. Ñibe móguelan isab pasrømøtø, Tiuswan isan— chibig køn.

⁵ Inchen Ananíasbe iig trendaigwan mørabe, kwain peñiptinchibig køn. Inchen mayeeløba trunun wammørøbeløbe truba truba kørig kui inchibelø køn. ⁶ Inchen matsøreløbe amrrua, asrwan tamara pula, sørønrrab srua ambubelø køn.

⁷ Indiibe pøn ura wendau køsrønyu Ananíaswei srai tru treeg purayaigwan chi wammørmø, kebarrubenba, ⁸ Pedrobe payibig køn:

—Eshkarra cha, tru ñim pirøwan øyawei yaner cha trendaigwan trewei yangueh?— cha.

Inchen nøbe trenchibig køn:

—Øø, treweiwei yanøbwei indig køn— cha.

⁹ Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—Ñim pailømisra chindimbarre treeg martrab isua pønramisrke? cha, Señorwei Espíritun ke maig inchibig køtashchab ashchab inchib. ¡Ñiguen mør! cha, ñui kewan sørønrrab srua ambubeløbe chabguen yaskabyuguen amrrutan cha, møimbe ñungucha sørønrrab srua amrrun— cha.

¹⁰ Inchen tru urastø Pedroí srøb pulu Zafiragucha kwain peñiptinchibig køn. Inchen tru matsørelø kerruabe kwaikken wetørrawa, srua amba, keweim pulu sørabelø køn. ¹¹ Inchen tru iglesian kerriguelanba, katø mayeelø tru treeg purayaigwan wammørøbelanbabe purø trømbøig kørig kui indamig arrubig køn.

Cristo nøashib karua øriilø chine asha kønrrai marøbelø

¹² Cristo nøashib karua øriiløbe misaamerai utu chine Tius nømba pasrain kui ashchai mariilan maramba, kwaara asha kønrrai maramba inchibelø køn. Inchen Tiuswei ureemerabe Salomónwei Yaskabyu mayeeløba maig isuppe, treeg kandø isua tulundzunabelø køn. ¹³ Inchendø katøganeløbe nømbabe linchab inchimeelø køn, tru maya misaamerabe nømune truba truba tab inchib tøgagúingucha. ¹⁴ Inchen misaamera Señorwan kørebeløbe møguelø lata, ishumbur

lata katøguchinguen katøguchinguen nemisrøb ambubelø køn. ¹⁵ Incha kwanrreelanguen tru puraambub lliraig calleswan camamerayu, tsigalmerayu srua amrrua pønsrøbelø køn, Pedro puraiben, nui pørr møsiitøguen møigwan køben kwanrreelaim pala kasrønrrai. ¹⁶ Inchen Jerusalén ciuda puluwansreelø misag truba nørrø amrrubelø køn, kwanrreelø køben, trømbøig maringarub kwaimandziimera tøgar kan mandøguen kømui inchibelø, treelø køben sruar. Inchen mayeeløba tamariilø købelø køn.

Pedroba, Juanba kaig indiilø

¹⁷ Inchen maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteba, saduceosmeraingateelø truyu nøba purrabeløba purø pusrkwai ashiftø namig kurra, ¹⁸ Cristo nø ashib karua øriilane merrarrawa tru kailan keeri yau keerøbelø køn. ¹⁹ Inchen kan Señorwei ángel tru keeri yau yaskabmeran yem kura, wambiisrø wesrawabe, trenchibig køn:

²⁰ —Amba, Tiuswei yau pønrramisra, i srøig øsig kømigweimburab wamwan misaameran trunun kerrigu eshkab wamiday— cha. ²¹ Inchen nømbe iigwan mørabe, yandø tør-rrabene, Tiuswei yau kebamba, kusrenanøb mendabelø køn.

Tru inchib kømnetø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoteba, truyu nøba purrabelø katøganeløba amba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan tulundzuningarubelø køn, katø tru maig maramigwan ashibelø israelitasmerai kølli misaameran mayamba. Inchabe tru kailan keeri yau purrabelan nømuimay merrana,

amrrunrabelø ørøbelø køn. **22** Inchen policíamerabe amba, tru kailan keeri yausrømbe muganug pua, katøle amrruppe, treeg wam srua amrrubelø køn:

23 —Truyube mugucha chindamgaig kasraig pasrøben, wegørrømønrrai, ashibeløgucha yaskabmerayu pønrrøbendø, yaskabmeran nam kurene, umbusrømbe mugucha kaagøptindig køn— cha.

24 Inchen iigwan mørabe, tru Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiiba, sacerdotesmeran karubeløba, jkan paare! øyeebe mandø kermab isubelø køn, kan øyeebe chugatig punrrai indamab isubgue. **25** Trunetø møikkøsrøn trenchib puptinchibig køn:

—Ñim tru merrarrawa keerig mógueløbe Tiuswei yau misagwan kusrenanøb purran — cha.

26 Inchene Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiibe, nui policíameraba ya, Pedronba, Juanwanba katø merrana ambendø, maig købash tsag inchimøtø merranøbelø køn, kaguen misaamera nømun srug muta petamigwan køriimata. **27** Incha merrana amrruabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pønsrøben, maya sacerdotesmeran ø karub sacerdotebe, trenchib payibig køn:

28 —Yamba nambe ñimune Jesúswei munchiyube kusrenamønrrai, ¿kandø mera pasrøb mórgøpphe? cha. ¿Ñimbe chi margue? cha. Ñimbe Jerusalén ørøba ñimui kusrenanigwan larrøbitsingarua, tru mówan kweecha ani lusigwane namungøba, namungøba kemesrøtan— cha.

29 Inchen Pedroba, katøgan Cristo nøashib karua øriiløba løtappe trenchibelø køn:

—Namuimbe Tiuswanmerrig møroramig køn cha, møguelø taigwan kømøtø. **30** Ñim kurusu mesra kweetsig tru Jesúswandøwei namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe katø øsiirangaruig køn cha. **31** Incha Tiusbe nune purø nuig kønrrai marøb nui kusrmay wangarua, Kerrigu Nø Merrab Pasrabig, Kaigygurri Wesrabig kønrrai marig køn cha, Israel misaameran nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai marøb, katø nømui kaig mariilan ulø payamig kømønrrai marøb inchaimba, treeg marig køn chibelø køn. **32** Nambe øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer cha. Inchen nun tru mørøbelan Tius tranig Espíritu Santo chigucha asha pasrainrrun— cha.

33 Inchen iigwan mørøbeløbe, truba trømbøig nama, kwetchab inchibelø køn. **34** Inchen kan møg tru Setenteelai utuig kan fariseo Gamaliel taig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbig, maya misag nune mu chi taimiig, kurra pasramisra, tru Cristo nøashib karua øriilan kan petøzhiitø wambig wesrangaruabe, **35** nømune trenchibig køn:

—Namui Israel møguelø, purø ashiptø maray cha, i møguelan ñim chi martrappe. **36** Ñimguen isuy cha, mana køsrøn kan Teudas taig ‘kan truba nu kusreb møg kur’ chibig kurrøben, truigwanma møguelø cuatrocientos mendig amønaig køn cha. Inchendø nune kweechen, mayeeløba mendig amøñibeløbe chab tarømisren, chab pinig køn cha. **37** Katø wendøsrø misag mayan køtashchab munchi

tulishib kwalømmerawan galileasriig Judas kurra, misag nui mendig amøñinrrabelø truba nu pera kurrig købig køn cha. Indig truig chigucha kwaben, mayeeløba mendig amøñibeløbe nøørøtø chab tarømisrig købig køn cha. ³⁸ Inchawei møi øyeeg puim pasrøbene, nabe ñímun trendamønrrun cha: Tru møguelane kagøbashippa, ñimguen ka ambasay cha. Kaguende tru nøm chi martrab isua tøgagúig nøm chi marøb amønaibe, ka møguelaindø kuisruandøbe, patsønrrun cha. ³⁹ Inchen Tiuswein kuisruandøbe, ñimbe pinishinrrab kaimanrrun cha. Inchippa ñimbe Tiusba kwayanrrab inchib pønrrabgun— chibig køn.

⁴⁰ Gamaliel wamindiibe treegwein kuitamab isua, Cristo nøashib karua øriilan wama, ichabetabe, Jesùswei munchiyube mas waminchimønrrai mera, yandø elachibelø køn.

⁴¹ Inchen nømbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrabgurri, truba kasrag webamba ambubelø køn, Jesùswei munchigurri øyeeg kaig indinab pønrrambuawei pønrrønrrai Tius i nømun treeg pønsraig kuitamab isua. ⁴² Incha nømbe kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøb, katø yamørig kusrenanøbelø køn, tru tabig srø wambe, Jesùsbe tru Cristo køn chib, maikken elachimøgue.

6

*Tiuswei ureemeran chi palabigwan ashchabelø
sieteelø wesrawa pønsrailø*

¹ Inchen tru kwalømmerawan Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nørrø

nemisrøb iben, judíosmerai griegosmerai wamwan waminchibeløbe mørønnatø waminchib namig kurrabelø kön tru judíosmerai wamwan waminchibelane. Tru kelø peta kwailø nømui utueløbe, kwalømmørig mamig pirishibyu chi lata asiimeelø kön chib. ² Inchen Cristo nøashib karua øriilø tru doceeløbe, tru nu misag Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan tulundzuningarua trenchibelø kön:

—Nam Tiuswei wamwan eshkab kusrenanamigwan elacha, mishatsigu tru mamig pirisamigu ashib pønrramibe søl kømøn cha. ³ Inchawei, namui nunelø, ñimui utu siete móguerø lawa wesruy cha. Mugucha øyeelø kön tainab pønrrømeelø, Espíritu Santotø netsailan, maig kørnrabigwan asha maram kusrebelan. Incha truilan i maramigwan trana pønsrønrrab cha. ⁴ Inchen nambe namuimburappe Tiusba wamindamigwan elachimø marøb, katø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb amøñibig amøñinrrab— cha trenchibelø kön.

⁵ Øyeeg chibene, tru misag søtø nu pasrabigwane truba tabig mørøraben, Esteban tru nui isubigwan Tiusweinuutø newan tøga pasrabig Espíritu Santotø netsaig mówan lawa wesrabelø kön. Trugurri Felipen køben, Procoron køben, Nicanorwan køben, Timónwan køben, Parmenaswan køben, kan móg antioquíasriig tru Tiusweiwan judíosmerai marøb pønrraigu puraarruaig Nicoláswan købengue. ⁶ Incha yandø tru Cristo nøashib karua øriilø docelaimay pera amrruben, nømbe Tiusba wamincha, nømui tasiimeran truilaim pala nømun tabig kørnrai

estsarøbelø køn.

⁷ Inchén Tiuswei wambe mas mas larrøbichib iben, Jesucristoi kusrenanigwan marøb mela- beløbe Jerusalénsrø nørrø nemisrøb arruben, sacerdotesmeraguen truba yam nømuí isubigwan Tiusweinug pasra tøgagønrrab pønrramisrøbelø køn.

*Estebanwan kailan keeri yau pasrtrab srua am-
bus*

⁸ Inchén Esteban Tiuswei tru ka yandø tab indigwanba, katø maramburab maramigwanba newan tøgaig, truibe kwaara asha kønrrai maramba, Tius nøba pasrain kui ashchai purø nørreelø mariilø maramba inchibig køn, tru misaamerai utu. ⁹ Inchén møiløgøsrøn mu karuimíig “Elatsiilø” cha wamiilai tulundzuni yaugurrielø namig kur्रabelø køn, sirenæsreelø køben, alejandríasreelø køben, ciliciasreelø køben, Asia pirausreelø køben misra, Estebanwan ‘¿Maig kø?’ chib, payiyab. ¹⁰ Inchendø Esteban kusremburab kusrebig kuigwanba, Espíritu nun wamindingaruitøga wamindigwanbabe, muguen kanab waminchab kaimabelø køn. ¹¹ Inchabe kan mu móguelan køsrøn an keta tranøbelø køn nømuingatø misra, øyeeg chinrrai: “Nambe Moiséswan purø trømbøig wami mørøb, Tiuswan purø trømbøig wami mørøb inder” chinrrai, tru Estebanbe. ¹² Inchabe truiløbe misaameran køben, katø misagwan karubelø kølli misaameran køben, tru Moisés pørigwan kusrebelan køben, ke nøm isuigwan marøb kønrrai inchén, truiløbe namig amrrua, kemøra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelaimay srua ambubelø køn. ¹³ Katø trugurrimbe nømuí kaptøga maig kui

ashmubendø, isa waminchabelø øyeeg chibelø pera amrrubelø køn:

—I møøbe chu uragucha i Tiusweyasiitø tarømarig tab yawanba, katø tru maig maramigwan Moisés pøriilanba, trømbøig tsalø wami mører chib. ¹⁴ Kaguende nambe trendai mører chib: “Tru Nazaretsrø Jesúsbe i Tiuswei yawane pinishib, Moisés namun maig martrai karua kørømariilane chishtø yunømarøb inchun” tan mørøb inder— chibelø køn.

¹⁵ Inchén mayeelø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøb purrabelø Estebanwan ashene, møimbe nui maløbe kan ángelwei malø lataig kui ashibelø køn.

7

Esteban nø ‘treeg mara pasrømur’ chib waminchib

¹ Inchén tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe Estebanwan trencha payibig køn:

—¿Isa kømø, nøm trenchib kuibe treeg kuitarru?
—cha.

² Inchén nøbe trencha løtabig køn:
—Nai misaamera, nai kölli misaamera, nan mørtray cha: Tius tørguegwalmabiibe namui kölli misag Abrahamwan Harán pirausrø tsunrrab imøwatø, Mesopotamia pirau kenamisrig køn cha. ³ Inchabe trendaig købig køn cha: “Ñui pirøwan elachib, ñui yauelan elachib, na eshkam pirøsrømay inrrø” cha. ⁴ Inchén Abrahambe Caldea misaameraim piraugurri webya, Haramsrø tsunrrab iben, yandø møskai kwabene, Tiusbe Abrahamwan møi ñim waraim

pirausrø tsunrrai ørig købig køn cha. ⁵ Inchendø nune i pirøwan nui srøb trarramikken, nuyasiibe keta tranmuig køn cha. Inchendø nune ‘i pirøwane tranrrumøn’ cha kørrømisrig købig køn cha, katø nuinukkurri karrab misaameraimba. Tru urasbe Abrahambe nusrkainguen chigaig købenbatøsrøwein købig køn. ⁶ Incha Tiusbe trendaig købig køn cha: “Ñuinukkurri karrab misaamerabe peg pirausrø ka ambatø warøben, nømune ka karua srua kuindiig melabelø kömig kønrrun cha, larrø kaig indinab cuatrocientos años ørøba.” ⁷ Inchendø Tiusbe: “Tru nømun karua srua kuindiig melønrrai marøb misaameran nømune maig kønrrabigwan asha maramønrrun cha. Inchen trugurrimbe yandø tru pirausrøngurri webamba, nømbe i pirautøwei nane kørribala tabig waminchib kønrrun” cha. ⁸ Incha Tiusbe Abrahamwan tru circuncisión maram acuerdon tranig køn cha. Treekkurri nui nusrkai Isaac kal-labene, Abrahambe Isaacwan trune kwalømyube asru circuncidabig køn cha. Inchen Isaackucha nui nusrkai Jacobwan treetøwei maren, Jacobgucha nui nusrkalan treetøwei marig købig køn cha, tru doce nusrkalø Israelweinukkurri karrab misaamerai møskalan.

⁹ ’Tru Jacobwei nusrkalø namui merrabsreeløbe nømui nuneg Joséwan pusrkwai ashib tsalø köptø, Egipto pirausrømay srua amrrai yanøbelø køn. Inchendø Tiusbe Joséba pasrøwa, ¹⁰ nune chine puben isuig megainukkurri treetø megamønrrai wesrawa, Egiptosrø rey Faraónwei merrab nøbe tab indamdiig kui asig kønrraimba, katø larrø kusreibig kønrraimba Tiusbe tranen, Faraónbe Joséwane

Egipto pirau maya misagwan ashib karub wanrrai neera wannig køn cha, katø nui purø nuig purø tab yawan chigucha kerriguwan nø ashchai.

¹¹ Inchen tru urassrø parø arrubig køn, purø trømbøig isuig melamig Egipto pirau ørøba, katø Canaan pirausrøn chigucha. Inchen namui kølli misaamerabe chigucha mamig kalawa købelø køn.

¹² Inchen Jacobpe Egiptosrømbe tirigu pønrran tai wammørabe, nui nusrkalø, tru namui kølli misaameran ke srøsrøzhiitø ørøbig køn. ¹³ Incha katø wendø ambene, Josébe nui nunelane nøbe tru nømui nuneg kuin kui asingaruben, øyamay tru Egipto rey Faraónbe Joséwei misagwane mumera kui nebua asig købig køn cha. ¹⁴ Incha Josébe nui møskai Jacobwanba, nui yaelan mayamba Egiptomay amrrunrrai pertrab ørig købig køn cha, kerrigu yaelø setenta i cincoelan. ¹⁵ Pøs øyamay Jacobpe Egiptomay yaig købig køn cha, tru nø lata namui merrabsrø kølli misaamera lata chab kwaisrømay. ¹⁶ Inchen nømui asrmerane Siquem-srømay srua ambig købig køn cha, tru merrabsrø Abraham Hamorwei nusrkalan søramig anwei penig pasrabigu, Siquem pirausrø sørønnrab.

¹⁷ Inchen yandø, Tius Abrahamwan nø treeg trannrrab cha kørømisriibe pumig yandø lutaurab køben, Israel misaamerabe Egipto pirau nørrø larrøbichib nurab yaig købig køn cha. ¹⁸ Inchen Egiptosrømbe kan rey Joséwan ashmiig ashib karunrrab pølbasra, ¹⁹ tru reybe søratø purø møg isua, namui misaameratøga møg inchib pasrøwa, namui kølli misaamerane maig købash indig købig køn cha, tru nømui srø kal-laig møg-ureezheelan kweetsingarub. ²⁰ Inchen tru kwalømmerawan

Moisés kal-labig kön cha, tru unøbe Tiuswein kabyu larrø tab unøzhig. Inchen møskaløbe nømui yau pøn pølgatig nurana, ²¹ yandø kwanrrai elatsamig nebuben, Egipto reywei nimbasr tru unan wetørrawa, nui nusrkawan lataitøwei nuranig købig kön cha. ²² Inchen Moisésbe tru Egipto misaamera maig kusrebelø köben, treeg kusrenanig kusreweig købig kön cha, trurrigu wamindiiløyu lata nui chi mariiløyu lata purø nuikke.

²³ 'Incha yandø cuarenta años tøgaig misra, Moisésbe nui manrraube nui misag israelitasmeran ashchab inrrab isuig købig kön cha. ²⁴ Inchen truyu kan egipcio israelitan truba kaig inchen ashabe, purømisra, Moisésbe truburø ulø payib tru egipcione kweetsig købig kön cha. ²⁵ Øyeeg kaig indinab melainukkurri Moisés nømun pera webinrrai Tius pasrigwan nui misaamera truigwan nebua ashchaitamab isua inchene, nømbe treeg könrrabig kuitamappe isubguen inchimeelø kön cha. ²⁶ Inchen katø kwalømbe pailø israelitasmera kwayab kuin köben, Moisésbe tammay körrømartrab isua, trenchibig kön: “¡Au ñimbe! ¿Mu peguelø kømøtø, ñimmisaatøwein kön cha, kangurrin kangurri chindimbarre øyeeg kaig inchib køgue?” cha. ²⁷ Inchene tru kanun kaig marøbiibe Moiséswane trawagucha trenchibig kön: “¿Ñi namun ke ñi asha karubig könrraimba, katø maig könrrabigwan ñi asha marøbig könrraimbabe ñune treebe mu pasrta? cha. ²⁸ ¿Kabe nangucha marig kwaløm egipcion latawei ñune kweechig kötah?” cha. ²⁹ Inchen Moisés trunun mørabe, Madian

pirausrømay trubab ya, trusrømbe kan peg pirausríig lataig tsubig kón. Incha trusrø pagatø nusrkalø tøgagúig købig kón.

³⁰ 'Indig truig yandø cuarenta años puraiben, Sinaí Tun pulu mu misag warab waraimønug Moiséswan kan ángel kaldusr naarabigu kenamisrig kón cha. ³¹ Inchén Moisésbe tru treeg kenamisrigwan ashabe, truba kwaara, ashchab katøguchi kemallene, Señorwei wam trenchib mørø waminchibig kón cha: ³² "Nabe ñimui merrabsrø møskalai Tius kur cha, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius". Inchene Moisésbe kørig kób itønab menda, kurrashmíig kón cha. ³³ Inchene Señorbe trendaig købig kón cha: "Ñui srøbyu alpargatiswan wesru cha. Kaguende ñi pasraig pirøbe Tiusweindø tarømarig kón cha. ³⁴ Nabe nai misag Egiptosrø yeeg isuig kullaarailø melaigwan tab ashib, katø purø murig nebuptø ke mulliptø tranrrab melailan mørøb incha, wesranrrab kørraarrur cha. Møimbe jamø! taig købig kón, ñune Egiptomay ørtrumøn" cha.

³⁵ "¿Ñi asha karubig kónrraimba, katø maig kónrrabigwan ñi asha marøbig kónrraimbabe ñune treebe mu pasrta?" chib, nøm trenchib kaashib kuig Moiséswandøwei, Tiusbe nømun nø asha karubig kónrraimba, katø treeg kaigyugurri pera webat-traimba ørig kón cha, tru kaldusr naarabigu ángel kenamisrøbikkurri. ³⁶ Inchén nøbe Tius nømba pasrain kui ashchai maramburab mariilan marøb Egiptosrøngurri wesruig købig kón cha, mar Rojoyu lata, mu misag warab waraimønug lata cuarenta años ørøba treeg marøb. ³⁷ Mu peg kømøtø, iibe tru

Moiséstøwein køn cha israelitasmeran øyah chibig: “Tius maig karuigwan kan eshkabig nan kusrub lataitøwei, Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei kusrunrrun” cha trenchibig.³⁸ Moisés nøtøwein kuig køn cha, mu misag warab waraimønug, tru israelitasmera kanbalatø amrrub købeløba pasrab, katø Sinaí Tunyu ángelba waminchib, katø nømui merrabsrø kølli misaameraba pasrab inchibiibe. Incha nøbe tru øsig køm wammeran utig købig køn cha, tru namun trannrrab.

³⁹ 'Inchen namui kølli misaamerabe mørøg kømui inchib, kaasha, nømui manrrøwane ke Egiptosrøndø pasra købelø købig køn cha. ⁴⁰ Incha Aarónwane trenchibelø køn cha: “Namui merrab amrrabelø namuyasig tiusmera mar cha. Kaguende Egipto piraugurri namun wesrabig Moiséswane chindinguen mørmer” cha. ⁴¹ Inchabe tru kwalømmerawan kan torounø mara pasra, truigweyasig animalmera kweecha, tranig købig køn cha. Inchabe tru nømui tasiitøga mari tiuswane truba kasraarab tøgagøbelø køn cha. ⁴² Treeg inchen, Tiusbe nømuinukkurri tarømisrøppa, chigøben srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabelan tius kui lataig køriibala tabig waminchib warønrraindø elachiptindig køn cha, Tiusbe. Inchawei Tius maig karuigwan eshkabelai pøriiløyu maig taibe treeg køn cha:

“Israel misaamerá ¿ñim mu misag warab
waraimønug
cuarenta años ørøba ambub kua,
animal kweetsilan tranøb,
katø chigøben nayasig kabe nan tranig kø
chindah? taig.

43 Nan trani urasbe tru tius Moloc pasraig carpa
 yawan muta ambub,
 tius Refánwei estrellan muta ambub inchibelø
 kømøgue taig,
 køriibala tabig waminchib kønrrab,
 ñimashib ñimui taska mariilan.
 Treekkurri Babiloniatøguen kømø,
 purø yabsrø warønrrai webetamønrrun” cha.
 Tius trendaig købig køn cha.

44 ’Merrabsrø namui kølli misaamerabe mu
 misag warab waraimøsrø amøñib uras, Tius
 nø pasrai carpa ya tabzhigwan tøgar købig køn
 cha, Tius tru Moiséwan maig karuig køben
 treekke, Moisés maig asigwan tru treezhigwei
 maringaruigwan. 45 Inchen merrabsrø namui
 kølli misaamerabe tru yawan nømun ketig uta,
 Josué tru nø karubig køben, tru judíos kømø
 misaamera waraisrø muta kebambig køn cha,
 Tius tru namui kølli misaamerai merrabgurri
 tru judíos kømø misaameran nømuim piraugurri
 webetiisrø. Inchen tru carpa yabe David tsub
 kwalømmerawangatig trusrø pasraig købig køn.
 46 Tiuswein kabyu Davidbe tabig kui asig
 kua, nøbe Jacobwei Tius truyu pasrønrrai kan
 ya tranøbsrumugu cha, miaig købig køn cha.
 47 Inchendø Tiuswei yawan marøppe, Salomón
 marig købig køn cha. 48 Inchen køben Tius
 Mayeelaim Pala Pasrabiiibe, mu møguelø taska
 mari yamerayu pasrømíig køn cha. Tius maig
 karuigwan eshkabig øyah taimbala:
 49 “Srømbalabe na wamisra waig købene,
     pirøbe na itøbuna waig køn cha.
 ¿Nayasiibe maig ya martrab inchigue? cha.

¿Na israb wamibe chu kōh? cha, Señorbe.

⁵⁰ ¿Kerrigu iilane nai tasiitøga marig kōmuitarru?”
cha trendaig.

⁵¹ 'Incha waminchibig wamincha Estebanbe trenchibig kōn: Ñim kui ke purab, purab pōnrramisrøb misaamera kōn cha, manrraube nōsken kebati mōrmeelø, mōramig kalugailø latailø. Incha chu uragucha Espíritu Santone mōrøg kōmub purø mur pōnrrabelø kōn cha. Ñimui kōlli misaamera mailø kōbig kōben, ñim treeløtøwein kōn cha. ⁵² ¿Ñimui kōlli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan kabe kanundøguen chi kaig marmeeelø tabelø kōbig kuitarru? cha. Tru Kerriguwan Sølgandiig attrabigweimburab manawei eshkab amrrubelane nōmbe kweetsig kōbig kōn cha. Inchen mōi truig arrubene, ñimbe kailø kōptø tsaleelaingatø pōnrramisra, kweetsan cha. ⁵³ Tru maig maramigwan martrai Moisés pōriilan ñimbe ángelesmeragurri uta tøgar kōbendø, truigwane chiweinguen mōra marmeeelø kōn— cha, trenchibig kōn Estebanbe.

Esteban kwaigwan waminchib

⁵⁴ Inchen øyeeg tailan mōrøppe, nōmui manrraube ke kan chinchimmørø inchib purø trømbøig namig kuilø, ke trugulwandø tsacha mōrøbelø kōn, Estebanwan namig kōbiitø. ⁵⁵ Trune Estebanbe Espíritu Santotø netsaig srømbalaneb neeshabe, Tiuswei tørguegwalmabigwan ashib, katø Jesúswane Tiuswei kusrmaygatø pasramisra pasrai ashib inchibig kōn. ⁵⁶ Inchabe trenchibig kōn:

—¡Asay! cha. ¡Srømbalamerabe kurin pønrrøben,
Møg Misra Arrubiibe Tiuswei kusrmay pasrai
ashar!— cha.

⁵⁷ Inchen nømbe nømui kalumeran kasrøb truba
mur trashib, ¡katø! mayamba Estebanweim palatø
itø ambubelø køn. ⁵⁸ Incha ciudayugurri wegucha,
sruutøga petabelø køn. Inchen tru øyeeg punrrai
waminchib currabeløbe nømui kewagúilan wes-
rúa, kan matsinø Saulo taigweim pulu warøbelø
køn.

⁵⁹ Inchen tru nøm sruutøga petab kømne, Este-
banbe Tiuswan trenchib wamab miabig køn:

—Señor Jesús, nai espíritun utørra— chib.

⁶⁰ Incha yandø tømbønsra mur trashib wamab
trenchibig køn:

—¡Señor, nøm øyeeg kaig marigwan chi treeg
marmuig kui lataig kørømar!— cha.

Yandø chab trenchabe, kwaptinchibig køn.

8

*Saulo Jesucriston kørebelan kaig martrab pas-
raarøb*

¹ Inchen Saulobe Estebanwan kweechen, kan
øyeeg maramigweim palaig kuig kømømab isub
pasrabig køn.

Inchen tru kwalømdøwei Jerusalénsrømbe
iglesiayuelan purø trømbøig martrab yandø kønab
currab mendøben mayeeløba Judea pirausrømay
køben, Samaria pirausrømay køben, ke kan
ørøtø chab ambubelø køn, Cristo nøashib karua
øriiløtøh ammø Jerusalén ka kørømisrøbelø køn.

² Inchen mø møguelø kösrøn Tiusweimburabelan
maizhikken elachimø marøbelø Estebanwan

isub truba kishib sørabelø køn. ³ Inchen Saulobe iglesiayuelan purø trømbøig inchib, pinishinrrab inchib, yamørig kebya, ishumburwan lata, möguelan lata kemøra, unchib warambatø srua webya, kailan keeri yausrø pønsrøbig køn.

Tiuswei wam Samariasrø larrøbitsig

⁴ Inchen tru Jerusaléngurri webamba ke kan ørøtø chab ambubeløbe chu ambatøgucha Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

⁵ Inchen tru utuig Felipe Samaria ciudasrømay ya, trusrø Cristoimburabigwan eshkab kusrennøbig køn. ⁶ Inchen misaamerabe tulundzuna, Felipe maig wamindigwan mørøb, Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe tru mariilan ashib, mørøb inchabe, mayeeløba ke kandø isub, Felipe wamindigwane truba truba tab mørøbelø køn. ⁷ Kaguende truba yam misaamerainukkurri trømbøig maringarub kwaimandziimera purø trømbøig trashib webamben, katø truba yam kønønrrab kaima warabelø køben, cojosmera køben, tamariilø købig køn. ⁸ Trugurri misaabe tru ciudayube truba truba kasraarabelø køn.

⁹ Inchen manasrøngurri kan mög Simón taig tru ciudayube tsubig køn, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig. Samaria misaameran chine mariiløtøga chull asøskøb, nøbe purø nuig misrøb tsubig køn. ¹⁰ Inchen nune mu amrrubiitøgucha, kusrebelø lata, chi treeg kømeelø lata nø chi martashhab ke nundø ashibelø kua, trenchibelø køn:

—I møøbeguende Tiuswei tru maramburab marig truig køn cha, tru “Purø Nuig”, kui asig.—

¹¹ Incha nune ke chi martashchab ashib mela-belø køn, kaguende tru nø magia kusrewa mari-iløtøga manasrøngurri nømune keerøba, kwaara ashib kønrrai mära srua køben. ¹² Inchen Tius nø ashib karub wainuguig tru tabig srø wamwanba, Jesucristoi munchiwanba Felipebe eshkab kus-rennen, trunun kørewabe, ishumbur lata, møguelø lata piu umbu ulsrøbelø køn. ¹³ Inchen tru Simóndøweinguen trunun køreb, piu umbu ulsraig køb incha, Felipeba lincha, uñibig køn. Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe mariilanba, katø nø maramburab truba nørreelø mariilanba ashabe, Simónbe truba kwaarøb uñibig køn.

¹⁴ Inchen Cristo nøashib karua øriilø Jerusalénsrø warabelø tru samariásreelø Tiuswei wamwan uta pønrramisrin køn tai wammørabe, Juanwanba, Pedronba trusrømay ørøbelø køn. ¹⁵ Inchen nømbe trusrø puabe, tru kørebø Espíritu Santon utønrrai, Tiusba waminchibelø køn. ¹⁶ Kaguende móigwandøgucha nømuim palabe Espíritu Santo kørraarrumø srø køben, Señor Jesúswi munchiyutø piu umbu ulsrailø købig køn. ¹⁷ Incha Pedroba, Juanba truilaim pala tasigwan estsaren, Espíritu Santon utabelø køn.

¹⁸ Inchen Cristo nøashib karua øriilø tasigwan truilaim pala estsara, Espíritu Santon kanelan trani ashabe, Simónbe ‘an pagararruah’ chibig køn:

¹⁹ —Nangucha øyeeg maramburab maramigwan trannrra cha, nagucha móigweim pala køben nai tasigwan estsarene, truibe Espíritu Santon utønrrain— chib.

²⁰ Inchene Pedroba trenchibig køn:

—Ñui anbe ñiba tøgatø pinøbash cha. Kaguende Tius keta tranigwane ñibe andøga pena tøgagømdiig kuitamab indan cha. ²¹ Ñibe namui utube chi asamig kawei, chi marøb unamig kawein køn cha. Kaguende ñui manrrøbe Tiuswein kabyube chi sølgandø tabig kømøn cha. ²² Inchawei iig øyeeg trømbøig isuigwan isua mørå, Tiusweimay llirau cha. Incha ñui manrrau øyeeg isuigwan Tius ñun ulø payiimíig kønrrai treeg mara kørrømartashchab Tiuswan miau chibig køn. ²³ Kaguende ñibe purø trømbøig kan køndzø srurri lataig møbgøliitø netsaig kui ashib, katø kaig maramigugurrimbe webinrraingaig pasrig kui ashib inchar— cha.

²⁴ Inchene Simónbe trencha løtabig køn:

—Señorwan nayasig ñim miarray cha. Ni møi øyeeg chib pasrailøbe møikken nan treeg nebumønrrain— cha.

²⁵ Incha nømbe maig købigwan eshkab, katø Tiuswei wamwan eshkab waminchib kuabe, Jerusalénmay katø amrrubelø køn tru Cristo nøashib karua øriiløbe. Incha Samariasrø truba yambalø misaamera tsitsø warabsrø, tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

Felipeba, kan Etiopíasrø møøba

²⁶ Inchen Felipeimburappe kan Señorwei ángel Felipene trenchib waminchibig køn:

—Kurra, Jerusaléngurri Gazamay kørreb maywan tru pørr pineppurab inrrø — cha. Truibe tru mu misag warab waraimø may køn.

²⁷ Inchene Felipebe kurrab ibene, mayube kan Etiopía pirausrø kan møg eunuco katabig køn.

Truibe, Etiopíasrø reina Candacei kan móg karubig nui reinai anwan kerriguba nø esegabig købig køn. Nøbe Jerusalénsrø Tiuswan kørribala tabig waminchab ya, ²⁸ trusrøngurri katøle arrub pasrappe, kaullimera sruin karruyu Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaswei pørigwan leb arrub pasrabig køn.

²⁹ Inchen Espíritu Santobe Felipene trenchibig køn:

—Wetøga ø karruyu kemalla linchi — cha.

³⁰ Inchen Felipebe luløb ya, wetøgabe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías pørigwan leb arri mørøbig køn. Inchabe Felipebe trenchibig køn

—¿Ni leb arrigwan chi taig mórtirru? — cha.

³¹ Inchene nøbe trenchibig køn:

—¿Kan nan mu ‘øyeeg køn’ cha eshkamubene, nabe mandø kui móramø? — cha.

Incha nøbe Felipen:

—Tiusmanda naim pulu wanrrab nebamø — chibig køn. ³² Tru Tiuswei wam pørigwan nø leb arriibe iig købig køn:

“Kan ubishawan latawei kwetchab srua ambig køn cha.

Inchen isig parøb kømne,
kan ubisha-unø niløtø tsub lataitøwei,
nøgucha manchibgucha inchimuig køn cha.

³³ Incha nømui merrab israbig luchimubashtø
niløtø megaben,
tru sølgandø tabigwan nune treeg asha mar-
trab inchimøtø,
kagøbashiptindig køn cha.

Nuinukkurri katø srøig misag karrab kurrønrrun
tamibe kaanrrun cha.

Kaguende nui øsig kuigwane yu piraube ker-raig købig køn” taigwan.

³⁴ Incha tru eunucobe Felipeñ payibig køn:

—Tiusmanda eshkarra cha, ¿Tius maig karuig-wan eshkabig nøasiitøwein trenda chindah, kabe mu katøganun trenda chindah?— cha.

³⁵ Inchen Felipebe tru nø Tiuswei wam pørigwan leb yaigwan truyugurri pølbasra, Jesúswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbig køn. ³⁶ Incha maywan ambub kua kan pi wabnug puabe, tru møøbe trenchibig køn:

—Yube pi wan cha. ¿Na piu umbu ulsraig købsrutah?— cha.

³⁷ Inchen Felipebe trenchibig køn:

—Ni ñui manrrau newan kørebene, treeg marig kønrrun— cha:

—Inchen møøbe trenchibig køn Jesucristobe Tiuswei Nusrkain kui isua pasrar— cha.

³⁸ Incha nøm ambub kuin karrun Felipebe tru møwan pasramisringaru chibig køn. Incha pailøba piumay pinaamba, Felipebe nun piu umbu ulsrøbig køn. ³⁹ Incha piugurri webambene, Señorwei Espíritube møi møi Felipen kus-rua, srua iben, tru møøbe Felipen mas ashuppe ashmubendø, nui maywan kasrag inrraibig køn.

⁴⁰ Incha Felipebe Azoto ciudasrø pasraptidin-aben, trusrø Jesucristoi tabig srø wamwan ciu-damørig eshkab kusrenanøb pureb ya, Cesarea ciudasrø pubig køn.

9

*Saulon Tiusbe peemayig kønrrai yunømarig
(Hch 22.6-16; 26.12-18)*

¹ Trune Saulobe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelane kaig maramigwanba, kweecha petamigwanbabe namig købiitø ke chinchimmørø inchib uña, treekkurri maya sacerdotesmeran nø karub sacerdoten ashchab yaig køn. ² Incha Damascosrø tru judíosmera tulundzuni yamerasrø treeg marøb kebyamig kilgammaera pøriilø tru sacerdotesmeran karubigwan miabig køn, tru srø maywan amrrab pønrramisra pønrrabelane ishumbur kui lata möguelø kui lata, Jerusalénsrø kailan keeri yau pønsrønrrab srua yamig kønrrai. ³ Incha ib menda yandø Damasco pub lutausrø ibene, jkatø! møi møi nuingatanbe srømbalasrøngurrimbe kan tørgwalmabig arrua, nuin pøtøgatan piløben, ⁴ Saulobe pirau peña tsua, kan wam trendaig mørøbig køn:

—¿Saulo, Saulo chindimbarre nane kaig marøb lliragu?— cha trenchibig.

⁵ Inchene Saulobe trenchibig køn:
—¿Señor, ñibe mu kugu?— cha. Inchene nøbe trenchibig køn:

—Nabe Jesús tru ñi nan kaig marøb unig, truig kur cha. ⁶ Kurrab, Damasco ciudayu kebinrrø chibig køn. Truyube ñi chi maramigwan ñune eshkanrrun— cha.

⁷ Inchén möguelø Sauloba ambubeløbe truyutø pønrrambua, jkatø! wamguen piniilø pønrrabelø køn, mungucha ashmubendø, wamindigwan møra. ⁸ Inchén yandø Saulone piraugurri kusraben, kabwane kurendø, chigucha ashchab kaimabig køn. Inchén kwalyu kemøra, srua Damascosrømay ambubelø køn. ⁹ Truyube pøn

kwaløm ørøba ashchab kaimabwei, manrrab kaimabwei mutchab kaimabwei inchibig køn.

10 Damasco ciudadyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Ananías taig tsubig køn. Inchen truigwane Señorbe kan piab lataigu kennamisra, trenchibig køn:

—¡Ananías!— cha. Inchene nøbe løtappe:

—Señor, yu war— cha trenchiben,

11 Señorbe nune trenchibig køn:

—Kurra, “Ølgandø” cha wamin callewan pureb inrrø cha. Incha Judaswei yau puabe: ¿Kan móg tarzosriig Saulo taig wah? cha, payrrig chibig køn, truibe Tiusba waminchib wan cha. **12** Tru móøbe kan piab lataigu asin køn cha, kan móg Ananías taig kebarruabe, nui kabmeran katøle pilønrrai, nuim pala tasigwan estsarøbig.—

13 Inchene Ananías iigwan móroppe trenchibig køn:

—Señor, i móweimburappe, mugøben wamindi wammøra kur cha, ñui misaameran Jerusalénsrø chitø, chitø kaig marøb uniilan. **14** Møima yusrønguen mayeelø, ñui munchiwan wamab tøga pønrrabelane merrarranrrab sacerdotesmeran karubelø nun treeg martrai ørig arrin køn— cha.

15 Inchene Señorbe trenchibig køn:

—Inrrø cha. Kaguende i móøbe na øyeeg marøb tøgagønrrab na lawa wesruig móg køn cha, judíos kømø misaameran køben, reymeran køben, Israelwei misaameran køben nai munchiwan asingarunrrabig. **16** Kaguende nabe nun kenaramønrrun cha, nai munchigurri chugatig kaig nebuig megamigwan.—

¹⁷ Inchene Ananíasbe tru Saulo tsui yamay yabe, kebya, tasigwan nuim pala estsarabe, trenchibig kón:

—Cristogurri nai nuneg Saulo, Señor Jesús mayu arrub pasrøben kenamisrøbbiibe ñi katøle ashibig misrøb, katø Espíritu Santotø netsaig kørrømisrøb inchaimba nan ørtan— cha.

¹⁸ Inchen tru urastø Sauloi kabmerayugurrimbe kalus pitis latailø kørrøben, katø ashibig misrig kón. Incha kurrøben, Saulone piu umbu ulsraig kón. ¹⁹ Incha Saulobe maben, katøle nui asrbe tammisrøbig kón. Incha Damascosrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba mam kwaløm køsrøn tsubig kón.

Saulo Damascosrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb

²⁰ Incha tru urastø Saulobe judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsweimburab eshkab waminchib pølbasrøbig kón: “I Jesúsbe Tiuswei Nusrkain kón” chib. ²¹ Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba kwaariilø trenchibelø kón:

—¿I mög kømmørgøppéh cha, tru Jerusalénsrø purø trømbø inchib pinishinrrab inchibig, i munchiwan wamab tøga pønrrabelane? ¿Yusrømaybe tru inchabwei arrub mørgøppéh? cha, judíos sacerdotesmeran karubelaimay merrarrawa nømun srua inrrab— chib.

²² Inchen Saulobe kusrenanøb eshkaimørig katøguchinguen katøguchinguen mur pasramisrøb ya, judíosmera Damascosrø warabelane, jkan paare! øyeebe mandø kuinguen mørømøwa kønrrai

marøbig køn, Jesúsbe tru Cristo muniirab kuig, tru køn chib kenamarøb.

Saulo judíosmeran chinchamamub

²³ Inchen yandø yam kwalømyu judíosmera Saulon kwetchab wamincha køben, ²⁴ Saulobe wammørin købig køn. Incha nømbe yem, kwaløm ciudayu yaskabmerayubaguen larab, kwetchab muniirabelø køn. ²⁵ Inchen nui kusrenanigwan marøb melabeløbe Saulone yem pera amrrua, tru ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrig palaig marinug kan nu tasinyu waya, kørrøørøbelø køn.

Sauloba, Señorgurri nuneløba Jerusalénsrø

²⁶ Incha Saulobe Jerusalénsrø puabe, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba linchab inchen, mayeeløba kørig kui inchibelø køn. Kaguende nømbe køremeełø køn Saulobe Jesucriston kørewa unitamappe. ²⁷ Trune Bernabébe nune kashmø uta Cristo nøashib karua øriilaimay pera ya, Saulobe Señorwan maysrø mandø nebua asigwan, Señor nun mandø wamindigwan, Jesúswei munchiyu Damascosrø chigucha kørmø eshkab kusrenanigwan nømun eshkabig køn. ²⁸ Øyamay Saulobe nømba Jerusalénsrø kebib, katø webarrub llirab uñibig køn. ²⁹ Inchen Señorwei munchiyu chigucha kørmø, Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb, katø judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløba waminchib, øyeebe maig kø chib payib inchen, trune nømbe nune kwetchabgøba larabelø køn. ³⁰ Inchen nunelø trunun wammørabe, Saulon Cesareasrøngatig

lincha amba, truyugurrimbe Tarsosrømay ørøbelø køn.

³¹ Inchen Judea pirau kerrigu, katø Galilea pirausrø, Samaria pirausrø kerrigu iglesiabe ambumay imay tab købigwan tøgagøbelø køn. Incha nømbe Tiusweimburabeløyu nørrørab, Señorwei merrab køriibala amøñib inchibelø køn. Inchen Espíritu Santo purugub waminchib pasraitøgabe purø nørrø nemisrøb ibig køn.

Pedro Eneaswei kwanrrøwan tamarø

³² Pedrobe truørø llirab uñabe, katø Tiuswei misaameran Lidasrø warabelangucha ashchab ibig køn. ³³ Inchen trusrømbe kan møg Eneas taig kønønrrab kaimabig kua, ocho años ørøba camayu kwanrrø tsuben, Pedrobe pubig køn. ³⁴ Incha Pedrobe trenchibig køn:

—Eneas ¡Jesucristobe ñune tamaran! cha.
Kurrab, ñui tsuigwan kusru— cha.

Inchen Eneasbe tru urastø kurrøben, ³⁵ mayeelø Lida pirausrømba, Sarón pirausrømba warabeløbe trunun asha, Señorweimay llirawa, pønrramisrøbelø køn.

Dorcás øssiraigwan waminchib

³⁶ Tru urassrø Jupe ciudayu kan ishug Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Tabita taig, griegomaybe Dorcas cha wamig, tsubig køn. Tru ishuube chigøben tabig maramelangøba marøb, katø chugurrin kømui melabelane purugub inchibig købig køn. ³⁷ Indiibe tru kwalømmerawan Dorcasbe kwanrrø peñippa, kwaptinchen, yandø asrwan chab pirabe, pala katøgan pisosrø kan salayu trarrøbelø køn.

³⁸ Inchen tru Lida ciudabe, Jope pulutø købene, Pedrobe Lidasrø unan tai wammørabe, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe pailø möguelan trenchinrrai ørøbelø køn:

—Ke tiusmanda yu nam warainukkatig peba attra tan—chinrrai.

³⁹ Inchen Pedrobe truiløba kurrab ya, trusrø pubene, tru kwabig tsuisrømay pera amben, may-eelø kelø peta kwailøbe Pedroim pulu tulundzuna, tru Dorcas øsig uña, kewa amønamelø køben, katø pala itøgueelø køben mariilan eshkab truba truba kishibelø køn. ⁴⁰ Inchen Pedrobe mayee-lan wambig webampingarua, tömbønsra, Tiusba wamincha, tru kwaig tsubigwan keesha ashabe, trenchibig køn:

—Tabita ¡Kurrø!— cha.

Inchen nøbe larraashippa, Pedron ashabe, kurra, wamisrøptinchibig køn. ⁴¹ Inchen Pedrobe tasigu kemøra, kusrua, Tiuswei misaameranba, tru kelø peta kwailanba wama, øsiguig nømun kenamarøbig køn. ⁴² Inchen øyeeg marigwane Jope ciuda ørøba wammøra, møiløgøben Señorwan truba nu kørebelø køn. ⁴³ Inchen Pedrobe yam kwaløm tru Jope ciudayu kørrømisrøbig køn, kan møg Simón taig tru kalusmeran kullaarana, tabzhig tamarøbigwei yausrø.

10

Cornelio kan piab lataig asigwan waminchibig

¹ Cesarea ciudayu kan møg Cornelio taig tsubig køn, suldau “Søtøwan Italiano” cha wamig søtøyu, tru suldau cienelan nø karub pera pasrabig.

² Truibe Tiuswan truba isua pasrabig Tiuswan

køriibala marøb megabig købig køn, mayeelø nui yaueløba kerrigu. Katø misaameran chugurrin kømuilan isua asha purugub tabig marøb, katø managucha Tiusba wamindamigwane pesannamø, marøb megabig købig køn.³ Indiibe kan maaben las tres køsrøn kan piab lataigu Tiuswei ángel tørgandø kenamisri ashibig køn, nø wainug kebarrua trenchibig:

—¡Cornelio!— cha. ⁴ Inchen Cornelioobe ángelwan ke tab ashabe, truba kwaarig trenchibig køn:

—¿Señor, chinda?— cha.

Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Tiusbe ñi nøba wamindiilan mørøb, katø tru chugurrin kømuilan ñi isua asha purugub tabig mariilan pesannawa, wamøwei indan cha.

⁵ Møimbe Jope ciudasrømay móguelø ør cha, Simón taigwan wamønrrab, katø nøbe Pedrogucha munchi køn cha. ⁶ Truibe katøgan Simónwei yau, ya peba tsun cha, Simónbe tru kalusmeran kullaaran tabzhig tamarøbig mar pulu ya pasraig køn— cha.

⁷ Inchen tru ángel nun waminchibig iben latatø, Cornelioobe pagatø nui karuindiig melabelanba, katø kan suldau nui trendø trag melabelai utuig Tiuswan truba isua pasrabigwanba wamabig køn.

⁸ Incha maig kuigwan nømun kerrigu eshkawabe, Jopemay amrrai ørøbig køn.

⁹ Indiibe katø kwaløm Cornelio øriilø maywan ambub kua, yandø Jopesrø pub ambub køben, Pedrobe kwaløm tøbøtag lutau køsrøn wambig yabala Tiusba waminchab nebibig køn. ¹⁰ Inchen nune truba mag isub parøgwaben, nuyasig mamig nenøb kømne, kan piab lataig tøgagøbig køn.

11 Srømbalabe kurim pasrøben, kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig piraumay kørraarri ashibig køn. **12** Inchen tru llensuyube chi animalgurrimbunø tøgaig købig køn, pib srøppar køben, pirau srala amøñibelø køben, pala amøñib illimera køben ke. **13** Inchen kan wam trendai mørøbig køn:

—¡Pedro kurrab, kweecha, ma!— cha.

14 Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managuen maimíig mamønrrai merigwan ma kømøwei, chish mariimíigwan ma kømøwein kur— cha. **15** Inchen tru wambe katøyug waminchippe trenchibig køn:

—Tius tabig chishig mara kørrømarigwane, ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha tøgagømøta— cha.

16 Treetø treetø pønmay kenamisren, tru llen-sune Ȱkatø! møi møi srømbalasrømay kusruptindig købig køn. **17** Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asiibe chi chibig kønrrabgømab isub, nuinetø mu-mayguen kømui wamnetø, Cornelio ørig mógueløbe Simónwei ya chugúin kui paya, yaskabu chabguen pubguen inchibelø køn. **18** Inchabe:

—Kuaje chabe, payibelø køn: ¿Kan Simón, katø nundøwei Pedrogucha taig, yu ya peba tsuita?— cha.

19 Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asigwan maig kermab isubsrø wamnetø, Espíritu Santobe nun trenchibig køn:

—¡Au! ñune pøngatø móguelø lab køn cha.

20 Kurrab, yugurri kørraya, kan mandø inchab kømab isuptø pasrømøtø, nømba inrrø cha. Kaguende nømune na ørar— cha.

²¹ Inchen Pedrobe tru Cornelio øri móguelan wamønrrab ashchab kørраarruabe, trenchibig køn:

—Tru ñim lab kuibe, na kur cha. ¿Kan chindamig lataig palai amrrugue?— cha.

²² Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Nambe Cornelio ørig amrruer cha. Truibē suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabig, katø sølgandø tabig, Tiuswan køriibala pasrabig, katø truigwane maya judíosmera truba tabig køn chib wamindinab móg køn cha. Truigwane kan Tiusweindø tarømari ángelgurri maig indamigwan kenamarin køn cha, ñun nui yamay arringarua, tru ñi wamindigwan nø mørtrai.—

²³ Inchen Pedrobe kebera, ya peba kørrømara, katø kwalømbe nøbe truiløba kurra iben, nunelø tru Jopesrø warabeløgucha Pedron lincha ambubelø køn.

²⁴ Incha katø kwalømbe Cesareasrø pubelø køn, Cornelio nui nammisaameran køben, nui ke trendø linchibelan køben lincha cha pera munig waben. ²⁵ Inchen Pedro yau pubene, Cornelio be wamønrrab webarrua, nui merrab tømbønsrøb, køriibala tabig waminchen, ²⁶ trune Pedrobe nun trenchib kusrabig køn:

—¡Kurra, pasramisr! cha. Nagucha ñi lataitøwei ka móotø kur— cha.

²⁷ Incha Pedrobe Cornelio ba waminchib, waminchib kebyabe, truba nu misag tulundzuna pasrain kui ashibig køn. ²⁸ Inchabe Pedrobe trenchibig køn:

—Ñimbe ashibelø køn cha, kan judíobe judío kømeeløbabe linchimønrrai, merig kui. Inchendø nane Tiusbe kenamartan cha, mu

misagwandøgucha chigucha kómiig kui lataig mara wamømøwei, køsøgønrrapteelø køn tamig kómøwein køn cha. ²⁹ Inchawei treekkurri nan wamøben latatø, chi chib pasrømøtø, arrur cha. Inchawei ñimun payrrab inchar chibig køn. ¿Chigurri nan wama ørig kuin kui?—

³⁰ Inchene Corneliobe løtappe trenchibig køn:

—Pib kwaløm køn cha, øya uras lata, tru las tres Tiusba wamindam ura købig købene, nai yau treuras na Tiusba waminchib wabene, møimbe kan møg tørgwalmabig keweig nai merrab pasramisra, ³¹ trenchitan cha: “Cornelio, Tiusbe ñi nun wamindiilan mørøb, katø chigøben palai melabelan isua ashib purugub indiilan chigucha, Tiusbe pesannamø, isua køn cha. ³² Inchawei Jope ciudasrømay karua ør chibig køn, Simónwan wamønrrab, katøgan munchibe truigwane Pedrogucha taig. Truibe tru Simón kalusmeran tabzhig kullaarana tamarøbig mar pulu ya pasraigweinug ya peba tsun” cha. ³³ Inchen nabe tru urastø ñuimay øriibe, manguen arrin køn cha. Møimbe mayeeløba nambe Tiuswei merrab purrer chibig køn, Señor ñun chitø wamindingaruigwan nam kerrigu mørtrab.—

Pedro Cornelioi yau waminchib

³⁴ Inchen Pedrobe waminchib pølbasra, trenchibig køn:

—Møimbe ciertonwei wetøbeñar cha, Tiusbe møilane ørømara katøganelandø tab inchimøtø lata isubig kuin kui. ³⁵ Misaamera nørrø pønrrabig chu pirausreeløtøgucha nun køriibala marøb, sølgandø tabig marøbigwane Tiusbe kashmíig køn cha.

36 Tiusbe Israelweinukkurri amrrub misaameran chi isumø tab amønamig kønrrai marøbig tabig srø wamwan Jesucristogurri eshkab kusrenananig køn cha. Nøbe Mayeelaim Pala Nø Karub Nø Ashib Pasrabig køn cha. ³⁷ Pøs ñimbe ashibelø køn cha, tru srø wamwane Galileasrø pølbasra, Judea pirau kerriguba wammøra kønrrai mariig køn cha, tru piu umbu ulsramigweimburabigwan Juan eshkab kusrenanikkurrimbungø. ³⁸ Nabe tru Nazaretsrø Jesúsweimburab truigwan waminchar cha, Tiusbe nune Espíritu Santotøgaba, nui maramburab mariitøgaba itølushen, nøbe tabig marøb, nugwaimandzig mandøguen kømui melønrrai srua kuilan tamarøb unig købig køn cha, Tius nøba pasraikkurri. ³⁹ Inchen nambe Judea pirausrø lata, Jerusalénsrø lata, Jesús chitø mariilane nambe namashib chishtø ashibelø ker cha. Katø nune kurusyu mesra, kweetsig købig køn cha. ⁴⁰ Inchendø Tiusbe pøn kwalømyube katøle kusrua, nune kenamisringaruig køn cha. ⁴¹ Ke maya misagwangucha kenamisrmøtø, tru maig kuigwan nømashib ashib pønrrabelan Tius tru manasrøwei ø lawa wesruilandø kenamisrig køn cha, Jesús tru kwaig tsua, katøle kwailai utugurri kurra, tru namba lincha nøba mab muchibelan. ⁴² Incha Tiusbe namune misaameran eshkab kusrenanrrai karuig køn cha, tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kønrrabigwan asha martrai Tius pasriibe ø kön chib, nam waminchib eshkanrrai. ⁴³ Katø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø Jesúsweimburab waminchippe, tru mayeeløba nun kørebeløbe Jesúswei munchiyu kaig mariilan ulø payamig

kømíig pesannaig kørroemisrtrun taig køn— cha.

Judíos kømeelø Espíritu Santon utab

⁴⁴ Inchen Pedro øyeeg waminchib pasramnetø, Espíritu Santobe kørraarrubig køn, tru mayeelø Tiuswei wamwan wamindi mørøb pønrrabelaim pala. ⁴⁵ Inchen Pedroba amrrubelø tru circuncidawar korewarmerabe, truba kwaariilø kørroemisrøbelø køn, judíos kømø misaamerangucha Espíritu Santon keta nømuim pala itølushib uncha tøgagønrrai trana kørroemaren. ⁴⁶ Kaguende nømbe mørriimíig peg wam wamindi møramba, Tiuswan tabig wamindamba indi ashibelø køn. ⁴⁷ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—¿I misaameran piu umbu ulsrailø kømønrrai kabé mu købgan merønrraitarru? cha, nam latatøwei Espíritu Santon nøm utøben.—

⁴⁸ Incha Pedrobe Jesucristoi munchiyu nømun piu umbu ulsrøngarubig køn. Inchen nømbe Pedron:

—Katøgan mam kwaløm køsrøn tiusmanda namba kørroemisr— chibelø køn.

11

Pedro Jerusalénsrø chitø purayaigwan eshkab

¹ Cristo nøashib karua øriiløba, nunelø Judeasrø warabeløba tru judíos kømø misaameragucha Tiuswei wamwan utin kui wammørøbelø køn. ² Incha Pedro Jerusalénsrø katø nebibene, tru asru circuncidawar korewarbe nune øyeebe maig marøb pasrøgu chib, ³ trenchibelø køn:

—¡Kan ñibe judíos kømø misaamera tru circunci-dameelai yau kebya, truiløba lincha main køn!—cha.

⁴ Inchén Pedrōbe lutøgurri maig purayaigwan eshkab, trenchibig køn:

⁵ —Na Jope ciudasrø tsua, na Tiusba waminchib wabene, kan piab lataigu na øyeeg kenamisri ashibig kur cha. Truyube kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig srømbalasrøngurri kørraarrub arrua, naim pulugatig kørraarrubig køn cha.

⁶ Inchén umbu chi tøgaig køtashchab na tab ashene, animalmera pib srøb tøgailø køben, namiguelø køben, pirau srala ambubelø køben, pala amøñib illimera køben tøgaig asinabig køn cha. ⁷ Katø kan wamgucha trendai mørinabig køn cha: “Pedro, kurra b kweecha, ma” cha.

⁸ Inchene nabe trenchibig kur cha: “¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managuén nai trigube mamønrai merigwanba, chish mariimíigwanbabe mugabguén muga kømur” cha. ⁹ Inchén srømbalasrøngurrimbe wambe nane katøle løtab trenchibig køn cha: “Tius tabig chishig mara kørrømarigwane ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha tøgagømøta” cha. ¹⁰ Truiibe pønmay treetø treetø incha, katø kerriguba srømbalasrømay nebibig køn cha.

¹¹ Inchén trunetø pøn møguelø Cesareasrøngurri nan lanrrab øriilø nam purrai yau puptinchibelø køn cha. ¹² Inchén Espíritu Santobe nane: “Mandø inchab kømab isuptø pasrømøtø, nømba inrrø” chiben, katø i seiselø nuneløgucha naba lincha amrruig købig køn cha. Incha nambe søtøba Cornelioi yausrø kebambubelø ker cha. ¹³ Inchén

nøbe nui yau kan ángel pasramisra, tru nun øyah chib pasraig asigwan namun eshkabig køn cha: “Jopesrømay ør cha, Simónwan, trunundøwei katø Pedrogucha taigwan attrai wamønrrab. ¹⁴ Truibe ñiba, ñui yaelanba kaigyugurri mandø incha ñimun wesrailø køm wammeran waminchun” chitan, chibig køn.

¹⁵ Inchen na pua, truyu waminchib mendøbene, tru srøsrøzhiitø Espíritu Santo namuim pala kørraarrub lataitøwei nømuim pala kørraarruptinchibig køn cha. ¹⁶ Inchene nane Señor øyah taigwan isuptinchibig køn cha: “Juanbe piu ulsra pitøga pinøbulingaruben, trune ñimbe Espíritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun” taigwan. ¹⁷ Nam judíosmera Señor Jesucriston kørebelan Tius keta tranigwan nøm judíos kømeelangucha trunundøwei keta tranene, ¿Tiuswan treeg marmøta chib pasrønrrappe, nabe mu købrai køh?— chibig køn.

¹⁸ Inchen Tiuswei misaamera jerusalénsreelø iilan mørabe, yandø chi chimøtø, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—Trube, Tiusbe judíos kømø misaamerangucha øsig kømigwan nebua tøgagønrrai kaig marigwan isua møra, nuimay lliranrrai marin køn— chib.

Siria pirau Antioquíasrø Tiuswei ureemera

¹⁹ Inchen tru Estebanwan kweechen isumdiig kaig pub mendøben trugurri, ke kan ørøtømisra chab ambubeløbe, Feniciasrøn køben, Chipresrøn køben, Antioquíasrøn køben øyasrøngatig ambig købig køn, mungucha mendailane Tiuswei wamwan waminchimøtø, judíosmerandø waminchib. ²⁰ Inchendø nømui utuelø

møiløgøsrøn, chipresreeløba, cirenesreeløba Antioquía ciudayu puabe, griegosmerangucha waminchibelø køn, Señor Jesúsweimburab eshkab kusrenanøb. ²¹ Inchen Señorwei tasiibe nømba pasrøben, misaabe truba nu kørewa, Señorweimay llirabelø køn.

²² Inchen Jerusalénsrø iglesiayueløbe trunun wammøra, nømbe Bernabéwane Antioquíasrøngatig ørøbelø køn. ²³ Inchen Bernabé trusrø puabe, Tius ka yandø tab indin kua asha, nøbe truba kasraarawa, Señorwei mayu pønrrappe nømui manrrau tab isua mur pønrrønrrai mayeelan waminchibig køn. ²⁴ Kaguende Bernabébe tabig, Espíritu Santoba, nui isubigwan Cristoinug pasriiba truitø netsaig købig køn. Inchen Señorweyasig misaabe nørrø nemisrig købig køn.

²⁵ Incha yandø Bernabébe Saulon lanrrab Tarsosrømay ya, yandø wetørrawabe, Antioquíasrømay pera ibig køn. ²⁶ Incha nømbe trusrø pila ørøba iglesiayueløba tulundzunab kua, misagwan nørrø kusrenanøbelø køn. Tru Antioquíasrøn kuig køn, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan ke srøsrøzhiitø pølbasra “Cristoielø” cha munchi pasra wamig.

²⁷ Inchen tru kwalømmerawan møiløgøsrøn Tius maig karuigwan eshkabelø Jerusaléngurri Antioquiamay kørrørrubelø køn. ²⁸ Inchen kan tru ambubelai utuig Agabo taibe, Espíritu Santo nun maig tamigwan isunrrai inchen, trenchibig køn:

—Pirau ørøba parø truba nuig attrab køn—cha. Indiibe treeg kønnrun taibe Claudio karubig køben treeg purayaig købig køn. ²⁹ Inchawei Antioquíasrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb

melabeløbe nømun kanun kanun maig tranamdiig køben an treeg purugua trana, ørtrab chibelø køn, nunelø tru Judeasrø warabelayasig. ³⁰ Incha treeg mara, Judeasrø Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan trannrrai, Bernabéwanba, Saulonba tru ketamig tulisaigwan trana ørøbelø køn.

12

Jacobo kwaigwanba, Pedron kailan keeri yau keerigwanba waminchib

¹ Inchen tru kwalømmerawan rey Herodesbe møilan køsrøn iglesiayuelan kemørøbig køn, kaig inchib srua könrrab. ² Incha Juanwei nuneg Jacobone espadatøga kweetsingarubig køn. ³ Treeg marigwane judíosmerane truba tabig asønain køben, Herodesbe Pedrongucha merrarrangarubig køn. Truibe tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta kwalømmerawan purayaig køn. ⁴ Incha Pedron merrarrawabe, Herodesbe kailan keeri yau keerøbig køn, suldaumera pib søtø ashib pønrrønrrai pønsra kan søtøyu pib suldaubatø. Herodesbe tru Pascua Fiesta puraiben, Pedrone misagwei merrab wesranrrab isua treeg inchibig køn. ⁵ Inchawei Pedrobe kailan tru keeri yaugurri webimønrrai truba may ashib tøgagúig waben, iglesiabe nuyasig Ȱkatø! elachimø, Tiusba waminchib miab købelø køn.

Pedron kailan keeri yaugurri Tius wesrab

⁶ Herodes Pedron misagwei merrab løtsø wesramig køben tru kwalmab yem, Pedrobe pagatø suldaumerai tøbøtag pa cadenatøga merrarraig,

kib tsuben, katøgan suldaumerabe yaskabu tru kailan keeri yawan ashib pønrrabelø køn. ⁷ Inchen møi møi kan Señorwei ángel kenamisren, tru kailan keeri yaube kan tørguegwallmabig kebiløben, ángelbe Pedron tømbulyu kønøga kasrønanabe, trenchibig køn:

—¡Mallatø kurro!— cha. Inchen cadenasmerabe Pedroi taskugurri kørraptinchibig køn. ⁸ Inchabe ángelbe trenchibig køn:

—Tamara pørønab, ñui alpargatiswan keetab inchi— cha.

Inchen Pedrobe treeg marene, ángelbe trenchibig køn:

—Pala itøguewagúigwan keb, nai mendig amø— cha.

⁹ Inchen webyabe ángelwei wendautø ibendø, tru ángel øyeeg punrraig marigwane ka inditamaptø isub, nøbe tab chigúi nebua ashmíig køn, pøs øyeebe nune kan piaig lataitø køben.

¹⁰ Incha suldaumera ashib pønrrainug srøtiigu puraamba, trugurrimbe katøganbalø puraamba, trugurri yandø wambig callegratømaysrø tsandzøn yaskabyu pubene, tru yaskappe nøtø kurøptinchibig køn. Inchen webamba, kan yabgatig ambene, tru ángelbe nøtø inrrai tarømisrøptinchibig køn.

¹¹ Inchen Pedrobe yandø chigúi móra trenchibig køn:

—Møimbeguende, Señor nui ángelwan øra, Herodeswei taskugurrimba, katø maya judíosmera nan maig martashchab ashig kui inchib pønrraigugurrimba wesratan— cha.

¹² Incha Pedrobe yandø iigwan maig kui ashabe, Maríai yamay ibig køn, tru Juanwan katø Marcoskucha taigwei usraimay. Inchen truyube truba yamelø tulundzuna, Tiusba waminchib købelø køn.

¹³ Incha Pedrobe yagueta pua, yaskabwan pinrrøgøbene, kan sruusrø-unø truyu mendig mendabig, Rode taibe, mu køtashchab arruabe, ¹⁴ Pedroí wam kui mørøppe, kasrag købiitø yaskabwanguen kurmøtø, katøle umbusrø kelula:

—¡Pedro yaskabu pasrøtan!— cha, eshkabig køn.

¹⁵ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¡Paare! ñibe loca asønan— cha.

Inchen nøbe:

—¡Truigwein køtan!— chiben, nømbe trenchibelø køn:

—Pedro kømøtø, nui møsig kuinrrun— cha.

¹⁶ Trune Pedrobe katøgucha yaskabwan pinrrøgøbig, pinrrøgøben, kura ashabe, truba kwaarøbelø køn. ¹⁷ Inchen nøbe ‘niløtø kønrray’ siñal mara, tru kailan keeri yaugurri Señor mandø wesraigwan eshkawabe, trenchibig køn:

—Jacobonba, nunelø katøganelanba iigwan wammørøsrkønrrigay— cha.

Incha webyabe, peesrømay ibig køn.

¹⁸ Inchen yandø tør-rraben, suldaumerabe ¡katø! mamdøguen kømuilø truba truba waminchib købig køn, Pedrone ni chindinguen mørmwøa. ¹⁹ Inchen Herodesbe langarua, wetørranrrab kaimappe, tru suldau ashib pønrrabelan maig purayaigwan nømun paya ashib srua kuabe, kweetsingaruig købig køn. Incha Herodesbe Judeagurri webya, Cesareasrømay ya, trusrø tsubig køn.

Herodes kwaigwan waminchib

²⁰ Herodesbe Tiroba, Sidónba warab misagwan larrø namig tsuben, trusreeløbe søteeløba maig maramigwan lata ke kandø isua pönrramisra, tru rey Herodeswei yau ke nøashib trag megabig Blasto taigwan nømuingatø misrtrai ubønanøb wamincha, truikkurri ambugurri, igerri lata tab warørrab cha miabelø køn. Kaguende Tiroba, Sidónbabe tru reyweim piraugurri mamig weerigwan purøsrubelø købig kua. ²¹ Inchen Herodesbe kan kwaløm treeg martrab cha wesrua pasra, tru kwalømbe Herodesbe tru keilø purø tabelan kewa, tru wamisra ashib karub wainug wamisra chull møramdiig purø may waminchibig køn. ²² Inchen misaamerabe trashib mendappe, trenchibelø køn:

—jligwan waminchibiibe mög kømøtø, kan tius køn!— chib. ²³ Inchen tru urastø Señorwei kan ángel Herodeswane kwanrrø penøsrkøbig køn, kaguende tru maya nuguen tab kønrrai indigwan Tiuswein kønrrain kømøtø, nuyasig kønrrai inchib wabenba. Incha nøbe pølømmera maig kwabig køn.

²⁴ Trune Tiuswei wambe larrøbichib nurab ibig køn.

²⁵ Inchen Bernabéba, Saulobabe tru ketamig tulisha trana øriilan chab peguchabe, Jerusalénsrøngurri Antioquíasrømay katø ambubelø køn Juanwan pera, truitøwei Marcos taigwan.

13

Bernabéwanba, Saulonba lawa wesrub

¹ Antioquia iglesiayube Tius maig karuigwan eshkabelø køben, kusrennøbelø køben købig køn: Bernabé køben, Simón (trunundøwei Níger taig) køben, cirenesriig Lucio køben, Manaen køben (tru misagwan ashib karubig Herodesba trubalatø nurraveig), Saulo købengue. ² Indiibe kan kwaløm Señorwan nøm køriibala tabig waminchib, ayunab købene, Espíritu Santobe trenchibig køn:

—Bernabéwanba, Saulonba tarømartray cha, na nømun chi martrai wamigu marøb pønrrønrrain—cha.

³ Inchen nømbe ayunab, Tiusba waminchib kuabe, tab kønrrai tasiimeran nømuim pala estsara, yandø, ‘trube, ka amrrigay’ cha ørøbelø køn.

Bernabéba, Sauloba Chipre pirausrø

⁴ Inchen Espíritu Santo øriilø Bernabéba, Sauloba Seleucíasrømay amba, truyugurrimbe barcoyu Chipre pirausrømay ambubelø køn. ⁵ Incha Salaminasrø puabe, judíosmera tulundzuni yamerayu Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøbelø køn. Incha Juanwangucha nømun purugub uñchai pera amøñibelø køn.

⁶ Incha tru pi tøbøtag Chipre pirø pasrabigu kandarømaysrø Pafossrøngatig larraambabe, truyube kan judío Barjesús taig, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig, ka isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwan wetørrabelø køn. ⁷ Tru møøbe Sergio Paulo kubenadur maig kømigwan purø tab isua marøbig treeg møøba, tsubig køn. Inchen tru Sergio ashib karubigwane Tiuswei wamwan nune mørøg køben, Bernabéwanba, Saulonba wamønrrab ørøbig køn.

8 Inchen tru Barjesús, griegomaybe Elimas cha wamig, tru kaig libron kusrebig, truibe tru karubig nui isubigwan Tiusweinug pasrmønrrai truba søtø luløb megabig køn. **9** Inchen Saulo, katø Pablogucha taibe, Espíritu Santotø netsaig, tru Elimaswan malau ke tab ashabe, trenchibig køn:

10 —¡Kan ñi kui! ¡Misawan kegørrøsrkamig, isatø indiibah, larrø kaig maramibatø netsaig mög, nugwaimandzigwei nusrkai! ¡Chigurrimbunø sølgandø tabigwane larrø tsaliig ashig kømui inchib pasrabig køn! cha. ¿Ñibe Señorwei tab maymerane managatig mindishibig mindishinrragu? cha. **11** Møimbe Señorwei tasiibe ñun trømbøig nebunrrai martrun cha. Møimbe maya yanagatig kabgaig kørrømisra, pørrwan ashchab kaimanrrabguen— chibig køn.

Inchen møi møi nune kabyu wañim peñib løstiig misren, srølamøratø ibig misra, møikkøben tasku nun kemøra srua amrrai labig køn. **12** Inchen treeg purayaigwan ashabe, tru kubenadur Señorweimburabelø kusrenaniilan ke kwaara asha, Señorwan kørebigrøbøig køn.

Pablo Antioquía ciudasrø tsuig

13 Pabløba, nui linchibeløba Pafos ciudayugurri barcoyu nebamba amba, Panfilia pirau Perge ciudasrø puben, trune Juanbe truyu nømun tarømisra, katø Jerusalénsrømay arrubig køn.

14 Incha Pergegurrimbe nømbe Pisidia pirau Antioquía ciudasrømay amba, truyu sábado isrin kwaløm judíosmera tulundzuni yau kebamba, purramisrøbelø køn. **15** Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba,

Tius maig karuigwan eshkabelai pøriilanba chab lebene, judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashib karubeløbe møigwan køsrøn øyeeg chinrrab, ‘inrrø’ chibelø køn:

—Ñim, namui misaamerica, mandø melamigwan øyeeg melønrrigay chib misagwan wamindamig tøgaguabe, waminday—chinrrai.

¹⁶ Inchen Pablobe pasramisra, tasigwan kusrawabe, trenchibig køn:

—Ñim, Israelwei misaameraba, katø ñim Tiuswan køriibala tøga pønrrabeløba mørtray cha. ¹⁷ Iig Israel misaamerai Tiusbe, namui merrabsrø kølli misaameran lawa wesrawa, tru misaamerane truba nørreelø könrrai marig købig køn cha, nømbe Egipto pirausrø ka ambateelø warøben. Incha tru Egipto pirausrøngurri nui tasiitøga ashig kui ashchai marøb wesruig købig køn cha. ¹⁸ Incha mu misag warab waraimønug Tiusbe cuarenta añosburab nømune ka awentab tøgagúig købig køn cha. ¹⁹ Incha Tiusbe Canaan pirausrø misaamerica siete nørrø søtø pønrrabigwan pinisha, truilaim pirømera købelan nømua mara tøgagønrrai tranig købig køn cha, ²⁰ kan cuatrocientos cincuenta añosburab.

Inchen trugurrimbe tru maig könrrabigwan asha marøb purrønrrabelø ‘asha martrabelø’ cha wamiilø Tiusbe tranig købig køn cha, Tius tru maig karuigwan eshkabig Samuel køb uraskatig.

²¹ Inchen trugurrimbunøbe, israelitasmerabe nømun ashib karub wanrrabig kan rey miaben, Tiusbe Benjaminweinukkurri karrab misagúig Quiswei nusrkai Saulwan cuarenta años ørøba karub wanrrai tranig købig køn cha. ²² Incha

trugurrimbe Tiusbe rey Saulwan nø ashib karub waigwan kerrawa, Davidwan rey könrrai kusruig købig kön cha. Incha trunune Tiusbe nuimburab trendaig købig kön cha: “Isaíwei nusrkai Davidbe na maig isubig køben, treeg isub møg kui asha kur cha. Truibe na chi martrai inchen, treeg martrun” cha. ²³ Tru Davidweinukkurri srøig karrab misaameran nø maig martrab cha kørrømisrig købig maig køben, Israel misaamerayasig kan Kaigyugurri Wesranrrabig Jesúswan Ørig købig kön cha. ²⁴ Inchen Jesús nø arrumøwatøbe, mayeelø Israel misaameran Juanbe mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain könmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøb arrig købig kön cha. ²⁵ Incha Juanbe nui maramigwan yandø chab patsøgøb arruabe trendaig købig kön cha: “¿Nabe mu kuitamab isugue? cha, nabe tru ñim isub kuig truig kømur cha. Inchendø nai wendaube katøgan attrun cha, trunune nabe nui alpargatiswan tsiwan pitsamikken truburab kömuinatan” cha, Juanbe trendaig købig kön cha.

²⁶ ’Ñim, nai misaamera, Abrahamweinukkurri srøig larrøbicha amrrubeløba, katø ñimui utu Tiuswan köriibala marøb melabeløba: tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwane yamba namuiwei ørig kuin kön cha. ²⁷ Kaguende Jerusalénsrø warab misaameraba, katø nømun ashib karub purrabeløbabe, Jesúswane mu kuinguen nebua ashmøwei, katø tru isrin kwalømmørig Tius maig karuigwan eshkabelø wamindi wamwan leigwan chigucha, nømbe truigwan chi mørøg kömuindiig kua, nøm

Jesúswan øyeeg kwanrrai marøb pønrrappe, tru pørig maig taimbala nømbe treeg nebunrrai marig købig køn cha. ²⁸ Jesúswan chigurri kwanrrai maramdiig nuinuube chi kalø marig wetørramubendø, Pilaton nømbe kwetchai miaig købig køn cha. ²⁹ Inchen nuimburab maig pørig pønrrabelø kerrigu treeg puraiben, kurusyugurri pinøsrua, sørabelø køn cha. ³⁰ Inchendø Tiusbe katø kwailai utugurri øsiirangularibig køn cha. ³¹ Inchen Jesúsbekwamøwatø, tru Galileasrøngurri Jerusalénsrøngatig nun lincha nerrubelane katø øsiirappe, nømune truba yam kwalømgatig kenamisrøb unig købig køn cha. Incha truiløbe møimbe nømashib maig asigwan misagwei merrab nuiwan waminchibelø, nøm køn cha.

³² 'Inchawei namgucha tru merrabsrø namui kölli misaameran Tius trannrrab misra körrømisrig, tru tabig srø wamwan ñimum wammørøsrkøb eshker cha. ³³ Nam tru truilai ureemerane treeg martrab körrømisrigwane maran cha, Jesúswan Tiusbe øsiirangularua. Inchen katø Salmo dosyugucha øyeeg pørig pasran cha:

“Ñibe nai Nusrkain køn cha.

Møi nabe ñui Møskai misra pasrar” cha.

³⁴ Katøbe mana treranrrabig kömíig Tiusbe Jesúswane kwailai utugurri katøle kusrua, tru treeg marigweimburappe Tiusbe trencha pasrig købig køn cha:

“Tru newan tabig, ciertonig treeg martrab cha,

Davidwan trannrrab körrømisriilane ñun tranrrumøn” cha.

³⁵ Inchawei katøganbaløsrøngucha trenchibig køn:

“Ñui Newan Tabigwei asrwane trerabashmønrrun” cha.

³⁶ 'Pøs Davidbe Tius maig kørnraian køben tru nøtsuin kwalømmerawan misaameran ashib purugub wawa, yandø kwawa, nui møskaløba tsumisrene, nui asrbe treraig købig køn cha. ³⁷ Trune Tius tru kwailai utugurri katøle kusruigwei asrbe treramuig købig køn cha. ³⁸ Inchawei ñim, nai misaamera, ñim nebua asig kørnrai inder cha, tru kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørnrun chib eshkab kusrenniibe Jesúskurrin kui. ³⁹ Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløtøga chi kaig kømíig lataig, tabig kørromisra pønrrønrrab kaimaigwane, mutøgucha Jesucriston kørebeløbe nuinuubeguende chi kaig kømeelø lataig, tabig kørromisrtrun cha. ⁴⁰ Inchawei ashiptø kuy chibig køn, Tius maig karuigwan eshkabelø øyeeg chib pøriibe ñimun nebuig warønrrab kørøtø: ⁴¹ “Au, ñim chiwandøgucha ke ka indzatø mørøbelø, ¡katø! ke kwaara ashib kenaguen kømø, pinay taig.

Kaguende nabe, ñim warain kwalømmerawan purønuig maramønrrun taig,

ñimun mugøben treeg købig køn chib wamindingucha,

treeg marig købig kuitamappe ke køremgaikke.”—

⁴² Incha Pabloba, nui linchibeløba judíosmera tulundzuni yaugurri webambene:

—Wendø truwan isrin kwalømgucha øyeelandøwei waminchurrunrrigay— chibelø køn.

⁴³ Incha truyu misag tulundzuna pasrabigwan yandø nømbe ‘ungwa’ cha ambene, møiløgøben truba yam judíosmeraba, katø møiløgøben

judíosmera nøm Tiusweiwan marøb pønrraigu purørrua Tiuswan purø isua melabeløbabe, Pablonba, Bernabéwanba mendig amben, nømbe:

—Tiuswei tru ka yandø tab indigu maizhikkucha elachib pønrrønrrab kømøtø, melabig melønrrigay— chib waminchibelø køn.

⁴⁴ Inchen wendø truwan isrin kwaløm tru ciudayu ke maya misag lutau Tiuswei wamwan mørtrab tulundzunøben, ⁴⁵ judíosmerabe misag truba nørrø tul yai ashabe, truba namig pusrkwai asha, Pablo tru trenchib wamindigwane ‘treeg kømøn’ chib, tsalø wamabelø køn. ⁴⁶ Inchen Pabloba, Bernabébabe chigucha kørmø trenchibelø køn:

—Tiuswei wamwane ñim judíosmeranmerrigwei eshkamig kuig køn cha. Inchendø ñim yandø kaashib, managatig øsig kømigwan ñim tøgagømig truburab kømui indig kuig købene, trube, nambe møimbe judíos kømeelaimay katø amrrab chibelø køn. ⁴⁷ Kaguende Señorbe namun trencha karua pasrig køn cha:

“Judíos kømø misaamerayasig kan tør lataig
kønrrai ñune pasrar cha,
kaigyugurri wesrailø kømigwan eshkab pirau
munabatsø srua inrrai.”—

⁴⁸ Inchen iigwan mørabe, judíos kømø misaamerabe truba kasraarawa, Señorwei wamwan truba tabig waminchibelø køn. Incha tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrai chabguen tarømariilø købeløbe møiløtøgucha Jesucriston kørebelø køn.

⁴⁹ Inchen Señorwei wambe tru pirau kerrigu larrøbichibig køn. ⁵⁰ Inchen judíosmerabe tru ciudayu møiløgøsrøn ishumburmera, Tiuswan purø

isua melabelø trurrigu nøm mailø kui asiilanba, katø ciudayu móguelø nørreelø ashib karubelanba kaig marøb kurrønraí nømune ke treeg isumne incha, Pablónba, Bernabéwanba nømuim piraugurri webusrøbelø køn. ⁵¹ Inchen nømbe nømui srøbyu usrøwan pabørrgøbelø køn, ñim øyeeløgurri uyube móimbe ñim kusrenrrigay chib eshkab. Incha Iconio ciudasrømay ambubelø køn. ⁵² Inchen tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kasrag købiibah, Espíritu Santobatø netsailø købig køn.

14

Pabløba, Bernabéba Iconio pirausrø

¹ Iconiosrø Pabløba, Bernabéba judíosmera tulundzuni yau kegøtø kebamba, purø may waminchib kusrenanen, judíosmera køben, griegosmera køben truba nørrø Jesucriston kørebelø køn. ² Trune judíosmera Jesucriston køremeløbe tru judíos kømeelane ke kaig isumne inchibelø køn tru Pabloimburappa, Bernabéweimburappa. ³ Inchen treeg kuingucha, Pabløba, Bernabébabe truyu yana warøwa, Tiuswei wamwan chigucha chi kørig kuin kømø waminchibelø køn. Inchen nui wamwan tru ka yandø tab indigwan treegwein kui ashchai, Señorbe nømui tasiimeratøga mariilø truba nørreelø marøb, kwaara asha kønrrai mariilø marøb inchai tranig køn. ⁴ Inchen tru ciudayu misaamerabe kan utueløbe judíosmeraingatø køben, mœiløbe Cristo nøashib karua øriilaingatø købig køn. ⁵ Inchen judíosmera køben, judíos kømeelø køben, nømun ashib karub purrabeløba kandø misra, nømun trømbøig kaig

inchib, sruutøga petønrrab kurrøben, ⁶ Pabluba, Bernabébabe trunun wammøra Licaonia pirau tru Listraba, Derbeba, pueblomerasrømayba, katø tru puluwan katøganbalømerasrømayba trubab ambubelø køn. ⁷ Incha trusrø tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

Listrasrø Pablon sruutøga petab

⁸ Inchen Listrasrømbe kan móg kal-lainukkurri managuen uñchab kaimabig srøbmera tulundzuning wabig køn. ⁹ Inchabe tru móøbe Pablo waminchen móøb wabig køn. Inchen Pabloba nun ke tab asha, ke tamarig kómuitamab isub wai ashabe, ¹⁰ mur wamab trenchibig køn:

—¡Ølgandø kurrab, pasramisr!— cha.

Inchene tru móøbe pørsrappe, pasrambua, llirab mendabig køn. ¹¹ Inchen misaamerabe Pablo chi marigwan ashippe, nømui Licaonia triimay trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Møguelø lataig, tiusmera namuinug kørøraruin køn!— chib.

¹² Incha Bernabéwane tius Zeus køn chippe, Pablone tius Hermes køn cha wamabelø køn, kaguende Tiuswei wamwan waminchibiibe Pablo køben. ¹³ Inchen tru tius Zeuswei tab ya, tru ciudayu kebambinuutø pasrabigu ashib wab sacerdotebe, toromera køben, umera purø tabzheelø tamariilø køben, tru ciudayu kebambi yaskabmerasrø srua arrua, tru toromeran kweecha, misaamerabamisra, Pablonba, Bernabéwanba, nømune tiusmera kui mara trannrrab mendabelø køn. ¹⁴ Inchen Cristo nøashib karua øriilø Bernabéba, Pabluba nømun

treeg martrab indi mørabe, nømui kewagúilan kølsrøb, misag utusrø kegørra, ¹⁵ trenchibelø køn:

—¡Au, yu mayeelø pønrrabelø!   ¿Chindimba øyeeg martrab inchigue?   cha.   Nambe ñim latailøtøwei ka móguerøtø ker cha.   Ke ka treeg maranmab ashchaindø mariilan elacha, øsig wab Tius srømbalawan køben, tru pirøwan køben, marwan køben, chigurrimbunø truyu pønrrabelan marøbigweimay llirawa pønrramisrtrai, tru tabig srø wamwan nambe ñimun waminchab amrruer chib. ¹⁶ Merrabsrø misag srøig, srøig kurrab amrrubelane misaamerá nørrø pønrrabelan chuelandøgucha kerriguelan, nømun maig amøñig køben, treeg ka amøñibasig køn cha. ¹⁷ Inchen køben managucha nuimburabigwane maig kuigwan eshkab wamindig købig køn cha, tabig marøb. Srømbalasrøngurri srewan ørøb, ellmariilø misram pølméra pubene, tru kuindø, tru kuindø misringarunrrun cha, chi palømø unchaguen mamig tøgagønrrai tranøb, ñimui manrrømeran truba kasraaranøb.—

¹⁸ Inchen nøm øyeeg chib waminchagucha, nømbe misaameran ke trendø merønrrab kaimabsrubelø køn, tru nømun tiusmera kui mara toromeran kweecha tranmønrrai.

¹⁹ Inchen Antioquíagurrimba, Iconiogurrimba móiløgsrøn judíosmera puabe, misag purø nu pasrabigwan ke kaig maramne inchai wamincha, Pablón kwetchab srug muta peta, ciudayugurri wambiisrømay ke paluunchib megam srua webambubelø køn, yandø kwaig kønmab. ²⁰ Trune Jescristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nuin pøtøgatan tulundzunøben, nøbe kurra, katø ciu-

dayu kebibig køn. Incha katø kwalømbe Pabloba, Bernabéba Derbesrømay ambubelø køn.

²¹ Incha Derbesrø Jesucristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenana, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø nørrø nemisrtrai mara, trugurrimbe Listramayba, Iconiomayba, Antioquiamayba katø amrruig købig køn. ²² Incha trusrømbe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan nullaaramø mur pønrrønrrai waminchib, isubigwan Tiusweinug pasragúigwane elachib pønrrømø, tindøga pønrrønrrai chib waminchibelø køn. Incha nømune trenchibelø køn: “Tius nø ashib karub waisrø kebambamibe chinetø chinetø murelø puben, truyu puraambub meløwawei kebambamig køn” cha. ²³ Incha iglesiamørig nømbe Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø wesrawa pønsra, Tiusba waminchib, ayunab kuabe, nømune tru nøm kørewa pønrraig Señor nø ashchai pønsrøbelø køn.

Antioquia ciudasrømay katø ambub

²⁴ Incha trugurrimbe Pabloba, Bernabébabe Pisidia pirauwan puraambub amba, Panfilia pirau pubelø køn. ²⁵ Incha Perge ciudayu Tiuswei wamwan eshkab kusrenana, trugurrimbe Ataliasrømay amrrubelø køn. ²⁶ Incha truyugurrimbe barcoyu nebamba, Siria pirau Antioquiasrømay ambubelø køn. Tru nøm møi ya patsøga pønrraigwan martrab amrrai Tiuswei tru ka yandø tab indiitøga tabig ashib tøgagúilø kønrrigay chib, tru nømun pønsraig købiisrømay. ²⁷ Incha trusrø puabe,

iglesiayuelan tulundzuningarua, Tius nømba chinetø, chinetø mariilanba, tru judíos kømø misaameragucha isubigwan Señorweinug pasra tøgagønrrai yaskabmeran mandø kurøb arrigwanba waminchibelø køn.²⁸ Incha Ploba, Bernabéba Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba truyu truba yana kørrømisra waraig købig køn.

15

Jerusalén waminchab tulundzunab

¹ Inchen tru uras møiløgsrøn Judeagurri Antioquíasrømay amba, nunelan treeg kusrenanin købig køn:

—Moisés kusrennig tru circuncisión maramigwan marmøwabe, kaigyugurrimbe wesrailø kønrraamøn— chib. ² Inchen Ploba, Bernabéba tru treeg kusrenanøbelan ‘øyeebe maramig kømøn’ chib, nømba purø mur aleguiyabelø køn. Treekkurri Pablónba, Bernabéwanba katø truyu nømui utuelø møilan køsrønbamara, Jerusalénsrømay ørtrab wesrawa pønsrøbelø køn, tru øyeeg pub arrigwan Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba trusrø waminchai.

³ Inchen tru iglesiayuelø tru amrrai karua øriiløbe Fenicia pirøwanba, Samaria pirøwanba pu-raambub ambubelø køn, judíos kømø misaam-era nømui trendø marøb kuilan elacha, Tiuswei maywan amøñinrrab nøm mandø pønrramisrigwan eshkab. Treekkurri trusrø tru mayeelø nuneløbe truba kasraarabelø køn.

⁴ Incha Pabloba, Bernabéba, tru lincha ambubeløba Jerusalénsrø chab pubene, trusrø iglesiayueløba, Cristo nøashib karua øriiløba, katø truyu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba nømune wamab utøben, nømbe Tius maig marigwan kerriguh waminchibelø køn. ⁵ Inchene møiløgøsrøn merrappe fariseosmeraingateelø købelø kua, møimbe Jesucriston kørebeløbe trenchibelø køn:

—Tru judíos kømø misaamera Jesucriston kørebelane tru circuncidamigwan maringarub, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maringarumig palan— cha.

⁶ Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba tru øyeeg puigwan maig køtashchab ashchab tulundzunabelø køn. ⁷ Inchen purø trømbøig mur aleguiyab kömig puben, Pedrobe kurra pasramisra, trenchibig køn:

—Nai nunelø, ñimbe srøsrø kwalømmerawangurri ashibelø kuinrrun cha, Tiusbe ñimui utugurri nan lawa wesruig køn cha, judíos kømø misaamera tru tabig srø wamwan na waminchen mørø, kørenrrai. ⁸ Tiusbe nømui manrrømeran ashibig kuabe, nam judíosmeran tranøb lataitøwei Espíritu Santon nømungucha tranøb, nømuingatø pasrar chib kenamarig køn cha. ⁹ Tiusbe nømun nøørø mara namuingatøtø inchib pasrømuig køn cha, nømui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø nømui manrrømeran chishmarig købig kua. ¹⁰ ¡Ñim kui! ¿Ke Tiuswane chinchibig køtashchab inchib pønrrøtirru? cha, tru nam lata, namui merrabsrø kölli misaamera lata, øyeeg maramigwan marøb

kønrrab kaimaigwane tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan, trunun nøm niga amrrai møimbe nømun neguanøb. ¹¹ Treeg kømøtø, Señor Jesús tru ka yandø tab incha ketiitøgatø nambe kaigyugurri wesrailø kermab kørewa pønrrer cha, nøm lataitøwei.—

¹² Inchen truyu maya misag tulundzuna pasrabiibe niløtø körrømisra, mørøb purrabelø køn, Bernabéba, Pabluba tru judíos kømø misaamerai utusrø, Tiusbe nømba pasrain kui ashchai nømgurri mariilanba, kwaara asha kønrrai mariilanba waminchen. ¹³ Inchen nøm chab waminchen, Jacobobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, mørtray cha: ¹⁴ Simónbe wamindan cha, judíos kømø misaameran srøtøgurri nømungucha isua pasranmab ashchai, truilai utugurri nui ureg søtømera kønrrai mara, nui munchin nømuinug tøgagønrrai marigwan. ¹⁵ Pøs møi øyeeg pubiibe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelø maig pøriiba ke kandø køn cha. Tru øyeeg pørig pasraimbala:

¹⁶ “Øyeeg purayaig wendøbe tru Davidwei ya penin tsuigwan

katøle kusrua pasramønrrun chib.

Chab pinabsruigwan katøle tamara kusrub,
srøig mara pasramønrrun taig.

¹⁷ Maya misaamerá katøganelø uncha pønrrabelø
Señorwan lanrrain cha,
mayeelø judíos kømø misaamerainug
nai munchiwan nømuinug pasra wamig
kønrrun cha.

¹⁸ Tru Señor iilan marøbig øyeeg tan taig,

tru manasrøngurri øyeeg martrab isua
tøgaguen waig købigwan.”

19 'Inchawei nabe, ke treeg maramne inchib
pønrramgaig kui ashär cha, judíos kømø misaamera
nømui merrabsrø marøb kuilan elacha,
Tiusweinug pønrrønrrab llirawa amrrubelan.
20 Treeg kømøtø, taska mari tiusmera tøgagúilan
pønsraig mamimeran mamøwei, katø møguelø lata
ishumbur lata larrø trømbøig marøb kømigwan
marmøwei, kweetsig kømøtø, ka melamisratø
kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø
aniwan mamøwei indamig køn chibig, treegwan
eshkawa, pøramitø palan cha. **21** Kaguende
merrab manasrøngurri Moiséswei pøriilan
ciudamørig judíosmera tulundzuni yamerayube
eshkab kusrenanøbelø tøgagøben, truiløbe isrin
kwalømmørig tru maig maramigwan martrai
pørigwane lebelø købig køn— cha.

*Pabloba, Bernabéba Siria pirau Antioquíasrømay
katø ambub*

22 Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweim-
burabelan pera marøb pønrrabeløba, katø iglesia
mayeeløba tru ømuin utugurri lawa wesrawa,
øramig tabig asønai inchibelø køn, Antioquíasrømay
Pabloba, Bernabéba amrrai. Incha Judas, katø
nundøwei Barsabás taigwanba, Silaswanba amrrai
wesrubelø køn, nunelai utu tru mas nørreelø
kui asi møguelan. **23** Incha ønmune ørøppe, kan kilga
øyeeg chibig pøra, trana ørøbelø køn:

Nam Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweim-
burabelan pera marøb pønrrabelø, nam ñimui
nunelø ñim judíos kømeelø Antioquíasrømba,

Siriasrømba, Ciliciasrømba warabelø nunelan 'ka amøñigueh' chinrrab inder.

²⁴ Møiløgøsrøn yu namui utuelø amba, namma chigucha treebe marøb kørnrai karumubendø, chinetø cha, ñimune jkatø! kan ørøba mandøgucha kømuielø melønraai marin køn. ²⁵ Incha treekkurri nam mayeeløba kandø isua pønrramisra, namui utuelan mø möguelan køsrøn lawa wesrua, namui undaaraig nunelø Bernabéba, Pabluba kegøtø nømun ñimuimay ørtrab inder. ²⁶ Tru Pabluba, Bernabébabe Señor Jesucristoi munchigurri ke kwamig nebuinanrraptiikken inchib meløwar køn. ²⁷ Incha nambe Judaswanba, Silaswanba ñimuimay ører. Truiløbe nam pørigwan, nømashib trunundøwei waminchun. ²⁸ Espíritu Santon lata, namun lata tabig asønatan katøgan srøig, srøig maramelø ñimun negwanmøtø, iig tru maramig palønrrapteelandøh martrai karumig: ²⁹ tru taska mari tiusmeran animal kweecha pønsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei, kweetsig kømøtø ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø möguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marmøwei indamigwan. Ñim øyeelan marøb pønrrømuikkurrimbe, søl marøb pønrrønrrabguen.

Trube, ungwa, mayanguen tab kuilø kørnrigay, chib pørig køn.

³⁰ Incha yandø nømun, 'trube, ka amrrigay' cha øren, Siria pirausrø Antioquíamay amba, tru asamigwan ashchab eshkailø tulundzunøben, tru kilga ørigwan nømbe tranøbelø køn. ³¹ Incha

trunun nøm lewabe, truba kasraarabelø køn øyeeg purugub wam tabig wamindigwan møra. ³² Inchen Judasba, Silasba nømgucha Tius maig karuigwan eshkabeløtøwein kua, tru tabig purugub wam nu wamincha ketiitøga trusrø nunelan nullaaramø ambub melamig kønrrai kørrømarøbelø køn. ³³ Incha truyu maya yana køsrøn nømbe kørrømisra warøben, nuneløbe ‘chi isumgaig tab kuilø kønrrigay’ chib, nømun karua ørøbelaisrømay ‘ungwa’ cha, katøle ørøbelø køn. ³⁴ Inchen Silasbe trusrø nø kørrømisramig tab punrrab kui isubig køn. ³⁵ Inchen Pabloba, Bernabébabe Antioquíasrø kørrømisrøbelø køn, trusreelø truba yameløba Señorwei wamwan kusrennøb, katø trunun wammørøsrøb.

Pablo nui martrab yamigwan katøle marøb pølbasmøb

³⁶ Yandø mam kwalømyu køsrønbe Pablobe Bernabéwan trenchibig køn:

—Ciudamørig nam Señorwei wamwan eshkab kusrenaniisrø nunelan maig inchib meløtashchab katø ashchab amun— cha.

³⁷ Inchen Bernabébe Juanwan, katø nundøwei Marcos taigwan, pera inrrab inchen, ³⁸ trune Pablobe pera ambamgaig kui ashibig køn, kaguende tru srøsrø ambenma Marcosbe Panfiliatø nømun tarømisra, nømba tru maramigwan martrab imuinkurri. ³⁹ Inchen ke mumayguen kømíig peemaytø puptinchen, møikkurrindøgucha tarømisra, Bernabébe Marcoswan pera barcoyu Chipresrømay ibig køn. ⁴⁰ Incha Pablobe nuimburappe Silaswan lawa wesrawa, tru nunelø: “Señorwei ka yandø tab

indiitøga tabig ashib tøgagúilø kørnrigay” cha øriilø ambubelø køn. ⁴¹ Inchen Siria piraawanba, Cilicia piraawanba pureb ibig køn, Tiuswei ureemera tru iglesia truørø pønrrabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

16

Timoteo Pablomba, Silaswanba lincha ib

¹ Pablo Derbesrømba, Listrasrømba pueblomerayu pubene, truyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Timoteo taig tsubig køn, truibe Criston køreweig judía ishugwei nusrkai. Inchendø møskaimbe griego købig køn. ² Inchen Timoteobe tru Listrasrø, Iconiosrø nunelai utu, chigucha tamgaig tabig købig køn. ³ Inchen Pablobe Timoteowan nøba lincha attrai incha, tru trusrø warabelø judiosmeragurri nune asru circuncidamigwan marøbig køn, kaguende mayeeløba møskaimbe griego kui ashibelø kuimba. ⁴ Incha nømbe tru pueblomerawan puraambub ambimørig, Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø tru Jerusalénsrø purrabelø, maig marøb kørnrai karuilane isua mørøb kørnrai eshkab ambubelø køn trusrø Tiuswei ureemeran. ⁵ Inchen trusrø tru iglesiamera pønrrabeløbe nømui isubigwan Tiusweinug pasra pønrramigu, kullaaramø, mur pønrramisren, misaabe kwalømmørig nemisrøb ibig køn.

Kan møg macedoniasriig Pablon piab lataigu kenamisrøb

⁶ Incha nømbe Frigia pirøwanba, Galacia pirøwanbabe ka purab ambubelø køn, kaguende

Asia pirausrømbe Espíritu Santo Tiuswei wamwan waminchibashmuben.⁷ Incha Misia linderosrø puabe, Bitinia pirausrø kebamrrab inchen, Jesúswei Espíritube trusrø kebambashmuben,⁸ Misia pirø puluwan yabwandø puraamba, Troassrø kørраambubelø køn.⁹ Indig trusrø Pablobe yem kan piab lataig asig tøgagúig køn. Truyube kan møg Macedonia pirausrriig pasramisra trenchib miab pasrai ashibig køn: “Macedoniasrømay larraamø cha, namun purugunrrab.”¹⁰ Inchawei Pablobe tru piab lataigu treeg asin køben latatø, nambe Macedoniasrømay amrrab inchibelø ker, namun Tius nui tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrai wamitamaptøwei isua.

¹¹ Indiibe Troaskurri barcoyu nebamba, Samotraciasrømay kanmaytø ke purab amba, katø kwalømbe Neápolissrø pua,¹² truyugurrimbe Filipossrø pubelø ker. Tru ciudabe Macedonia pirau mas nuig køb, katø kan søtø Roma misaamera truyube kebamba warab inchibelø køn. Incha tru ciudayu nambe mam kwaløm køsrøn kørrømisrøbelø ker.¹³ Inchen kan isrin kwaløm tru ciudayu nu yaskabu wambiisrø webambubelø ker kan pi mendasrømay, truyube judíosmera Tiusba waminchab tulundzuninug kuitamab isua. Incha nambe truyu purramisra, ishumburmera tulaamba purrabelan waminchibelø ker.¹⁴ Inchen tru utube kan ishug, Lidia taig mørig waben, Señorbe nui manrrøwan kurøbig køn Pablo chi chitamørtrab ke tab mørig wanrrai. Truibe, Tiatira ciudasriig, yalø pigø llensumera purø tabig yanøbig, trurrigu

Tiuswan køriibala tabig waminchib megabig købig køn. ¹⁵ Incha nøba, nui yaeløba piu umbu ulsrailø kørromisra, ke tiusmanda chib namune trenchibig køn:

—Na, Señorwan cierton korein kui ashabe, trube, ñim nai yamay amrrua, kørromisrtrigay— cha.

Incha namune ke kørromisramne inchibig køn.

¹⁶ Nam Tiusba wamindinuumay ambub købene, kan srustrø karuindiig megabig, kebasra tranøb kwaimandzig tøgaig namun katønrrab arrubig køn. Truibe tru nun karub pera købelane truba nørrø an asingarubig købig køn, nø misagwan kebasra keti-iløtøga. ¹⁷ Incha tru srustrøbe Pablonba, namunba wendautø trenchib trashib arrubig køn:

—¡I møgueløbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabig-wei karuindiig melabelø, kaigyugurri wesrailø køm maywan ñimun eshkab kusrenanøbelø køn!— chib.

¹⁸ Inchen ke treetø treetø purø yam kwaløm uñen, yandø Pablon ke pesrikk'en inchen, nøbe keesha, tru kwaimandzowane trenchibig køn:

—Jesucristoi munchiyu i srustrainukkurri nabe webinrrø tamønrrun— cha.

Inchen tru urastø kwaimandziibe elachibig køn.

¹⁹ Inchen tru karub pera købelø tru treeg an marøb pønrramibe yandø patsi asha, Pablonba, Silaswanba kemøra, misag tulundzuninuumay ke paluunchib waram srua ambubelø køn, tru misagwan ashib karubelaisrømay. ²⁰ Incha merrab pønsrabe, trenchibelø køn:

—¡Kan i møgueløbe ya judíoskøleelø købendø, namui ciudawane ke chi maringuen asamgaig

marøb amrrun! cha. **21** Nøm waminchib kusrenanøppe ke peemaytø mariilø nam uta tøgagømig kømøwei, katø treegwan marøb kømig kømøwei inchai namune meriilan kusrenanan cha, nam ya romanosmeran.—

22 Inchen misaabe mayamba kanbalatø misra namig kurrøben, maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe, Pablomera kewagúilan tsakkandø wesrawabeta, tsuitøga itchai karubelø køn. **23** Incha nømune truba yam ichabeta, kailan keeri yau kebusra, truyu ashib pasrabigwane webamrraingaig purø may ashib tøgagungarubelø køn. **24** Inchen tru treeg martrai karuigwan mørabe, truyu ashibiibe katøguchi umbusrø keera, srøbmeran cepoyu kegwana, purrønnøbig køn.

25 Inchen yem tøbøtasrømbe Pabbloba, Silasbabe Tiusba waminchib, Tiusweyasig cantab køben, katøganelø truyu keerig pønrrabeløbe mørøbelø køn. **26** Inchene ¡katø! møin kagúitø mur pirøgønabig arruptinchen, tru kailan keeri yawan niga pasrabigwan truilanguen punø panrrø sruaguchen, ¡katø! tru urastø truyu maya yaskabmeraba kurig pønrramisren, tru keerig pønrrabelai cadenasmerabe mayeelaimba picha korrabelø køn. **27** Inchen truyu keeriilan ashib pasrabig kiagasarøbene, møimbe tru kailan keeri yau yaskabmerabe kurim pønrraptindi ashabe, nui espadan wesrawa, ¡katø! nøasiitø ke yandø kwanrrab inchibig køn, kaguende truyu pønrrabelø chab wegørra chab lulitamab isua. **28** Inchene Pablobe mur trashib trenchibig køn:

—¡Ñiguen øyeeg kaig marmøtø kagøbash! cha.
¡Søtøba nambe yu ka purrer!— cha.

29 Inchene tru kailan keeri yawan ashib pasra-biibe kan pela piløgaig miawa, umbusrø luløb kebya, Pabloimba, Silasweimba merrab itønab tømbønsrøbig køn. **30** Incha wambig pera webyabe, payibig køn:

—¡Au kasukumera! ¿na kaigyugurri wesraig kömibe chi maramig palønrrerah?— cha.

31 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor Jesucriston køreu cha. Incha ñiba, nui yaueløbañau kaigyugurri wesrailø könrrabguen— cha.

32 Inchen nømbe Señorwei wamwan nunba, nui yau purrabelø søteelanba waminchibelø køn.

33 Incha nømun ichabeta tru pisrø mariilan tru yemdøwei tre uras pillmawa, tru urastø nøba, nui yauelø kerrigueløba piu umbu ulsrailø købig køn.

34 Incha trugurrimbe Pablónba, Silaswanba nui yamay pera ya, manna, nøba, nui yaueløbañau Tiawan køreikkurri truba kasraarabelø køn.

35 Indiibe tør-rrabene, tru maig maramigwan asha marøb purrabeløbe tru policíameran karua ørøbelø køn, tru kailan keeri yawan ashib pasra-bigwan, trenchinrrai: “Pablónba, Silaswanbabe elatchain” cha. **36** Inchen tru yawan ashib pasra-biibe Pablone trenchibig køn:

—Tru maig könrrabigwan asha marøb purrabeløbe yandø ñimun weerilø könrrai karua ørin køn cha. Pøs treeg købene, webamba, chi isumøtø, ka ambay— cha.

37 Trune Pabloba trenchibig køn:

—Nam ya Roma pirausrø kal-lawar køb lataitøwei kal-lawarwan, namun maig kuitashchab payaguen ashmubendø, maya

misagwei merrab namun ichabeta, namun kailan keeri yau kebusra ¿møingan mugucha wammøriimøzhig namun nilø wertrab inditarru? cha. ¡Pøs chi treeg könrraamøn! chibig køn. Pøs truiløtøwei namun wesrunrrab amrrubash— cha.

³⁸ Inchen tru policíamerabe tru maig könrrabigwan asha marøb purrabelan tru treeg taigwan eshkabene, truba kwaarøb kørig kui inchibelø køn, truiløbe Roma kal-lawar lataitøwei kal-lawar kuin kui wammørøppe. ³⁹ Inchen nømbe Pablónba, Silaswanba ‘kan nambe treeg kømui tamab isua indig køn’ chib amba, kailan keeri yaugurri wesrawabe, ‘ciudayugurri ke tiusmanda amrray’ chibelø køn. ⁴⁰ Incha truyugurri webambabe, nømbe Lidiai yamay amba, truyu Jesucristogurri nømui nunelan ashabe, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, yandø ambubelø køn.

17

Pabloba, Silasba Tesalónica

¹ Pabloba, Silasba ambuppe, Anfípoliswanba, Apoloniawanba puraambub amba, Tesalónica ciudasrø judíosmerai kan tulundzuni ya pasrabnug pubelø køn. ² Incha Pablobe nøbe trendø treeg marøbig kua, tru judíosmera tulundzuni yausrø nømun ashchab kebya, pøn sábado ørøba tru judíosmeraba Tiuswei wamwan pørigugurri ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyamay køn’ chib, waminchibig køn. ³ ‘Øyeeg kuig køn’ cha, tab eshkab:

—Tru Cristo ñim muniirab kuibe truba kaig indinab megawa, kwawa, katø kwailai

utugurri kurrab indamig, trendø treeg purayamig palønrrabig kuig køn— chib.

Incha nøbe trenchibig køn:

—I Jesús na ñimun eshkab wamindiibe, Cristo truitøwein køn cha, tru ñim muniirab kuig.—

⁴ Inchen møiløgøsrøn tru Pablo wamindigwan yandø treegwein kuitamab isua, Pablónba, Silaswanba linchen, katø griegosmera Tiuswan truba isua melabelø truba yameløba, katø ishumburmera truba kusrebelø yameløba truiløgucha linchibelø køn. ⁵ Inchen judíosmerabe truba pusrkwai namig kui asha, larrø kaig móguelø ka lliraptø pønrrabelan wama, kan nu søtø trubalatømisra, ciudayu misaameran chinetø isunrrai trømbøig inchib kurrabelø køn. Incha Jasónwei yau kegørrabelø køn, Pablónba, Silaswanba merrarrawa, misaamerai merrab wesrunrrab. ⁶ Incha truyu wetørranrrab kaimappe, Jasónwanba, nunelø katøganelanba kemøra, paluunchib waram srua ambubelø køn, ciudayu misaameran ashib karub purrabelaimay, trenchib trashib:

—Yu pirau kerriguba maya misaameran jkatø! kan ørøba mandøgucha kømuelø melønrrai marøb mógueløbe yusrøngucha amruuin køn chib. ⁷ Inchen Jasónbe nui yau wama pera wain køn cha. Iiløbe tru Roma maya misagwan ashib karub wabig César tru maig maramigwan martrai pøra wariilane, mørøg kømub utsøbetab ka nømuimburaptø marøbelø køn cha, katøgan rey køn chib, kan Jesús taig.—

⁸ Inchen iigwan mørabe, maya misaameraba katø tru misagwan ashib karub purrabeløbabe

truyu nømgucha ke mandøguen kømui inchibelø køn. ⁹ Inchendø Jasónwanba, tru kanelanba elat-samig kønrrai truburø an utabe, elachibelø køn.

Pabloba, Silasba Berea ciudasrømay ambub

¹⁰ Inchen nuneløbe ke pillirabendø Pablona, Silaswanbabe Bereasrømay webambingaruben, trusrø puabe, judíosmera tulundzuni yau kebambubelø køn. ¹¹ Tru Bereasrø judíosmerabe tesalónicaelø lata kømø, maig isumigwan isummay isubelø kuabe, Jesucristoi wamindigwan truba chull inchib uta, tru nøm trendaibe ka isatø kømuitashhab ashchab, kwalømmørig Tiuswei wam pørigwan chi køtashhab maig køtashhab ashibelø køn. ¹² Inchawei treekkurri truiløbe Criston truba nu køreben, kusreb ishumburmera griegasmera køben, katø møguelø truba yameløba kørebelø køn. ¹³ Inchen Tesalónicasrø judíosmerabe, Tiuswei wamwan Bereasrøngucha Pablo eshkab kusrenanøb unan taig wammørøppe, trusrø misag nørrø pønrrabigwan namig kui inchib kurrønrrai martrab ambubelø køn. ¹⁴ Inchen tru urastø nuneløbe Pablone mar pulusrønmay øren, Silasba, Timoteobatø Berea kørrømisrøbelø køn. ¹⁵ Inchen Pablon pera ambubeløbe Atenassrøngatig pera amba pegucha, yandø tru Silaswanba, Timoteowanba ke petø nøba tulundzunønrrab amrrunrrain cha, Pablo trencha karuigwan mørabe, nømbe katøle Bereamay legucha amrrubelø køn.

Pablo Atenassrø

¹⁶ Incha Pabloba Silaswanba, Timoteowanba Atenassrø muniirab uña, ke taska mari tiusmeratø netsaig ciuda kui ashabe, nuinetø chiguen tab

kømui inchibig køn. ¹⁷ Incha treekkurri judíosmera kusrenani yau judíosmeraba, katøganelø Tiuswan truba isua melabeløba ‘ibe øyeeg køn’ chib, ‘ibe øyamay køn’ chib ambugurri igerri waminchibelø køn, katø mayeelø misaamera tulundzuninug kwalømmørig truyu amrrubeløba chigucha. ¹⁸ Inchén nørrø kusreb møguelø, tru filósofos “epicúreosmera” tailø, nømui nørrø isuigu asrwan ka tab kønrrai marøb tøgagúinuutø tabig køn chibeløba, katø tru filósofos “estoiocosmera” tailø nørrø isuigwan kusrebeløba ‘ibe øyeeg køn’ chib; ‘ibe øyamay køn’ chib, Pabloba waminchibelø køn. Inchabe kan utueløbe trenchibelø køn:

—¿I mógo ya wamdø nigaike namune chi wamincherah?— cha.

Inchen kaneløbe:

—Katøgan peg pirausrø tiusmeraiwan eshkab kusrennøbig køb asønan— chibelø køn, kaguende Pablobe Jesúswi tru tabig srø wamwanba, kwawa katø øsiraigwanba eshkab kusrenanen.

¹⁹ Incha nune kanbalø Areópago taig, tru kusrebelø tulundzuninuumay merrarrawa pera amrrua, trencha payibelø køn:

—¿Tru srøig peetø kusrenanøb ñi waminchib arrigwan namun wammørøsrkøbsrumuguh? cha. ²⁰ Pøs namui kalumerayube ñibe chigøben ke ka peesrøtiitø waminndan cha. Inchawei trunun tab chi chibig kui wetøgørrag kuin ker— cha.

²¹ Kaguende mayeeløba Atenas warab misaameraba, katø tru petø ka amrruatø warabeløba jkatø! chi peg isumøtø, chigøben ke srøig isuigwandø waminchib kua, nømbe truigwangøba wamindi mørøg kui inchib købig køn.

22 Inchén Pablobé Areópago taig tru kusrebø tulundzuninug nømuin tøbøtag pasramisra, trenchibig køn:

—Atenas misaamera, ñimbe chiyutøgucha Tiuswan isuer taigu ke maizhikken pinab marmønrrab inchibelø kuin kui ashär cha. **23** Kaguende na truørø llirab ashib uñene, tru tiuswan køriibala tabig waminchib mariiløsrø, kanbaløsrømbe altargucha wetørrar cha. Truyube trenchibig pørig tøgaig,

TIUS ASIIMIIGWAN

chibig. Tru ñim ashmubendø køriibala tabig waminchib marøb tøgagúig, tru Tiuswan nabe ñimun eshkab waminchar, chibig køn.

24 'I Tius køn cha, tru pirøwan marøbig, katø truyu chine købelan chigucha. Inchawai srømbalawan lata, pirøwan lata, nøwei ashib pasrabig kuig køppe, nøbe møguelai taska marig tab yamerayu wamíig køn cha. **25** Katø misag nømui taska mariiløtøga tab inchaim palai wamíig køn cha, chi palai wamíig kuabe. Kaguende nø køn cha, mayeelan øsig kømigwan tranøb, israb amønamig kønrrai tranøb, katø chigurrimbunø tranøb inchibiibe.

26 'Kan møkkurrindø truyugurri chi misaatø larrøbichib inrrabigwan nøbe marig købig køn cha, pirø muba kuimburab warønrrai. Incha merrabsrøwei nøm maya yana waramigwanba, chutø, chutø waramigwanba kanmaytø chab asha pønsraig købig køn cha. **27** Øyeeg marøppø, ka srølamøratøguen Tiuswan lawa inchippa, wetørratashchab indig køn cha. Pøs isa kømø, Tiusbe nam møigweinuutøgucha chi yab pasrømøn

cha. ²⁸Kaguende nambe Tiusweinug øsig pønrrab, nøgurri llirab amøñib, nøgurri misag pønrrer cha. Katø kan ñimui utuitøwei, chiwan køben purø tabzhig isua waminchibiima trendaig købig køn cha: “Nambe Tiusweinukkurri larrøbicha amrrub misaamerá ker” cha. ²⁹Pøs trube, nam Tiuswei ureemera kuig køppe, Tius nø trendø maig kuigwane kabe oron, kabe anwan, kabe srugwan møguelai isuitøga taska purø tabzhig mari lataig kuitamab isumgaig køn. ³⁰Chigucha nebua ashmeelø køb urassrø øyeeg waraig købigwane, Tiusbe ka treeg purainrraindø kagøbashippa, møi yan kwalømmerawane maya misaameran chuelandøgucha nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai karua pasran cha. ³¹Kaguende nøbe pirau maya misaameran maig asha maramig kan kwaløm wesrua pasran cha, tru sølgandø tabig maig könrrabigwan maramig tru kan møg treegwan martrai nø lawa wesrua pasriitøga martrab. Incha treeg purainrraitamab isua pønrramig könrraimbe, tru møwane kwailai utugurri kusruig købig køn— cha.

³²Inchen tru mørøbeløbe, tru kwailø katøle øsiiranrrun taigwan mørøppé, kan utueløbe ke ka indzatø møren, katøganeløbe trenchibelø køn:

—I wamindigwane katøwan chi mørtrumøn— cha.

³³Inchen yandø Pablobe nømui utugurri webya ibig køn. ³⁴Inchen køben, møiløgøsrøn møguelø Pablon mendig amba, Tiuswan kørebelø køn. Inchen tru ututø Dionisio tru Areópagoyu kusreb møguelai utuiba, katø kan ishug Dámaris taiba, katøganeløba Tiuswan kørebelø køn.

18*Pablo Corintosrø*

¹ Inchen treeg puraiben, Atenaskurri Pablobe Corinto ciudasrømay webibig køn.

² Incha trusrømbe kan judío Aquilas taig Ponto pirausriigwan wetørrabig køn, tru Aquilasba, nui srai Priscilababe Italiagurri Corinto ke srø puatø warøben. Kaguende tru Roma maya misagweim pala ashilb karub wabig Claudioibe treeg karuin købig køn, judíosmerabe mayamba Romagurri webusriilø kønrraingue. Incha Pablobe truilaimay ibig køn. ³ Inchen Aquilasba, Priscilababe Pablo nø marigwandøwei tru carpas ya-ureg marøb tsushibelø købene, nømba kørrømisra tru marøb warabelø køn. Pøs nøbe carpas ya-ureg marøb tsushibiitøwein købig kua. ⁴ Incha judíosmera tulundzuni yau isrin kwalømmørig Pablobe øyeeg køn chib, øyamay køn chib waminchibig køn, judíosmeran, griegosmeran maig kuigwan nebua asøskønrrab inchib.

⁵ Inchen Silasba, Timoteoba Macedoniagurri pubene, Pablobe Jesúswreiburab eshkab kusrenanamigutø kebya pasramisrøbig køn, tru judíosmeran: “Jesúsbe tru ñim muniirab kuig tru Cristo køn” cha eshkab. ⁶ Inchen judíosmerabe mørøg kømub chi treeg kømubendø indan chib namig kurra, nun tsalø wamøben, Pablobe nui kewagúilan pabørrgøb trenchibig køn:

—¡Ñimui animbe ñimuim palatøwei peñchai møimbe ñimdøwei lawa pønrramisran! cha, ¡Yandø møimbe tru animbe naim pala attraingaig chishig webya pasrar! cha. Møingurrimbunøbe judíos kømø misaameraisrømay yamønrrun— chibig køn.

⁷ Incha truyugurri webya, kan móg Tito Justo taigwei yamay ibig kón. Truibe Tiuswan kóriibala tabig waminchibig kóbig kón. Inchen nui yabe tru judíosmera tulundzuni ya mendatøweim pasrabig kón. ⁸ Inchen tru judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig, Crispobe, nui yaeløba kerrigu Señorwan koreben, mœiløgøben truba yamelø corintosreeløgucha Pablo wamindigwan mørøbeløbe Criston korewa, piu umbu ulsrailø kuig kón. ⁹ Inchen Señorbe Pablon yem kan piab lataigu trenchibig kón:

—Kørig kui inchimøta cha; waminchibig waminchi cha; ka købashiptinchimøtø. ¹⁰ Kaguende nabe ñiba pasrar cha, ñune mugucha kaig martrab kebatchab kaimanrrun cha. Kaguende i ciudayube nabe misag truba nu tøga pasrar—cha.

¹¹ Inchen Pablobe Corintosrø pila y tøbø pila korrømisrøbig kón, Tiuswei wamwan kusrenanøb.

¹² Galión Acaya pirau maya misagwan ashib karubig kób uras judíosmerabe sôteeløba ke kandø isua pønramisra, Pablon ashig kómub namig kurra, tru maig maramigwan asha marøb purrainumay srua ambubelø kón, ¹³ trenchib:

—Tiuswan kóriibala tabig wamindamig tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maringaruimay kómøtø, nøbe misaameran ke peemay maramne inchib unan— chib. ¹⁴ Inchen Pablobe ke waminchabguen inchen, Galiónbe judíosmeran trenchibig kón:

—¡Au, ñim judíosmera! Kan chigøben truba nu kalø marig kui, kabe purø trømbøig marig treeg chigúimbe, trube na ñimun treegwan

mørøb wabsrubrainrrun cha. ¹⁵ Inchendø iibe chi treeg kørøtø, ka wamindiilanbah, katø tru munchimera chabah, tru ñimui maig maramigwan martrai pøra wariilø chabatørrre inchib kuig kobene, uyube ñim assay cha, øyeegwane nabe asha tranrrabgucha wamur— chibig køn.

¹⁶ Incha tru maig maramigwan asha marøb purrainukkurri wambig weguchibelø køn.

¹⁷ Inchen mayeelømisra judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig Sósteneswan kemøra, tru maig maramigwan asha marøb purraig merrab truba kurraguchibelø køn. Inchen Galiónbe trunune chigucha isua ashmø, chinchibgucha warøbashmab ashibig køn.

Pablo katøle Siria pirau Antioquíasrømay ib

¹⁸ Inchen køben Pablobe katøgucha truyu yam kwaløm kørømisra, nunelan yandø ‘ungwa’ chibig køn. Incha yandø Siria pirausrømay barcoyu iben, Priscilaba, Aquilasba nøba ambubelø køn. Incha Cencreasrømbe Pablobe pusrugwan chishchig parøbig køn, Tiuswan ‘nø maig martrab cha kørømisrigwan treeg maramønrrun’ chib.

¹⁹ Incha Efeso ciudasrø puabe, Priscilanba, Aquilaswanba tarømisra, judíosmera tulundzuni yau kebya, judíosmeraba maig kuitashchab payiyab waminchibig køn. ²⁰ Inchen nømbe katøguchi nømba truyu kørømisrtrai tiusmanda chib kuingucha, nøbe kørømisrmøtø, ²¹ nøbe yandø:

—Ka inrrab inchar cha ‘ungwa’ chabe, trenchibig køn: Tius nan katø yusrømay attrain kobene, katø arrumønrrun— cha.

Incha barcoyu nebya, Efesogurri ibig køn.
 22 Incha Cesarea ciudasrø puabe, tru iglesian 'ka warøgueh' chinrrab nebya, trugurrimbe Antioquíamay korrarrubig køn. 23 Incha truyu kan maya yana køsrøn tsuabe, Galacia pirauba, Frigia pirauba, trusrø lutøgurri llirab inrrab webibig køn, mayeeløba tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

Apolos Efeso ciudasrø eshkab kusrenanøb

24 Inchen tru uras kan judío alejandríasriig, Apolos taig, purø may waminchib móg Tiuswei wam pørigwangucha treetøwei purø nu nebua ashibig, Efeso pubig køn. 25 Nøbe Señorwei maywan muba amønamigwan kusrenanigwan kusreweig kua, nøbe Ȱkatø! treegwan martrab isua marøb, Jesúsweimburab waminchib kusrennøppe, maig kuigwan treeg kusrenanøbig køn. Juan tru misaameran piu umbu ulsrailø kømig kusrennigwandø nebua ashibig kuagucha. 26 Incha Apolosbe judíosmera tulundzuni yau mungucha kørømø waminchib kusrennøb pølbasren, Priscilaba, Aquilasba tru wamindigwan mørabe, Apoloswane nøørø pera amba, Tiuswei maywan katøguchinguen tab nebua asingarub maig kuigwan eshkabelø køn. 27 Inchen Apolos Acaya pirausrømay inrrab inchen, nuneløbe masken ka martrai inchib, trusrø tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kan kilga pørøbelø køn, Apoloswan nøm tabig wamab utønrrai. Inchen nøbe Acayasrø puben, Tius tru nø ka yandø tab indiitøgatø Tiuswan

kørebelayasiibe kan maya nuguen tab købig køn.
28 Kaguende judíosmera tru nøm ‘treeg kømøn’ chib amrruigwane mayeelai merrab Apolosbe mu mandamgaig ‘treeg køn’ chib waminchibig køn. Tiuswei wamwan pørigu treeg chibig køn cha eshkab: “Jesúsbe tru Cristo ñim muníirab kuig, truig køn” chib.

19

Pablo Efeso ciudasrø Jesucristoiwan eshkab kusrenanøb

1 Apolos Corinto tsumne, Pablobe tru pirauwandøwei pureb ya, Efesosrø korrarrua, kan møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wetørrabig køn. **2** Inchabe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Criston køreb uras Espíritu Santon utøgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Espíritu Santo købig kuin kui nambe wammørøbguen wammørmeelø ker — cha trenchibelø køn.

3 Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Trube, ñimun tru piu umbu ulsraibe ¿chi køn chibigwan utig koh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn

—Nambe Juanwei piu umbu ulsraigwandø utig køn— cha.

4 Inchén Pablobe trenchibig køn:

—Juanbe nøm mas kaig marmønrrab isua móra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu

nømun ulsrailø kuig køn cha, tru nui wendau attrabig Jesúswan nø kuitamab isua, misaamerabe nun koreinrrain— chib.

⁵ Inchen misaamerabe øyeegwan mørabe, Señor Jesúswai munchiyu piu umbu ulsrailø købelø køn.

⁶ Incha Pablo tasigwan nømuim pala estsarene, nømuim palabe Espíritu Santo korrarruben, mørriimø wammera waminchib menda, Tius maig karuigwan nømbe waminchibelø køn. ⁷ Truiløbe kerrigube möguelø doceburaab købig køn.

⁸ Incha Pabloba pøn pøl ørøba judíosmera tulundzuni yau nøbe chigucha kørmo kusrenanøb ‘øyeeg kømøn’ chib, ‘øyamay køn’ chib waminchibig køn, maig kuigwan nebua asamne inchib Tius nø ashib karub pasraigweimburab. ⁹ Inchen kan utueløbe nømui manrrømeran mur marøb, trunun treeg kømuitamab isub kaashib, maya misagwei merrab trømbøig wamabelø køn tru srø maywan. Inchen Pabloba nømun tarømisra, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan nøørø pera ya, kan Tirano taigwei kusrenani yau kwalømmørig ‘iibe øyamay køn’ chib eshkab waminchibig køn. ¹⁰ Treetø pa pila ørøba maren, trugurri Asia pirau warab misaamerabe mayeeløba, judíosmera lata, griegosmera lata Señorwei wamwan mørøbelø køn. ¹¹ Incha Tiusbe Pabloi tasikkurri maramburab mariilø purø nørreelø marøbig køn. ¹² Pabloi pañelumeran katø chigøben marøb pasramisrtrab pala itøgueelø nui asr kebatilan, truilanbaguen kwanrreelaim pala wartrab srua amben, treetøgatø nømui kwanrrømerabe chab tammisriilø korrømisren, kwaimandziimerabe nømuinukkurri webamben inchibelø køn.

¹³ Inchen mø judíosmera køsrøn kwaimandziimeran tru misaamerainukkurri webusrøb truørø, truørø amøñibeløgucha tru treeg maramig Señor Jesúswel munchitøga mara ashchab inchibelø køn, tru kwaimandziimeran trenchib:

—¡Tru Pablo eshkab kusrenanig Jesúswel munchiyu, nabe webambay tamønrrun!— chib.

¹⁴ Inchen tru iigwan marøbeløbe kan judío Escueva taig, tru sacerdotesmeran karubigwei nusrkalø siete købig køn. ¹⁵ Inchendø nøm treeg maren, tru kwaimandziibe nømune trencha løtabig køn:

—Jesúswane mu kui ashib, katø Pablóngucha mu kui ashib inchibig kur cha. ¿Inchen ñimbe mumera kermah?— cha.

¹⁶ Inchen tru kwaimandziitøga møøbe nømuim pala itøbørsrawa, nømune mayeelanba kamaren, ¡katø! nømbe tru yaugurri kegøsaateelø kørriindiilø chab luløbelø køn. ¹⁷ Inchen tru øyeeg purayaigwane tru Efeso warab misaamerá mayeeløba wammørig kørømisrøbig køn, judíosmera lata, griegosmera lata. Inchen mayeeløba truba truba køríimatøben, Señor Jesúswel munchibe masken, masken wammørig kørømisrøb ibig køn.

¹⁸ Inchen møiløgøben truba yamelø Criston kørebeløbe øyeeg maramailanrre marøbelø ker chib mayeelai merrab eshkab amrrubelø køn.

¹⁹ Inchen tru kaig libron kusrewa, kwaimandzig-weimburabelan marøbeløbe truba yamelø tru-iløgucha treetøwei tru nømui kaig libromeran srua amrrua, mayeelai merrab chab parrøbelø køn. Inchen tru libro peni anmeran mayan køtashchab

ashene, cincuenta mil købig køn. ²⁰ Incha øyamay Señorwei wambe larrøbichib nurab, mu chindamgaig kørrømisrø ibig køn.

²¹ Inchén øyeelø chab puraiben, Pablóbe Macedonia pirauwan køben, Acaya pirauwan køben llirab yabe, nuinetø Jerusalénsrømay inrrab isua, trenchibig køn: “Jerusalénsrømay yabe, Romasrømaygucha yamig tab punrrautan” cha. ²² Incha Macedoniamaybe nui pagatø purugubelan Timoteowanba, Erastonba øra, nøbe Asia pirau katø kan maya yana køsrøn kørrømisrøbig køn.

Efeso misaamera ke chindi asamgaig inchib kurrab

²³ Tru kwalømmerawan tru srø mayweimburappe truba namig waminchib kurrabelø køn.

²⁴ Kaguende kan móg, Demetrio taig, andøga chigøben marøbiibe, tiusa Dianai ya-ureemera andøga mariilø tabzheelø marøbig kua, tru katøganelø treeløwei marøbelane tru yaniiløtøga purø kørø anmera maringarubig købig køn.

²⁵ Incha tru treeg marøbelanba, katøganelø treeg lataitøwei marøbelanba tulundzuna, Demetriobe trenchibig køn:

—¡Nim mayeelø! nam puarmera misrøb ambamibe øyeeg mariiløyugurri an arrubig kui ñimbe ashibelø køn cha. ²⁶ Katø ñimbe ashib, mørøb indiinrrun cha, Efesotø kømøtø, Asia pirau kerrigu lutau Pablóbe: “Møguelø taska mariiløbe tiusmera kømøn” chib, ke treeg kuitamab isumne inchib wamincha, misagwan truba nørrø tarømarin køn cha. ²⁷ Kan nam iitøga yeeg yanøb an marøb

kuibe øyeeg inchene, chi tabig kømui ashib kaashib kebamben nambe kegørramsun køn cha. Katø trutø kønrrab kuindø, tru purø nu tiusa Dianai tab yagucha, chigucha kømíig lataig kørrømisrøb iben, Diana, tru purø nuig, purø tabiibe petø pinab inrrun chibig køn, Asia pirau mayamba, yu pirau katø maya misaameraba, nun køriibala tabig waminchib tøgagúig.—

²⁸ Inchen øyeeg wamindiilan mørabe, purø trømbøig nama, trenchib trashibelø køn:

—Efesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

²⁹ Inchen tru ciudayu maya misaabe ke chindinguen asamgaig inchib mendappe, misaabe ke kanbalatø amba, Pabloi linchibelø Macedoniasrø møguelan, Gayonba, Aristarconba kemøra, ¡katø! paluunchib waram srua ambubelø køn, tru chigøben waminchab misag tulundzuniisrømay. ³⁰ Inchen Pablobe truyu misagwan waminchab kebinrrab inchén, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kebibashmeelø køn. ³¹ Katø møiløgøsrøn Asia pirau misaameran ashib karub purrabelø Pabloi trendø asiilø chigucha, nuimay ørøbelø køn: “Tru chigøben waminchab tulundzuniisrømbe tiusmanda kebimønrrig” cha eshkanrrai.

³² Inchen misaamera truyu tulundzuna pasrabiibe ke chindinguen asamgaig inchib kuig køppe, kaneløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peg chib trashiben, tru mayeelø lutau tøbø pasrabiibe chinhab tulundzunin kuinguen mørømøwa købig køn. ³³ Inchen tru nu missag pasrabigwei utuelø møiløgøsrøn Alejandron webingarumdiig køn chib eshkaben, judíosmerabe

maya misaamerai merrabsrøngatig purainrrai trawaguchen, Alejandrobe maya misagwei merrab maig kuigwan eshkab waminchab, ‘niløtø kuy’ cha, tasig kusrubig køn.³⁴ Inchendø judío kui wetøgørrappe, katøle sötøbah, sötøbah trashibelø køn, kan pa ura purab trenchib:

—¡Efesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

³⁵ Inchen tru ciudayu tru chigurrimbunø mariilanba, maramelanba kilga pørøb wabiibe misagwan yandø mas trashimumne inchib megaptø, yandø wasrørangaruabe trenchibig køn:

—Efeso misaamera, tru purø nuig tiusa Dianai tab yawanba, katø tru nø lataigwei srømbalasrøngurri peñibigwanba, yamba i Efeso ciudabe truilan chi kømønrrai ashib pasrabig kui ¿kan mube wammørmíig kønrraitabelø kø chindah? cha. ³⁶ Inchawei treeg kømubendø chib kan mugucha isan tamgaig købene, ñimbe yandø wasrøramdiig køn chibig køn, chiwandøgucha ke kan chinchaptø inchib marmøtø. ³⁷ Kaguende i móguelø ñim srua amrruiløbe namui tiusmerai tab yamerayugurri nilab wesrub kømøwei, namui tiusan purø trømbøig chi wamab pønrrømøwei indan cha. ³⁸ Inchawei Demetrioba, katø tru nøba treetøwei marøb pønrrabeløba muba køben aleguiyaig tøgaguabe, truweiwei maig kuigwan nøm asha martrai truyu purøøra pønsramelø pønrrab, katø maig kønrrabigwan asha marøbelø purrab indan cha. Møitøgucha truyube kangurrin kangurri ñimun maig punrrabigwan treeg asha martra tay, chibig køn. ³⁹ Inchen ñim katøgan peg wamindamig tøgaguabe, trube, treegwan waminchab tulaamba, trunun purramisra

asamig palønrrun cha. ⁴⁰ Kaguende møi øyeeg puigwane namune ka kailø köptørre, øyeeg martrab currig kui inchaptiikken køn cha, kan chigurri nambe øyeeg inchib currig køn cha eshkab pønrramig chigaabendøbe.— ⁴¹ Incha nøbe øyeeg taitøga misag tru tulya pasrabigwane chab tarømarøbig køn.

20

Pablo Macedoniamayba, Greciamayba ib

¹ Yandø tru øyeeg chindinguen asamgaig marøb kuig wasrøraben, Pablobe Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wamingarua, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, trugurrimbe nømun ‘ungwa’ cha, Macedoniasrømay inrrab ibig køn. ² Incha tru pirau truørø llirab uña, Tiwswei ureemeran maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib truba nu wamincha ketabe, Greciasrømay ibig køn. ³ Incha nø trusrø pøn pøl kørrømisra, yandø katøguen Siriamay barcoyu ke inrrabguen incha, judiosmerabe nilø trubatø nun kaig martrab inchib kui wammørøbig køn. Incha treekkurri katøyug Macedoniawandøwei purainrrab ibig køn. ⁴ Inchen bereasriig Pirroi nusrkai Sopater køben, tesalónicasreelø Aristarco køben, Segundo køben, Derbe pirausreelø Gayo køben, Timoteo køben, Asia pirausreelø Tíquico køben, Trófimo køben Pablon linchibelø køn. ⁵ Incha nømbe namui merrabguen webamba, Troas ciudasrø namun muniirain købig køn. ⁶ Pirri chi levaduragaig main kwalømmera chab patsøben, nambe Filipoškurri

barcoyu webamba amba, trattrø kwaløm wendau Troas ciudasrø nømun wetøgøbelø ker. Incha truyu trune kørrømisrøbelø ker.

Pablo Troassrø ashchab ib

⁷ Incha nambe truaalømbe tru pirriwan pirishinrra manrrab tulundzuna køben, Pablobe waminchab pølbasrøbig køn. Kaguende katø kwalømdø nuimbe webyamig køben, nui wamindamigwan waminchippe, yem tøbøtakkatig waminchibig køn. ⁸ Inchen pala pisusrø nam tulundzuna purrainuube, lámparamera truba yam pilab meløben, ⁹ kan matsinø, Eutico taig, pendana pala wabigwane yandø ki kanab arruben, Pablobe jkatø! waminchibig waminchen, tru matsinøwane yandø ke kigøbiitø kamarig kib wawa, tru pøn pisusrøngurri kebinabya, kwabeñen, kwaig kusrabelø køn. ¹⁰ Inchen Pablobe kørraarrua, tru matsinan irab kusrawabe, trenchibig køn:

—Øsiiran cha, kwarmøtay— cha.

¹¹ Incha Pablobe katøle palasrø nebarrua, tru pirriwan pirisha mab kua, katø nømui mamigwan chab mabe, tør-rramnegatig wamincha, yandø ibig køn. ¹² Inchen tru matsinane øsiguig pera amben, mayeeløba truba isuin kua, kasrag kuilø kørrømisrøbelø køn.

Troassrøngurri Miletosrømay ambub

¹³ Incha nambe merrab misra amba, Asón ciudasrøngatig barcoyu ambubelø ker, Pablon trusrø katønrrab, kaguende nøbe barcoyu kømøtø, katsikkatø inrrab misra, nøbe treeg kørrømisrig køben. ¹⁴ Incha Pablobe namba Asónsrø

asiyaben, nambe barcoyu nun nebera, Mitilene ciudasrømay ambubelø ker. ¹⁵ Incha truyugurri webamba, katø kwalømbe Quío ciuda pinrrøguesrø pubelø ker. Incha wendø kwalømbe Samos ciudasrø pua, katø kwalømsrømbe Mileto ciudasrø pubelø ker. ¹⁶ Incha Pablobe Efeso ciudasrømbe barcoyu purab inrrab isuig køn, kaguende Asia pirau menrra yana kørrømisrmønrrab isua. Pøs treeg nebubene, Pentecostés kwalømbe Jerusalénsrø wanrrab isuig kua, mallatø inchib megaig købig køn.

Iglesiayu ashib pønrrabelan Pablo inrrab ‘ungwa’ taig

¹⁷ Pablobe Miletosrøngurri wamønrrai ørøbig køn, tru Efeso iglesiasrø tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan. ¹⁸ Incha amrrubene, trenchibig køn:

—Ñimbe na srøsrø kwaløm Asiasrø puinukkurrimbunø, nabe chu urastøgucha ñimui utu na maig uñibig kuigwan ñimbe tab ashibelø køn cha. ¹⁹ Ñimui utu Señorweimburabelan maig køben inchimø, tammay marøb, truba kappin kørrøgøb, judíosmera nan chinetø kaig martrab kurrøben, treeløyu pureb arrigwan. ²⁰ Treeg kuingucha, ñimuyasig chigøben tabig kønrrabigwane nabe kørig kui inchib sørab pasrømø, maya misagwei merrab lata, truørø yamørig eshkab kusrenanig købig køn cha, ²¹ judíosmeran lata, griegosmeran lata, nømui kaig mariilan isua móra, Tiusweimay lliramigwanba, nømui isubigwan namui Señor Jesúsweinug pasra tøgagømigwanba eshkab waminchib.

22 'Incha møimbe nabe Jerusalénsrømay inrrab inchar cha, jkatø! nan trusrømay Espíritu ke inrrai inchen, trusrø nan chi purainrrab kuinguen mørmubendø. **23** Ciudamørig na yaisrømbe nane chi peg punrrabig pønrrømøtø, ka kailan keeri yau pasramibah, kaig nebuben isuig megambatø treeg nebunrrab køn cha. Espíritu Santo eshkaigwan trunundøwei nabe asha pasrar chibig køn. **24** Inchendø nai øsig kømigwangøba isub pasrømøwei, øsig kømibe nayasiibe purø tabig kuitamab isub pasrømøwei inchar cha. Nai chu pumigwan pumsrøngatig pub, katø Tiuswei tru ka yandø tab indig tru tabig srø wamwan eshkab waminchab na Señor Jesúswan utigwan patsøgøb indikkurrimbunøbe chi kømønrrautan cha.

25 'Inchawei mayeeløba møimbe ñim Tius nø ashib karub pasrainuguigwan na eshkab kusrenanøb pureb yaisreeløbe nai maløwane katølebe managuen ashchaamøn cha. **26** Inchawei møimbe kanmaytø nabe kelarrab trendamønrrun cha: Mayeelai ani naim pala attrain kømø, naimburappe yandø chi isumikkaig chish pasrar cha. **27** Kaguende Tius maig martrab isua tøgagúigwane nabe kørig kui inchib chi sørab pasrømø, kerriguh eshkab wamindig kuig køn cha. **28** Inchawei ñimbe ñimasiitøwei tab ashiptø kuy cha, katø ñim ashib tøgagúig Tiuswei iglesia mayeelan chigucha. Truilan ñim Tiusweimburabelan ashib pera pønrrønrrai Espíritu Santo pønsraig købene, mayeelø Señorwei iglesiayuelan maig ashib tøgagømigwan treeg ashib tøgaguy cha. Kaguende truiløbe nuyasig nui anindøga peniilø køn cha. **29** Kaguende na

yugurri webya ibene, ñimui utube mendailø kerrunrrun cha, ñim ashib tøgagúi ubisha sötowan pinishinrrabelø, kan lobosmera larrø namiguelø latailø. ³⁰ Inchén ñimui utueløtøweinguen nömuí kaig kusrenaniłøtøga, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan peløsrka nömuí mendig amøñibelø kónrrai martrabelø kurrønrrun cha. ³¹ Inchawei treeg købene, pesannamø tab ashiptø, katø isua kuy cha, tru na pøn pila ørøba yem, kwaløm ñimun møigwandøgucha maig melamigwan ke isuppatø melønrrai, ñimun chu uraskucha kanun kanun na kappin kørrøgøb wamindig købig køn cha.

³² 'Trube, mœimbe øyeeg købene, Señor Jesucristogurri nunelø, ñimun Tius nø ashib tøgagønrraimba, katø nui tru ka yandø tab indig wamyuba pønsrar cha. Truibe tabig nørrørab amrrai maramburab marøbig køb, katø tru keta trannrrab kørrømisrigwan, nuyasiitø tarømariilø mayamba trunun utamig kónrrai marøb inchibig køn cha. ³³ Nabe anwan lata, oron lata, asru keelan lata, muiwangucha naimarømmørø inchib chull incha kómur cha. ³⁴ Ñimbe ashibelø kuinrrun cha, naimburab chi palabelanba, yu purrabelai chi palabigwanba tøgagønrrai, marøbiibe i nai tasiimera kui. ³⁵ Chiyutøgucha nabe øyeeg mariiløtøga, truburab kómeelan kuñab purugunrrab, øyamay kómag købig kuitamab asha kónrrai marøb ñimun kenamarig købig køn cha. Señor Jesús øyah tailane nai turyube ke tindøgague: "Tranamibe, utamig lataguen kómø, mayanguen tab kuig køn" cha, tru trendaigwan.—

³⁶ Incha iigwan chab trenchabe, Pablobe

tømbønsra, søteeløbamisra Tiusba waminchibelø køn. ³⁷ Inchen søteeløba truba truba isub kishib, Pablon irab, muchabelø køn. ³⁸ Incha truba isui kishib waminchibelø køn, kaguende Pablobe nune yandø mas ashmønrrautan chib wamindikkurri. Incha barcosrøngatig lincha ambubelø køn.

21

Pablo Jerusalénsrømay ib

¹ Incha yandø nambe nømun ‘ungwa’ cha, tarømisra amba, barcoyu nebambabe, Cossrømay sølgandø amba, katø kwalømbe Rodasrømay, truyugurrimbe Pátarasrømay ambubelø ker.
² Incha Pátarabe kan barco Feniciasrømay inrrabig pasrain køben, truyu nebamba ambubelø ker.
³ Incha puraambub amba, mar tøbøtag pasrabig tru Chipre pirøwan nebua asha, truigwane yandø atsimaygatø kørømarøb, Siriasrøngatig puraambub amba, Tirosrø pubelø ker, kaguende tru barcobe tru chi niga arrigwan truyu pinøøramig køben. ⁴ Incha nambe truyu trune kørømisrøbelø ker, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø truyu warain køben. Inchen nømbe Espíritu Santogurri eshkailø kua, Pablone Jerusalénsrømay imønrrain chibelø køn. ⁵ Inchen yandø tru waram kwalømmera nemisren, nambe werruben, mayeelø nømui sraløba, ureeba ciudayugurri wambiisrø werrumnegatig namune lincha werrubelø køn. Incha truyu pi menda søtøba tømbønsra, nambe Tiusba waminchibelø ker. ⁶ Incha nambe kangurrin kangurri ‘ungwa’

chabe, barcoyu nebamben, nømbe nømui yamay katø ambubelø køn.

⁷ Incha nambe piu treeg puramrrub amrrua, Tirogurrimbe Tolemaidasrø pubelø ker. Incha tru nunelan ‘ka lincha warøgue’ chib puabe, nømba truyu kan kwaløm kørrømisrøbelø ker. ⁸ Incha katø kwalømbe, truyugurri webamba amba, Cesarea ciudasrø puabe, Felipe tru Tiuswei tabig srø wamwan eshkab uñibigwei yau pubelø ker. Truibe tru srøsrø siete wesrawa pønsrailai utuig købig køn. Incha nambe truigwei yau kørrømisrøbelø ker. ⁹ Inchen Felipebe pibgatø nimbasrmera nømdeelø tøgaig købig køn, truiløbe Tius maig karuigwan eshkabelø. ¹⁰ Nam truyu yam kwaløm warøbene, Judeagurri kan møg, Agabo taig, Tius maig karuigwan eshkabig kørraarrubig køn. ¹¹ Incha namuinug puabe, Pabloi pørønaigwan kusrua, nøasitøwei katsigwanba, tasigwanba lusrabe, trenchibig køn:

—Espíritu Santobe trendan cha: “Jerusalénsrømbe judíosmerabe i pørønaig puraigwane øyeeg lusra, judíos kømø misaameran tranrrun”— cha.

¹² Inchen trunun mørabe, nambe truyueløba misra, Pablón ‘Jerusalénsrømay imøta’ chib truba inchibelø ker. ¹³ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—¿Chinchabre kishib kögue cha, nai manrrøwan kullaaranøb ke nan ka isui inchai inchib? Pøs nabe ka lusriitø kønrrab kømøtø, kwamig nebulbene, Jerusalénsrø ka kwanrraptø pasrar cha, Señor Jesúswei munchigurri.—

¹⁴ Inchen nambe imønrrai maya, maya inchib meløwa kaimappe, trenchibelø ker:

—Trube, Señor maig kønrrain køben, treeg kønrrain—cha.

¹⁵ Incha yandø truyu treeg warøwa, maig palønrrabigwan srua ambamig chab tamarabe, Jerusalénsrømay nebamben, ¹⁶ katø møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø cesareasreeløgucha namba amrrubelø køn, kan chipresriig Mnasun taigwan perar. Tru Mnasunbe manasrøwei Cristoimburabelan marøbig købig køn. Inchen nambe truigwei yausrø pua, kiamig købig køn.

Pablo Jacobon ashchab ib

¹⁷ Incha nam Jerusalénsrø pubene, nuneløbe namune truba tab wamab kasrag utabelø køn. ¹⁸ Incha katø kwalømbe Pablobe namba Jacobon ashchab amben, truyu tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløgucha kerrigu tulundzunabelø køn. ¹⁹ Inchen Pablobe ‘ka lincha warøgue’ chabe, lutøgurrih waminchibig køn, tru judíos kømø misaamerai utu nui maramelan marøb uniløtøga Tius chitø mariilan. ²⁰ Inchen trunun mørabe, Tiuswan truba tabig waminchibelø køn. Inchabe Pablon trenchibelø køn:

—Trube, namui nuneg, judíosmerai utube purø nørrø Jesucriston kørewa, truiløbe mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilane nømbe chiwanguen pinab marmønrrab ke chinsraatø inchibelø kuigwan ñibe ashibig køn cha. ²¹ Pøs nømune ñuimburab treeg wammørøsrkain pasran cha, ñibe tru judíos kømø misaamerai utusrø maya judíosmera warabelane Moisés pørigwan kusrenaniiløyugurri tarømisrøb amrrai treeg kusrenana, nømui ureemerane

asru circuncidamøtay chib, katø namui trendø marøb amønailan treeg marøb amøñimøtay chib kusrenanin kui. ²² Trube, ¿møimbe chi martrab? cha, pøs misaabe ñi arrin kui wammørøptøwei inchun cha. ²³ Inchawei øyeeg kobene, nam maig taigwan mar cha. Yu namui utu pibgatø møguelø køn cha, Tiuswei merrab maig martrab taigwane treeg martrab kørrømisrar. ²⁴ Truilan ñiguen pera ya, tru nøm kaig mariç chigaig kønrrab chish misrøb marigwan nømba truguegøtø treegwan ka marøb, nømui pusrugwan køsaazhig partrai tru pusrug parøbigwan ñi pagarab inchi cha. Ñi treeg marene, tru ñi treeg inchibig køn chib tru nøm wammøra kuigwane ka isatø inchib kui mayeeløba wetøgørra, ñigucha tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig tailan marøbig kuin kui ashchun chibelø køn. ²⁵ Inchendø tru judíos kømø misaamera Criston kørebelaimburappe tru nam isua treeg martrab cha kørrømisrig, trunundø nambe nømun pørig kuig køn cha: tru animal kweecha taska mari tiusmeran pønsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei, urkawa kweetsi yauwan mamøwei, katø møguelø lata, ishumbur lata trømbøig marmøwei indamig køn— chib.

Tiuswei yaugurri Pablon merrarrawa, srua am-bub

²⁶ Inchen Pablobe tru pibgatø møguelan pera ya, katø kwalømbe truiløba kegøtø tru chish misrøb marigwan nømba kegøtø treeg mara, Pablobe Tiuswei yau kebibig køn, tru kaig mariç chigaig

könrrab marøb kuin kwalømmera chi kwaløm nemisren, nømui kanuin kanui Tiuswan tru keta tranamigwan chi kwaløm tranamigwan eshkanrrab.

²⁷ Tru treeg marøb kuin trune patsønrrab kwalømbe, Asia pirausrø warab judíosmerabe Pablón Tiuswei yau ashabe, maya misag ke chindi asamgaig namig kurrønrrai mara, Pablón kemørabe, ²⁸ trashibelø kön:

—¡Namui misag, israelitasmera puruguray! chib. Chutøgucha mayeelan namui misagweimburappa, tru maig maramigwan martrai pøra warillaimburappa, katø Tiuswei yaweimburappa tsalø kob ka nøørøtø kusrenanøb uñibiibe, i mög kön cha. Incha kan treetø könrrab kuindø, Tiusweyasiitø tarømarig i nui tab yau kan treeg ya kømui lata kaig trømbøig marøb, griegosmeran yu kertrab arrin kön— cha.

²⁹ Nøm øyeeg chib køppe, kaguende mana køsrøn Jerusalén ciudayu kan efesosriig Trófimoba lincha uni ashibelø kua, trunun Tiuswei yau Pablobe kertrab arritamab isuarre inchibelø kön.

³⁰ Inchén ciudayu misaabe ke chindi asamgaig inchib kurra, mayeeløba namig kurra, kan tulundø misra, luløb amrrua, Pablón kemøra, Tiuswei yaugurri wambiisrømay ¡katø! paluunchib megam srua amben, tru urastø yaskabmeran kasrøbelø kön. ³¹ Incha yandø kwetchab inchib køben, Romasrø maya suldau sotømeran ashib karub wabigwan, yu Jerusalén maya misag chindi asamgaig inchib namig kurrin kön chib eshkab wam puben, ³² møi møi tru maya suldaumeran nø karubiibe suldaumeran køben, katø suldau cienbatø nøm karubelan

køben, pera luløb kørraarrubig køn. Inchen tru maya suldaumeran nø karubigwanba, suldaumeranba judíosmera ashabe, yandø Pablone mas kurraguchimeelø køn. ³³ Inchen tru maya suldaumeran nø karubig puabe, Pablone merrarrawa, pagatø cadenastøga lusringarubig køn. Incha nøbe mu kuin kui, chi marøb unig kuin kui payibig køn. ³⁴ Inchen tru nu misag søtøbe, møriløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peetø chib trashiben, treegu chi tainguen mørtrab kaima, suldaumera waraig muguen chindamga yaumay srua ambingarubig køn. ³⁵ Incha tru nebunab nebambiisrøngatig srua pubene, tru nu misag søtø purø trømbøig inchen, treekkurri yandø truyugurrimbe suldaumerabe Pablone pala muta ambam nebulig køn. ³⁶ Kaguende truyu tru nu misag søtøbe mayeeløba wendautø trenchib trashib amrrubelø køn:

—¡Kweechi!— chib.

*Pablo misagwei merrab ‘treeg mara pasrømur’
chib waminchib*

³⁷ Incha Pablone tru suldaumera waraig muguen chindamga yau yandø ke kertrab inchen, tru maya suldaumeran nø karubigwan Pablobe trenchibig køn:

—¿Na chigøsrøn chinrrab, waminchibashchunrraguh?— cha.

Inchen tru nø karubiibe trenchibig køn:

—¿Ñibe griego wawan waminchibig køtirru? cha. ³⁸ Trube, tru mariizhiitø, misaameran kaig marøb pera kurra, tru pib mil ka kweechabetaptø

amøñibelan mu misag warab waraimøsrømay pera webibig ¿ñibe tru egipcio køppeendi?— cha.

³⁹ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Isa kømøtø, nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig, chigucha kømø ciudazhigu kømøtø. Tiusmanda misagwan ka waminchibashcha— chibig køn.

⁴⁰ Inchen tru suldaumeran nø karubiibe ka wamindingaruben, Pablobe tru nebunab nebambinug kurra pasramisra, misaameran niløtø kønrrai tasiitøga siñal maren, yandø wasrønzhig pinøben, hebreomay trenchib waminchib pølbasrøbig køn:

22

¹ —Ñim, nai nunelø, nai møskalø, na treeg mara pasrømuigwan waminchab inchar cha, ¡Mørtray!— chib.

² Inchen nøm wamindig hebreomay wamindi mørøppe, masken wasrønzhig kørrømisren, Pablobe trenchibig køn:

³ —Nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig. Inchendø nurappe, yu Jerusalén nurawa, katø nabe kusrebgucha Gamaliel maig kusrenanigwan kusreweig, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan merrabsrø namui kölli misaamera kan maizhikken pinab marmø, marøb tøgagúigu treegwan kusrenanig kur cha. Tiusweimburabigwan kalø marmønrrab ñim møin kwaløm mayeelø ke chinsraatø inchib pønrrab lataitøweingue. ⁴ Nabe merrappe tru i srø maywan amøñibelane kwamnegatig marøb, möguelan

køben, ishumburwan køben merrarrawa, kailan keeri yau keeriingarub indigwan,⁵ maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote lata, katø mayeelø misagwan karubelø kölli misaamera lata treegwein kuig køn chib nøm eshkanrrab kuinrrun cha. Inchen nømbe nane kilga pøriilø tranøbelø køn cha, tru nammisag judíosmera Damascosrø warabelan tru na chi martrab isuigwan martrai. Inchen Damascosrømay ibig kur cha, Jesucriston kørebelø trusrø warabelan merrarrawa, yu Jerusalénsrømay sruatrab, ichabetiilø kønrrai.

Pablo nø Tiuswei mayu mandiincha pasramisrigwan waminchib

⁶ Indiibe na ib pasrøwa, kwaløm tøbøtag køsrøn Damascosrø na pub lutau ibene, ¡katø! møi møi naingatan srømbalasrøngurri purø nuig tørig pilabig køn cha. ⁷ Inchen nabe pirausrø peñabe, kan wam trendaig mørinabig køn: “Saulo, Saulo ¿nane chindimbarre kaig martrabgøba inchib arrugu?” chib. ⁸ Inchene nabe trencha løtabig kur: “¿Señor ñibe mu kugu?” cha. Incha nøbe nan løtappe: “Nabe Nazaretsrø Jesús ñi kaig martrabgøba inchib arrig, truig kur” chibig køn. ⁹ Inchen naim pulu pønrrabeløbe tru tørwan ashipe ashendø, tru naba waminchibigwei wamwane, chi tainguen mørmeelø køn cha. ¹⁰ Inchen nabe trenchibig kur cha: “¿Señor chi maramøh?” cha. Inchen Señorbe nane trenchibig køn: “Kurra, Damascosrømay inrrø cha. Truyube chi maramigwan karua pasrigwan kerriguh eshkanrrun” cha. ¹¹ Inchen nane tru purø tør pilabiibe ashmíig körrømarig køppe, tru

Damascosrømbe naba lincha amrrubelø tasku kemøra, srua ambindiig kebibig kur cha.

¹² 'Inchen truyube kan mög Ananías taig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, Tiuswan purø isua marøb megabig, judíosmera Damascosrø warabelaimbe nøbe chiyuguen chi tamga tab uñib mög, ¹³ truibe nan ashchab arrua, puabe, trenchibig køn: "Cristogurri nai nuneg Saulo, katøyug ashibig misr" cha. Inchen nabe katøle ashibig misra, nun asinabig køn cha. ¹⁴ Inchen Ananíasbe nane trenchibig køn: "Namui merrabsrø møskalai Tiusbe, ø maig marøg kuig waigwan ñi nebua ashchai ñune manasrøwei kanmaytø wesrawa pasrig købig køn cha, tru Kerrigu Sølgandiigwan nebua ashib, katø nui triitøga wamindigwan mørøb inchai. ¹⁵ Kaguende ñibe Tiusweyasig maya misagwei merrab maig kuigwan waminchib pasrønrrabig køn cha, ñi asigwan ñi mørigwan. ¹⁶ Treeg købene, ¿chi munig tsunrragu? cha. Kurrø, chibig køn. Incha piu umbu ulsrø cha. Katø ñibe Señorwei munchin wamab ñui kaig mariilan chish misr" chibig køn nane.

Pablon judíos kømeelaisrømay Ørig

¹⁷ 'Inchen Jerusalénsrømay katø yabe, Tiuswei yau Tiuswan waminchib wawa, kan piab lataig asamig tøgagúinabig køn cha. ¹⁸ Incha truyu na Señorwan ashen, nøbe nan trenchibig køn cha: "Mallatø incha, møi møi Jerusaléngurri webinrrø cha. Kaguende yube ñi naimburab maig kuigwan waminchen mørtraamøn" cha. ¹⁹ Inchen nabe trenchibig kur cha: "Señor, nømbe ashibelø køn

cha, nabe judíosmera tulundzuni yamørig ya, ñun kørebelane merrarrawa kailan keeri yau srua yamba ichabetamba indíilan. ²⁰ Katø ñuimburab maig kuigwan waminchibig Estebanwan kweechib ani lushen, tru uraskucha nabe ‘ka kweetsay’ chib truyu pasrøwa, kweechibelø nømui kewagúilan wesra waren, nabe truilanguen ashib pasrabig kui nømbe ashibelø køn” cha. ²¹ Inchene nane Señorbe trenchibig køn: “¡Inrrø! cha. Kaguende nabe ñune yabsrø judíos kømø misaameraisrømay inrrai øramønrrun”— cha.

Pablo tru maya suldau søtømeran nø karubigwei merrab

²² Inchén judíosmerabe tru iig srabe trendaigwan ke chab trendamnegatiitø mørabe, trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Øyeeg mowane yu pirau uñmønrrai kweetsay! chib. ¡Kaguende øyeegwane chinchipguen uñbasamgaig køn!— chib. ²³ Incha trashibig trasha, nømui pala kewagúilan wesrawa petamba,usrøwan pala petamba inchibelø køn. ²⁴ Inchén maya suldaumeran ashib nø karub wabiibe, tru suldaumera waraig muguen chindamga yau Pablon keeringarua, ichaguchib maig kuigwan payingarubig køn, misaamerabe chindimbagrurrinre nun tsalø køb øyeeg trashib kuigwan ashchab. ²⁵ Inchén lusra srua kua ke yandø ichagutchabguen inchen, Pablobe tru suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabigwane trenchiptinchibig køn:

—¿Roma pirau kal-laweigwan chi kalø marig køtashchab paya ashibguen paya asiimíigwan ñim

treeg ichaguchib pønrramibe merig kømuitarru?—cha.

²⁶ Inchén truigwan mørabe, tru suldau cienwan nø karub pera pasrabiibe tru maya suldaumeran nø karubigwan trenchib eshkabig køn:

—¿Ni chi marøb pasraigwan ñigan maig kui asha pasrøtirru? cha. ¡Kan! i møøbe Roma piraug kuin køn— cha.

²⁷ Inchene tru maya suldaumeran nø karubiibe arrua, Pablón payibig køn:

—Ñibe Roma piraug kuin chindi, eshkarra—cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Øø, treegwein kur— cha.

²⁸ Inchén tru maya suldaumeran nø karubiibe trenchibig køn:

—Nama kan Roma pirau kal-lawei køb lataitøwei misrtrappe, tsabøtø nu an petabe treeg misrar— cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nabe treeg mara kømøtø, kal-lainukkurri trendø truig kur— cha.

²⁹ Inchén Pablón payrrab inchib srua købeløbe møi møi nuinukkurri chab tarømisrøptinchen, tru maya suldaumeran nø karubiitøweinguen Roma piraug kuin kui ashíppe, truba kwaarøbig køn, keerøba cadenastøga merrarrawa, srua kuikkurri.

Pablo treeg mara pasrømur chib waminchib

³⁰ Incha katø kwalømbe tru maya suldaumeran nø karub pasrabiibe tru judíosmera chigurrinrre øyeeg marøbig køn chib kuigwan ke tab ashchab isua, Pablón elacha, sacerdotesmeran karubelanba, katø tru Setenteelø maig maramigwan

asha marøbelan mayamba tulundzunønrrai karua, yandø Pablon wesrua, truilai merrab pasrøbig køn.

23

¹ Inchén Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan ke tab ashabe, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe møin kwalømgatig Tiuswei merrab nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishig uñibig kur— cha.

² Inchene tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Ananíasbe Pabloim pulu purrabelane triibøtø Pablon pashagutsingarubig køn. ³ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—¡Ni ya pirøbanrrig pullin itsig lataigwan! ¡Tiusbe ñunguen pashagutchun! cha. ¿Ñibe uyu wappe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, nan treeg asha martrab wamøtirru? cha. ¿Ñibe tru pørigwane utsøguchib ka itøbunab ñigan nan pashagutsingarub watirru?— cha.

⁴ Inchén truyu purrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Tiusweiwan marøb pasrabigwan, ñigan øyeeg tsalø wamøtirru?— cha.

⁵ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote køben, nabe ashmø inchibrain køn cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Ñui misaameran ashib karub wabigwane kaig nebubash chib trømbøig wamamig kømøn”— cha.

6 Incha Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø, tøbøbe fariseosmera køben, tøbøbe saduceosmera kui ashabe, tru Setenteelan truba mur trashib trenchibig kön:

—Nai nunelø, nabe fariseo køb, fariseowei nusrkain køb kur cha. Katø kwabelø katøle øsiiramigwan muniirabig kuikkurri, øyeeg indinab payib sruagúinab pasrar— cha.

7 Inchen nø trenchibene, fariseosmeraba, saduceosmeraba nømdø aleguiyab mendappe, ke nøørøtø misra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø tulaamba pasrabiibe chab tarømisrøbelø kön. **8** Kaguende saduceosmerabe tru kwabeløbe katølebe øsiiramøwei, ángelesmera kawei, møsiimera kawein kön chibelø køben, trune fariseosmerabe treelane kerriguuh treeg købig kuitamab isubelø købig kön. **9** Inchen mayeeløba trashib mendøben, møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø fariseosmeraingateelø kurra pønrramisrabe, trømbøig aleguiyab trenchibelø kön:

—I møwane kaig mariibe chigucha wetørramer cha. Inchippa kan møsig kui, kabe kan ángel kui wamindin köbgun cha, Tiuswane esheerrab inchimugun— chibelø kön.

10 Inchen ambumay imay ke nømdø aleguiyab kurra nøørøtø misren, maya suldaumeran nø karub pasrabiibe Pablone ke pitis marøbgunmab isua køriimata, suldaumeran kørraambingarubig kön, nømui utugurri mallatø merrarrawa wesrawa, suldaumera waraig mu chindamga yaumay katø pera amrrai.

11 Inchen katø yembe Pablon Señorbe kenamisra trenchibig køn:

—Pablo, nullaaramø, kørmo mur pasrau cha. Kaguende yu Jerusalénma naimburabigwan maig kuigwan wamindiibe Romasrøngucha naimburabigwan katø treetøwei ñune wamindamig nebunrrun— cha.

Pablon kwetchab inchib

12 Katø løtsø judíosmerabe kaig martrab nømdø nilø wamincha: “Nam treeg martrab taigwan marmubene, namundøwei trømbøig nebulash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweechimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chibelø køn.

13 Inchen tru: “Treegwan marmø kømø, ¡katø! martrab” cha, pønrramisrøbeløbe cuarenta menrra lata købig køn. **14** Incha truiløbe sacerdotesmeran karubelainuumayba, katø misagwan karubelø kölli misaamerainuumayba ambabe, trenchibelø køn:

—Nam martrab taigwan nam marmubene, namundøwei trømbøig nebulash chib pønrramisrer cha. ¡Katø! Pablon kweechimuppe, nambe chigucha mamønrrab ter cha. **15** Inchawei møimbe ñimbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbeløbamisra, tru maya suldaumeran nø karubigwan maig chitashchab waminchab ambamdiig køn cha, ñimui merrab Pablon srøna wesrai chinrrab, nun tru øyeeg puigwan maikkurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. Trune nambe nø trusrø pumøwatø, ke kwetchab tamara munig kømønrrun— cha.

16 Inchen Pabloi nuchawei nusrkaimbe tru chi isumø amrrub køben, larab warøwa, tru kaig martrab inchib kuigwan wamindi, tru suldaumera waraig mugucha chindamga yausrø nøbe kebya, Pablón eshkaben, **17** Pablobe tru suldau søtø cienwan nøm karub pønrrabelan kan møigwan køsrøn wamabe, trenchibig køn:

—I matsinan maya suldaumeran nø karubig-weimay pera inrrø cha. Kaguende chigøsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

18 Inchen truibe maya suldaumeran nø karubig-weimay, pera yabe, trenchibig køn:

—Pablo kailan keeri yau keerig wabiibe nan wama tiusmanda i matsinan ñuimay pera irra chitan cha, ñun kan chigøsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

19 Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe tru matsinan tasku kemøra srua ya, nøørø pera yabe nundø mara payibig køn:

—¿Nan chi eshkamig tøgagugu?— cha

20 Inchen matsinøbe trenchibig køn:

—Judíosmerabe Pablón srøna tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab ke tiusmanda ñun wesrabsrumugu chinrrab, ke kandø isua pønrramisrin køn cha, nuimburab maig kurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. **21** Trendaingucha køremønrrig cha. Kaguende nømui utu møguelø cuarenta menrra lata, kaig martrab larønrrab nilø tamarøb køn cha. “Nam treeg martrab taigwan marmuinabene, namundøwei kaig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablón kweecha kuchimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chib køn cha. Incha nømbe

ke yandø chab tamara, mœimbe ke ñi mancha lötamigwandø munig kœn— cha.

²² Inchen tru maya suldaumeran nœ karubiibe tru matsinane trenchib ‘ungwa’ cha, ørøbig kœn:

—Ñi nan eshkaigwane nan eshkar cha, mungucha eshkanrrab kœmœ— cha.

Pablon Félix kubenadurweimay pera ambub

²³ Inchen maya suldaumeran nœ karubiibe tru suldau sœtœ cienwan nœm karub pera pœnrrabelan pailan wama, trenchibig kœn:

—Yem las nueve webambamig katsikka amrrabelø suldau doscientosba, kaulli palar setentaba, lanza sruar doscientosba Cesareamay amrrai tamaray — cha. ²⁴ Incha katœ maya suldaumeran nœ karubiibe kaulli itøguanamelø Pabloyasig tamaringarua, kubenadur Félixweimay chi indiimœig, tabig pera amrrai inchibig kœn. ²⁵ Incha øyeeg chibig kilgagucha pœra trana ørøbig kœn:

²⁶ Na Claudio Lisias, ñi nai purœ tab kubenadur Félixwan ‘ka uñgu’ chinrrab inchar.

²⁷ Judíosmerabe i mœwan kemœra srua kua, kwetchab inchen, trune nabe nune kan Roma pirauig kuin kui wammœrabe, nai suldau sœtœba ya, truyugurri wesrar. ²⁸ Incha nabe chi charre payib srua kuitashchab ashchab isua, Pablone judíosmerai tru Setenteelø maig maramigwan asha marœbelai merrab pera kœrrayar. ²⁹ Incha nabe tru nœmui maig maramigwan martrai Moisés pœrigwan ka kalœ maran chatœrrre inchib kuin kui wetœbeñendœ, nune kwanrrai maramdiibe nœbe treekkatig chi trœmbœig

mara pasrømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwein kuin køn. ³⁰ Inchen tru møwan søratø kaig martrab inchib køn taig nane wammørøsrøben, nabe tru urastø ñuisrømay ørar cha, katø tru nun øyeeg Mara pasrømøtirru chib payib srua købelan chigucha chigøben tamig tøgaguabe, trube, ñui merrab tørgandø eshkanrrigay cha, nømune trenchar cha nabe.

³¹ Inchen suldaumerabe nømun maig karuig køben treeg Mara, Pablone wesrawa, yem Antípatrissrøngatig pera ambubelø køn. ³² Incha katø kwalømbe Pablone kaulli pala ambubeløtø lincha amrrai, suldaumera katsikkateeløbe tru nøm waraig mu chindamga yaumay katøle legucha amrrubelø køn. ³³ Incha Cesareasrø pua, kubenadurwan tru kilga pøra Ørigwan tranabe, Pablone gucha nui merrab pera kemallibelø køn. ³⁴ Inchen kubenadurbe tru kilga Ørigwan ashabe, Pablone:

—¿Chu pirausriig kugu?— cha payibig køn. Incha ciliciasriig kuin kui ashabe, trenchibig køn:

³⁵ —Trube, ñun øyeeg puigwane tru ñun øyekkurrin kuig køn chibelø amrruben, trunun ashchab— cha.

Inchabe Herodeswei purø tab yau Pablone keera wanna, tab ashib tøgagønrrai karubig køn.

24

Pablo Félixwei merrab ‘øyeeg Mara pasrømøtirru’ tainab

¹ Trattrø kwaløm wendau maya sacerdotes-meran nø karub sacerdote Ananíasba, møiløgøsrøn misagwan karubelø kølli misaameraba, trugurri

kan purø maig waminchibig Tértulo taiba Cesareasrø kørраambubelø køn. Incha truiløbe tru misaameran ashib karub wabigwei merrab Pablonsalø køb ‘øyeeg, øyeeg mara pasran’ chinrrab amrrua kemallibelø køn. ² Inchen yandø Pablonsamøben, Tértulobe Pablone ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ chib menda, Félixwane trenchibig køn:

—Namui purø tab kubenadur Félix, kan nambe ñigurri ambumay imay tab warer cha, ñun mayanguen ungwa, ungwa chinrrab inchar cha. Incha ñibe purø tab asha marøbig kuikkurri, nam i pirau mayeelø warabelayasiibe, srøitø, srøitø yunømarøb tammisrøb arrun cha. ³ Kan ñi namui Félix purø tabig, chusrøndøgucha katø chu uratøgucha, ñune kashmø mayanguen ungwa, ungwa chibelø ker cha. ⁴ Inchendø ñun menrra trømbø inchib menrra waminchimønrrab, kan petøzhiitø tiusmanda kalu pebøbsrumugu chinrrab inder cha, ñibe chiwandøgucha yan tammay mara tranøb wabig købene. ⁵ Kaguende i møwane nambe kan larrø kaig kwanrrø lataig wetørrer cha. Yu pirau chutøgucha judíosmerai utu misaamerane ke nøørøtø marøb namishib pera kurramba, katø tru Nazarenos taig søtømeran ke nø pera marøb chib pasrabig kømba indan cha. ⁶ Katø Tiuswei yawan chigucha, Tiuswei yaambu kømui lataig kaig trømbøig martrab indamba inchen, nambe nun kemørig køn cha. Incha nambe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, treeg martrab inchen, ⁷ tru maya suldaumeran nø karubig Lisiásbe nui suldaumeraba arrua, tsakkandø namui taskugurri Pablone kerraig køn cha, ⁸ tru øyeeg

mara pasrømøtirru chib srua købelane ñuisrømay ambay chib amrrai ørøppa.

'Trube, 'øyeeg, øyeeg mara pasrømøtirru' chib kuigwan, ñiashib iigwan kerrigu tab ashabe, maig kuigwan tab ashchabguen— chibig køn.

⁹ Inchen judíosmera truyu pønrrabeløgucha:

—Iibe kerriguba isa kømø, treegwein køn— chib truba inchibelø køn.

¹⁰ Inchen tru kubenadurbe Pablón waminchai señas maren, Pablóbe trenchibig køn:

—Ñi ya yam pila i pirau maig maramigwan asha marøb wabig kui ashabe, kalø mara pasrømuigwan nabe chi kørmø eshkanrrab inchar cha.

¹¹ 'Nitøweinguen asiinrrun cha, na Jerusalénsrø Tiuswan køriibala tabig waminchab arriibe kwalømmera docetøwei purayan cha. ¹² Pøs

Nane Tiuswei yau muba køben aleguiyab pasrai ashmøwei, namishib misag søtø peragurri ashmøwei, katø judíosmera tulundzuni yamerayu treeg marøb pasrai ashmøwei, kabe chugøben ciudasrø treeg marøb pasrai ashmøwei indig køn cha. ¹³ Inchawei i misaamerabe møi nan øyeeg mara pasrømøtirru chibeløbe øyeeg marøbig køn chib kuigwane treeg køn chinrrappe kaimanrrun cha. ¹⁴ Inchendø nabe maig kuigwan kelarrab, trendamønrrun cha: Nabe merrabsrø namui kølli misaamerai Tiuswan køriibala tabig waminchibig kur cha, tru nøm Tiusweiwan peemaytø marøbelø cha wamig, tru srø may maig køben treekke. Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan lata, katø Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilan lata isa kømø, kerrigu treegwein kuitamab kører cha.

¹⁵ Nabe Tius mandø taigwane treeg kønrraitamab

isua munig megabig kur cha, tru nøm muniirab kuigwandøwei, tru kwabelø sølgandø tabelø lata, katø tru sølgandø tabelø komeelø lata katøle øsiirawa kurramigwan. ¹⁶ Inchawei treekkurri nabe Tiuswei merrab lata, møguelai merrab lata chigøben kalø mara treegwan nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig kønrrab inchib megabig kur cha, chu urastøgucha.

¹⁷ 'Nabe truba yam pila peesrø llirab uñabe, ketamig tulisaigwan naim pirau misaameran kettrappa, katø Tiuswan keta trannrrappa arrubig kur cha. ¹⁸ Incha nabe tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben, Tiuswei yau tru chish misrtrab marigwan chab mara pasrøben, møiløgøsrøn judíosmera Asia pirausreelø pubelø køn, na misagwan namishib pera kurra kømøwei, kabe chindinguen asiimüig maringarub pera kurra kømøwein pasrøben. ¹⁹ Inchawei møimbe, truilø nømwei amrrumig køn cha, yu ñui merrab nan øyeeg mara pasrømøtirru chib nan tsalø køb chigøben tamig tøgaguabe. ²⁰ Kabe katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab na kemalla pasrab uras nan chi kalø marig wetørraig købene, trube, truburappe nømdøwei yu tørmarbash cha. ²¹ Nabe tru nømui utu pasrøwa tru urasbeguende mur trashib øyeeg chibwei indig køn: "Kwabelø katøle øsiiramigwan na muniirabig kuikkurri, møi ñim øyeeg indinab paya asinab pasrar"— cha.

²² Inchen Félixbe tru srø maywan tab wammøraig kuabe:

—Maya suldaumeran nø karubig Lisiás

arruben, iigwan na maig køtashchab katøwan ashchab— chippa, patsøgøbig køn.

²³ Incha Félixbe suldau søtø cienelan nø karub pera pasrabigwane Pablone elachimø, ashib tøgagønrrai karubig køn. Inchendø nui chi maramdeelane mu merønrrain kømø marøb, katø nui asiilø møiløgøben nun purugunrrab inchene merømøwei inchain karubig køn.

Cesareastrø Pablon kailan keeri yau keerøb

²⁴ Mam kwaløm wendau køsrøn Félixbe nui srai judía Drusilaba katø pua, Pablon pertrab ørabe, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwan waminchen mørøbig køn. ²⁵ Inchen Pablobe tru sølgandø tabigwanba, chiyugucha srua irramamø amønamigwanba, katø maig kønrrabigwan treeg asha maramig punrrabigwanba waminchen, Félixbe truba kwaara, trenchibig køn:

—Møimbatøbe ka inrrø cha. Inchendø katøwan nan utø køben, wamørrumøn— cha.

²⁶ Inchagucha Pablo nun elatchai kabe kan maya an tranrrua chinrraitamabrre muniirabig køn Félixbe. Incha treeg isua, Félixbe nuimay Pablone katø katø wamabig køn waminchab.

²⁷ Inchen yandø pa pila puraiben, Félixbe webiben, Porcio Festo truigwan purø wamisrtrab kubenadur kebibig køn. Incha Félixbe judíosmeraba ka tab kørrømisrøg køptø Pablone kailan keeri yau ka wabashippa, webibig køn.

25

Pablo tru srø kubenadur Festoi merrab

¹ Inchen tru pirau karub wanrrab uta kebyaig pøn kwaløm wendau, Festobe Cesareagurri

Jerusalénmay nebiben,² maya sacerdotesmeran karubeløba, katø judíosmeran ashib karubeløba Pabloimburab tru treeg puigwan katøle könøgønrrab Festoimay ambubelø kön,³ Pablón tsalø køb, Jerusalénmay pegutchá chib. Kaguende nømbe Pablone mayu lara kwetchab isua tamarøb købelø kön.⁴ Inchen Festobe løtappe trenchibig kön:

—Pablone Cesareasrø ashib tøgagúig wan cha. Naashib trusrømay menrra yana kømøwatø inrrab isur cha.⁵ Inchawei ñimui utu maig maramigwan ñim asha marøb pønrrabeløbe Cesareasrømay naba kørrorruy chibig kön. I møweinug chigøben kalø marig pønrrøbene, trube øyeeg mara pasran chib truyu waminchab.—

⁶ Incha Festobe Jerusalénsrø trune køh, kabe trune y pa kwaløm kø chigøsrøn nømba kørrømisra, Cesareasrømay katø ya, katø kwalømbe tru maig maramigwan asha marøbelø purrainug wamisra, Pablón pera amrrunrrai karubig kön.⁷ Inchen Pablo trusrø pua kebarrubene, tru judíosmera Jerusalénsrøngurri amrrubeløbe tullsrua, nune chigøben truba truba trømbøig marøbig kön chibendø, chigucha ke treeg mariiløbe, wetørranrrab kaimabelø kön.⁸ Inchen Pabløbe nøbe ‘treeg mara pasrømur’ chib, trenchib waminchibig kön:

—Nabe i tru maig maramigwan martrai Moisés pørig judíosmeraimburabigwan lata, Jerusalén Tiuswei yaweimburab lata, katø Romasrø maya misagweim pala ashib wabig Césarweimburab lata chi kalø mara pasrømur— cha.

9 Inchendø Festobe judíosmeraba ka tab kørørømisrøg køptø, Pablone trencha payibig køn:

—¿Jerusalénmay attragu? cha, tru øyeeg wamindiilan ñuimburabigwan maig kønrrabigwan trusrø ashchab— cha.

10 Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Roma maya misagweim pala ashib wabig César maig maramigwan asha marøb wainug nabe truyuweim pasrar cha, tru maig kønrrabigwan nan asha maramnug. Pøs judíosmeran chigucha chi kalø mariibe chigagøn cha, ñiguen tab asiinrrun cha. **11** Kabe na chigøben kalø mara pasrain kui, ñim nan kwanrrai maramdiig na treekkatig kaig mara pasrøbene, nabe kwanrraptøweim pasrar cha. Inchendø nøm øyeeg mara pasrømøtirru chib kuig ka isiitø webibene, mugucha nane truilane trannrrappe kaimanrrun cha. Nabe Romasrø tru maya misagweim pala ashib karub wabig César maig maramigwan nø asha martrai miämønrrun— chibig køn.

12 Inchen Festobe tru maig maramigwan nun isum purugub purrabeløba chab waminchabe, trenchibig køn:

—Ñi maya misagwan ashib karub wabig César nø asha martrai miaig kuig købene, trube, Césarweimay inrrig— cha.

Pablo rey Agripai merrab

13 Inchen yandø mam kwaløm køsrøn puraiben, rey Agripaba, Bereniceba Feston ‘ka uñgu’ chib tabig wamab punrrab, Cesareasrømay ambubelø køn. **14** Inchen trusrø nøm truba yam kwaløm

waraig køppe, Festobe tru Pablon øyeeg nebuig-wan reywan trenchib eshkabig køn:

—Yube kan møg wan cha, kailan keeri yau Félix kørrømara wannig. ¹⁵ Na Jerusalénsrømay ya wabene, truigweimburappe sacerdotesmeran karubeløba, judíosmeran karubelø kølli misaameraba, ke chinetø køn chib nan eshkab amrrubelø køn cha, Pablon truyu møra pasrønrai kørrømara pasramdiig køn chib. ¹⁶ Inchen nabe nømune trencha løtig købig køn cha: “Tru ‘øyeeg kaig mara pasran’ tainabig; tru ‘ñi øyeeg maraweim pasrømøtirru’ chibelø nui malaugue trenchib amrruben, ‘øyeeg kømuig køn’ chib; ‘øyeeg mara pasrømur’ chib nøashib waminchimøwatøbe, romanosmerabe mu møwangucha mana treebe marmeelø køn” cha. ¹⁷ Incha truilø nøm yusrømay naba amrruben, chi srarrømøtø, katø kwalømdø, nabe tru maig maramigwan asha marøb wainug wamisra, tru møwan pera amrrunrrai karuig køn cha. ¹⁸ Inchendø tru ‘øyeeg mara pasrømøtirru’ chibeløbe amrrubendø, chigøben trømbøig kalø mariilø tre latailøbe marig wesrumelø køn cha, pøs nabe nø treeg trømbøig mara pasraindøweinrre inditamab isubene. ¹⁹ Treeg kømøtø, tru nuimburab waminchib kuibe, tru Tiusweimburabigwan nø marøb unigwan truikkurrin chabah, katø kan møg, Jesús taig, kwaig købigwan, Pablobe trunun kwaig kømøtø, ka øsig wan cha, trenchibrre inchen, trugurrimbatørre inchib kuin køn chibig køn. ²⁰ Inchen nabe øyeeg maramigwane mandø maram kui mørnøwa, Jerusalénsrømay inrra kuh chibig kur, tru maig kønrrabigwan trusrø asha

marig könrrig cha. ²¹ Inchendø Pablobe tru maig könrrabigwan Augusto César asha marig könrrab cha, ka ashib tøgagúig wanrrab cha nø miaig købene, treekkurri Césarweisrømay na øramnegatig nune tab ashib tøgagønrrai karuig købig kön— cha.

²² Inchene Agripabe Feston trenchibig kön:

—Nangucha tru møwan mørinrrabna køtan— cha.

Inchene Festobe trenchibig kön:

—Srøna wamindi mørtrabguen— cha.

²³ Indiibe katø kwaløm Agripaba, Bereniceba puppe, purø tabig tamarar ke kan chull asamdiig amrruabe, tru chigøben waminchappa, katø wamindiilan mørtrappa tru tulundzuniisrø kebambambubelø kön, tru suldaumeran karubelø nørreelø køben, katø nørreelø ashib karubelø ciudayuelø købengue. Inchen Festobe Pablón pera amrrungaruben, pera pubelø kön.

²⁴ Inchabe Festobe trenchibig kön:

—Rey Agripaba køben, ñim maya möguelø yu namba purrabelø køben, i møwan asay cha. I móweimburaøpe maya judíosmera søteeløba Jerusalénsrø lata, yu Cesarea lata ‘yeegwane øsig uñbasamgaig kön’ chib, trashib amrrubelø kön cha. ²⁵ Inchendø nabe nun kwanrrai maramdiig chigucha chi kaig marmuin kui wetørrab, katø tru maig könrrabigwan asha marig kømigwan Augusto nø asha martrai nøtøwei miaig kuig købene, trusrømay nabe ørtrab isuig kön cha.

²⁶ Inchendø tru Pabloimburabigwan treeg treeg kön chib nai ashib karub wabig Augusto purø nuigwan na pøra øramig kan chiguen wetørramur cha. Incha treekkurri ñimuinuumay pera arrur cha, ñi nai tab rey Agripa. Maig könrrabigwan tab

asha kørrømarene, na maitøguen Auguston eshkab pøramig kønrrautan chibig køn. ²⁷ Pøs kan kailan keeri yau keerig wabigwan chiburøgurri ‘øyeeg kuig køn’ chib kuigwan chi cha eshkamubendø, na øramibe ke kan ka wainguenig marig lataig punrrautan— chibig køn Festobe.

26

Pablo nuimburabigwan rey Agripai merrab eshkab

¹ Inchene Agripabe Pablone trenchibig køn:

—Nuimburabigwan maig kuigwan ñitøwei waminchi— cha.

Inchen Pablobe yandø waminchab tasigwan kusrawabe, tru nuimburab ‘chi kalø mara pasrømur’ tamigwan waminchab pølbasrøbig køn: ²—Møi na naimburab ‘treeg mara pasrømur’ chib waminchib pasramig mayaguen tab kuim pasrar cha, nai rey Agripai merrab, nan judíosmera chigurrimbunø ‘øyeeg mara pasrømøtirru’ chib kuigwan. ³ Inchagucha ñibe judíosmera chitø, chitø marøbelø kuigwan kerrigu ashib, katø nam judíosmera mandø melambuyab amrruigwan chigucha ñibe tab nebua ashibig kuig kobene, trube, tiusmanda tammay mørtra chinrrab inchar cha.

⁴’Maya judíosmera na matsinø-unøgurri nabe nai misaamerai utu Jerusalénsrø maig tsubig kuigwan ashibelø køn cha. ⁵ Truiløbe manasrøngurri ashibelø køn cha, nømun eshkamdiig kobene, øyeeg kobig køn chib maig kuigwan ñun eshkamdiig kuinrrun cha, Tiusweiwan kan chizhigwanguen pinab kømø marøb misag søtømerayuig nabe

fariseo købig kur cha. ⁶ Incha møimbe tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius tru trannrrab misra kørrømisrigwan muniirabig kuikkurri, møimbe øyeeg paya ashib srua kuinab pasrar chibig køn. ⁷ Tru Israelweinukkurri namui doce srøig, srøig karrab misaamerá Tius tru trannrrab kørrømisrigwan nømbe nebunrrab isua, yem kwaløm Tiuswan køriibala tabig waminchib kuigwan, nagucha truigwan muniirabig kuinukkurri, judíosmerabe yu ñi øyeeg kaig marøbig kømøtirru tainab pasrar chibig køn, nai rey Agripa. ⁸ ¿Tiusbe kwabelan kwailai utugurri kusrumibe kaimanrretamab isubelø kø chindah ñimui utube?

⁹ 'Pøs isa kømø, naguen Nazaretsrø Jesúswi munchiwane tsalø køb chinetø martrab isua, ¹⁰ Jerusalénsrøma treeg marøbig kur cha. Sacerdotesmeran karubelønan treegwan martrai karuigwan uta, Tiuswei misaameran kailan keeri yau pønsrøb, katø kweecha petøbene, nabe truilaingatøtø inchib pasrabig købig kur cha. ¹¹ Incha katø, katø judíosmera tulundzuni yamørig truilane ichabetab ibig kur cha, Tiuswan purø trømbøig nømun wamingarummørø inchib. Incha ¡katø! kan nømun namig købiitø ke chinchimmørø inchib, nabe peg pirau ciudamerasrønguen kaig martrab wendautø ibig købig kur cha.

Pablo mandøgurri Tiuswei mayu pasramisrigwan waminchib

¹² 'Nabe øyeeg martrab isua, Damasco ciudasrømay ørig ibig kur cha, tru sacerdotesmeran karubelø maramburab martrai traniitøga treeg martrab inrrai karua pasrig. ¹³ ¡Nai tab rey! mayu

kwaløm tøbøtaabe srømbalasrøngurri kan tørbilabig pørr lataguen kømø, purø tørig naingatanba, tru naba ambubelaingatanba piløben, ¹⁴ nambe pirausrø søtøba kørrinabig køn cha. Inchene kan wam hebreomay trenchib wamindi mørøptindinabig køn cha: “Saulo, Saulo cha, ¿Chindimbarre nane kaig martrabgøba inchigucha? cha. Ñibe kan wey kølabus tsøb pønsrailøyu søl yatab lataitøwei incha, ñibe ka ñiasiitø kørriindan” cha. ¹⁵ Inchene nabe: “¿Señor mu kugu?” chiben, nane Señorbe trenchibig køn cha: “Nabe Jesúś, ñi møi kaig martrabgøba indig, nabe truig kur cha. ¹⁶ Inchendø kurra, pasramisr chibig køn. Kaguende nabe ñun kenamisrøppe, naiwan marøb megabig kønrrai wesrawa pasrtrappa, katø møi naimburab ñui kaptøga ñi asigwan waminchibig kønrraimba, katø wendøsrø naimburab maig kuigwan kenamararamigwan eshkabig kønrraimba treeg martrab kenamisrar cha. ¹⁷ Inchawei nabe ñui misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab, katø judíos kømø misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab indamønrrun chibig køn. Pøs nabe møi tru misaamerayasigwei ørar cha, ¹⁸ nebua ashchai ñi nømui kabmeran kuren, løstøyu amøñibelø købig kuig, tøryumay werrub, katø Satanás maramburab mariilø kua, Tiusweimay purørrunrrai. Tru nømui kaig mariilan ulø payiimíig pesannaig kømigwan uta, tru nømui isubigwan nainug pasrikkurri tru Tiusweyasig tarømariiløba tøgatø, tru keta tranamig tøgagúigwan utamig kønrrain” chibig køn.

Piab lataigu Tius kenamisra maig taigwan

Pablo mōra marōb

¹⁹ Inchawei, nai rey Agripa, tru srōmbalasrōngurri piab lataigu kenamisren asigwan nabe mōrmōnrrab inchimōtø,
²⁰ Damascosrø warabelaisrōmaymerrig ibig kur cha. Incha trugurrimbe Jerusalénsrōmay, trugurrimbe Judea pirau kerrigu truørø ya, katø trugurrimbe judíos kōmø misaameraisrōmay ya, nōmui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay llirawa, yandø tru kaig marmōnrrab isua mōrin kui asamdiig kōnrrai tabig marōb inday chib eshkab waminchibig kur cha nabe. ²¹ Incha na øyeegwan marikkurri judíosmerabe Jerusalénsrø Tiuswei yau nane merrarrawa, kwetchab indig kōn cha. ²² Inchendø mōin kwalømgatig Tius nan purugúitøga nabe yu pasrar cha, kusrebelan lata, kusremelan lata maig kuigwan na waminchib. Nabe waminchippe, ka nōørøtø peetø waminchimōtø, Tius maig karuigwan eshkabelø maig purainrrun taigwanbah, katø Moisés maig purainrrun cha eshkaigwan, truigwanbatø waminchar chibig kōn: ²³ Tru Cristobe truba truba kaig nebuinab megawa, trugurrimbe kwawa, nōmerrig katø øsiirawa, namui judíosmeran lata, judíos kōmø misaameran lata kaigyugurri webambamig tōrwan eshkab kusrennrrun chib trendailan.—

²⁴ Pablobe ‘kaig mara pasrømur’ chib, waminchib pasramnetø, Festobe øyah chib trashibig kōn:

—¡Pablo ñibe chugúi mōrmīig misriasøna! chib. ¡Menrra kusreptø chugúinguen mōrmīig misrin kōn!— chib.

25 Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nai purø tab Festo, nabe chugúinguuen mørmiig kømøtø pasrar cha. Na waminchippe, ka isatø waminchib pasrømøwei, katø chiwan waminchib pasrarmab isua waminchib pasrar cha. **26** Pøs rey Agripabe, iilane kerrigu ashibig kuimba, nui merrab chigucha chi kørig kuin kømø waminchar cha. Kaguende nøbe iilane ashmíig kønrrab kømøtø, nebua ashibig kuitamab isua pasrar cha. Kaguende iilane kan turiumbu mu søratø marikkucha kømøn cha. **27** ¿Nai rey Agripa, Tius maig karuigwan eshkabelø maig taigwan ñigan treeg kuitamab køretirru? cha. Ñibe kørewa wain kui nabe asha pasrar— cha trenchibig køn Pablobe.

28 Inchene Agripabe trenchibig køn:

—¡Ke yandiitøgatø Tiuswei mayu puraarrua pasramisrtrai indiibe!— cha.

29 Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Yandiitøgatø kui lata, kabe nu wamindiitøga kui lata, ñitø kømøtø, møi yu mørøb purrabelan chigucha kerrigueløba na latailøwei misra pønrraimbemab isutan chibig køn, inchendø nan lata cadenatøga øyeeg merrarraimeelø.—

30 Inchén rey kurra pasramisren, kubenadurgucha, Bereniceba kurrøben, truyu nømba purrabeløgucha kurra, yandø webamba, **31** nømdø nøørøsrø ambabe, kangurri kangurri trenchib waminchibelø køn:

—I møøbe chiburø kwanrrai maramdiig kømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwei marøbig kuin køn— cha.

32 Incha Agripabe Feston trenchibig køn:

—Pablo nøashib César asha marig kørnrab chib miamuig kuimbe, pøs nøbe elatsikken købsruinrrun—cha.

27

Pablon Romasrømay ørig

¹ Yandø Italiasrømay amrrai treeg wamincha kørromisren, kan suldau tru cienwan nø karub pera pasrabig tru Augusto maya misagwan ashib wabigwei suldau søtømerayuig Julio taigwan ashib tøgagønrrai tranøbelø køn, Pablonba, katøgan kailan keeri yau pønrrabelanba. ² Incha adramitiosriig kan barco Asia pirau, tru barcos puisrømay webinrrab inchib pasrøben, nambe truyu nebambubelø ker. Inchen nambabe Aristarco kan Macedonia pirausriig Tesalónica ciudayukkucha arrubig køn. ³ Incha katø kwaløm Sidón tru barcos puisrø nam pubene, truyube Juliobe Pablon truba tab inchib, nune nui trendø asiilaisrømay ibashibig køn, tabig wamab utab tøgagúig uñchhai. ⁴ Incha Sidóngurri webambabe, Chipre pirø pi tøbøtag pasrabiisrø isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker, kaguende isig ichibiibe ambamgaig merrammay megambub ichen. ⁵ Incha yandø tru nu pi tøbøtaasrø Cilicia pirauba, Panfilia pirauba pinrrøguesrø misrøb ambabe, yandø Licia pirau Mira ciuday pubelø ker.

⁶ Incha truyu suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabiibe kan barco Alejandría pirausriig Italiamax inrrabig pasrain kui wetørrawa, truyu amrrab, namun nebambingarubig køn. ⁷ Incha tsøndatø truba yam kwaløm ambub meløwa, isig

ichibig namun merrammaygøba megambub ichen, ke trendø pumubsruatø Gnido pinrrøguesrø pubelø ker. Incha Salmón pinrrøguesrø Creta isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker.

⁸ Incha mendawandø ke trendø chab kaimab purørrub amrrua, kanbalø Buenos Puertos taisrø pubelø ker, Lasea ciuda pulusrø.

Maryu kørig kømdiig pi namab currab

⁹ Inchén amrrub kuig yandø yanaguen misrøb arruben, yandø tru barcoyu ambamikkucha purø kørig kønrraptiig misrøb arrubig køn. Kaguende tru ayunain kwaløm puraibwei inchén, yandø tru sre pøl kebinrrab købig køn. Incha Pablone øyeeg maramdiig køn chib waminchibig køn:

¹⁰—Nai lincha amrrubelø, i barcoyu ambamibe barcon mindisainab, katø purø nørrø ka yandø pinønrrab kui ashar cha, barco chigøben niga arriilø lata, barco lata yandø ka pinøben, katø namdøweinguen kwamigwan lanrrun— chib.

¹¹ Inchén tru suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabiibe øyeeg maramdiig køn cha Pablo wamindigwane mørmtø, tru barco srubigwanba, barco puaigwanba, truilangøba mørøppe, Pablone mørmiig køn. ¹² Inchagucha barcos puinug sre pubweimbe tab kømøtnug køben, søteelø lutauba truyugurri webamrrab isubelø køn, Creta pirau Fenice ciudasrø tru barcos puinug puin chindi. Inchén truibe pørr neeshibgatømayba, pørr pinebgatømayba pinrrøguesrøn købig køn.

Maryu purø trømbøig isig ichibig webarrub

¹³ Inchén sursrøngurri kan kaizhig isig ichibig webarruben, chu punrrab isuigwan yandø ke

nebuermab isua, barco imønrrai merrarrabig kuatsig tsandzønwan piugurri wesrawa, yandø tru Creta pirø pulusrø kemallib ambubelø køn. ¹⁴ Indiibe yanazhigutø Euraquilón cha wamig isig purø trømbøig pøtømay pailab ichibig tru pørr kal-labgatømaygurri webarrua, barcon yamgaig megambub arruben, ¹⁵ yandø barcobe isig ichibig srua yaig kuig køppe, tru isig ichibigwane kamara ambamgaig køben, yandø isig ichibig srua inrraindø ka purrabelø ker. ¹⁶ Incha kan pirø, pi tøbøtag pasrabig Cauda tainug isig srørrøgatømay purørrub amrrua, truba truba inchib meløwa, tru kwamønrrab webambig tru kan lamø barcozhigwan nemørøbelø ker. ¹⁷ Incha trunun barcoyu neerabe, nu barco nøørøtiig misrmønrrai, manilastøga pøtøburab kirrøb mendabelø køn. Inchendø piu umbu pisrum tunmerayu kegalrraitamab kørig køben, barco inrrai isig utabig velas taigwan kørrøøra, tru mur isig ichibig barcon ka srua inrraindø ka purrabelø køn. ¹⁸ Indig katø kwaløm purø trømbøig namab isig ichib kurørben, barco niga arrigwan pinøbusrøb menda, ¹⁹ pøn kwalømyube tru barcoyu chi palabelan trendø truyu tøgagúilan nø mashib pinøbusrøbelø køn. ²⁰ Inchen truba yam kwaløm kan pørr kenamisrmøweih, estrellamerá kenamisrmøwei inchen, purø trømbøig isig ichib pi welarmera namab kurørben, yandø øsig webammumuitamaptøwei isub melabelø ker.

²¹ Nambe yandø yam kwalømguen mamø ambig kuig køppe, Pablóbe nømui utu pasramisra, trenchibig køn:

—Au, nai lincha amrrubelø, na maig taigwan møra Cretagurri werrumuig kuinguen, barcon øyeeg trømbøig mindisainamøwei, øyeeg nørrø pinisha pønrrømøwei inchibsruinrrun cha. ²² Treeg kuindøgucha tru isuptø chi kullaaramugun chinrrab inchar cha; kaguende barcobe chab pinindøgucha, ñimbe møikkucha kwanrraamøn cha. ²³ Kaguende nan tru nuin könrrai inchib pasrab, katø nui maramigwan nan maringarub inchib pasrab Tiuswei kan ángel mira yem nan kenamisrtan cha. ²⁴ Incha nane tru ángelbe trenchitan cha: “Pablo, chi kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Roma maya misagwan karub ashib wabig César purø nuigwei merrab pasramig palønrrab kuimba, barcoyu ñiba amrrub købelan Tiusbe mayeelanba øsig webambamig könrrai martrun” chitan cha. ²⁵ Inchawei, nai lincha amrrubelø, chi kullaarab trunun isumøtay cha. Kaguende nabe Tiuswandø isua pasrar cha, nø maig taibe treeg könrraitamab isuague. ²⁶ Inchen køben, kan pi tøbøtag pirø pasrabiisrø barco namunbañau srua ya trusrø kebusriilø kømig nebunrrun— chibig køn.

²⁷ Indiibe parru könrrab yembe nam Adriatico maryu ke pi muba srua yaindeelø ambub kua, yem tøbøtasrø tru barcoyu ambubeløbe yandø ke pirø pulu pub yain kui mørabe, ²⁸ piwan maya umbuig køtashchab tsowan kegucha ashene, treinta y seis metros køben, katøguchi ambuurøsrø katø kegucha unaashene, veintisiete metros købig køn. ²⁹ Inchen nørrø sruumerayu melambumuitamab kørig køben, barcon imønrrai merrarrabig pibgatø wendaumay kuatsiguelø piu kebusriilan kebeta,

ke kan petø tør-rraimbemab isub munig melabelø køn. ³⁰ Inchen tru barco srubelø barcoyugurri wegørra amrrab isua, tru merrabmay piu kebusrilø tru kuatsig tsandzönmeran merrarrab tsimeran yabranøbelø misrøb, tru kwamø øsig webambam barco-unan piu kebenøsrkøbelø køn. ³¹ Inchen Pabelle suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabigwanba, suldaumeranba trenchib eshkabig køn:

—Iilø yu barcoyu ka purrømøtø wegørra ambisruandøbe, ñimbe øsig webamrraamøn— cha.

³² Inchene suldaumerabe tru øsig webambam barco-unan merrarrab tsimeran para, piyu ibashiptinchibelø køn.

³³ Inchen yandø tør-rrab arruben, mayeelanba maytøguen chi isumø, ka may chib, Pabelle trenchibig waminchibig køn:

—Yandø møi chabguen parruguen køn cha, chi puraitashchab muniiraptø ñim chigucha mamø melaig. ³⁴ Inchawei nabe tiusmanda ka may tamønrrun cha, pøs ñimui asr tabig chishtø kønrrai. Kaguende ñimune møigwandøgucha kan pusruutøguen mindisaig kønrraamøn— cha.

³⁵ Trunun chab waminchabe, Pabelle nui tasku pirriwan muta, mayeelai merrab Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, trugurrimbe mab pølbasren, ³⁶ mayeeløba ka mamøtømab isua, nømgucha mabelø køn. ³⁷ Inchen tru barcoyu nam mayeelø amrrubeløbe doscientos setenta y seis købelø ker. ³⁸ Incha yandø mamne ma, tirigun maryu kebetabelø køn, barco chairanrrai.

Barco piu umbu ulsra pasrambub

39 Incha tør-rrabene tru pirøwane chu pirau kuinguen ashmubendø, kanbalø barco kebambig wambiitiig pisrum chaabaig nebua asha, trusrø pasrambumdiig kóbene, barcon trusrø pasrambungarunrrab inchibelø kön. **40** Incha barcon imønrrai merrarrabig tru kuatsig tsandzøn piu kegutsigwan piu wamnetø tsimeran parøppa, trugurrimbe tru barcon muba inrrai lliskaigwan lusrig pasrabigwan alaaranoøb, tru isig utabig vela taigwan kusrubene, tru barcobe pisrum chaasrømay ib mendabig kön. **41** Inchendø tru pi ambugurri igurri megambuinug pisrum tunyu pasrambunrrab iben, barcone trusrø kegaløsrka pasrambungarubelø kön. Inchen merrabmayiibe pisrum tunyu ulsra könømiig pasrambuben, wendaumayiibe tru nørrø pi welarmera purø trømbøig megambuben, barcobe ke nøørøtiig misrøb ibig kön.

42 Inchen suldaumerabe tru kailan keeri yau pønrrabelan srua amrruilan kwetchab isubelø kön, wegørra amba møikkucha lulmønrrai. **43** Inchen tru suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabiibe Pablone kweechimønrrai isua, nøm isuigwane ka isuitø purainrrai marøbig kön. Incha møiløgøben nadam kusrebeløbe truilømerrig kegørra ambingarubig kön pursrø webamrrai.

44 Inchen katøganelane:

—Tablamerayu kui, kabe tru barco nøørøtiig misra wegørriløyu kui ambay— chibig kön. Øyeeg inchib meløwa mayeeløba pirausrø øsig pubelø kön.

Pablo Maltasrø chitø marøb purayailø

¹ Incha yandø sötøba øsig webambabe, tru pi tøbøtag pirø pasrabiibe, Malta cha wamim pirø kuin kui nebua ashibelø ker. ² Inchen trendø truyu warab misaamerabe namun kwa tab inchib tab wama, srebub kwa pishin køben, nømbe nag urra, namun søteelanba kemallchai wamabelø køn. ³ Inchene Pablobe trar mul nu tulisha, nagu kebusrene, møimbe kan ul nag pachiiraben truyugurri webarruppe, Pabloi tasku tsacha megambuben, ⁴ trendø truyu warab misaamerabe ul Pabloi tasku tsacha megai ashabe, kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—I møøbe chiguen kømø kweechaitøwein kuinrun cha. Maryugurrimbe chindiimíig ka øsig webarrindøgucha, tru maig kønrrabigwan asha mariibe pinab ashmiig kuabe, øsig uñbashmønrrab asønan— chibelø køn.

⁵ Inchen Pablobe ulwan nagu pabørrgøbene, chigucha inchimíig køn. ⁶ Inchen nømbe parab mendøtashchab, kabe moi moi kwain tsumbutashchab ashib muniirab købelø køn. Inchendø tru chindashchab truba yaana ashib køben, chigucha inchimui ashabe, katøbe peemaytø isua, Pablone ‘kan tius køn’ chib mendabelø køn.

⁷ Inchen tru warainug trugatanbe Publio taigweim pirømera købig køn, tru pi tøbøtag pirø pasrabiigu misagwan ashib karubigwei. Truibe namun truba tab wamab uta, pøn kwaløm ørøba truba tab inchib kørrømisringarubig køn. ⁸ Inchen tru Publio møskaimbe pachiibaig, ani larraibiibaig camayu kwanrrø tsuben, Pablobe ashchab ya, Tiusba wamincha, tasigwan kwanrriigweim pala

estsarene, tammisrøbig køn.⁹ Inchen trugurrimbe katøgan kwanreeløgucha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu warabeløbe Pabloimay amrrua, tamariilø købelø køn.¹⁰ Incha chigøben truba ketiiløtøga namun truba truba tab incha, nam amrrab barcoyu nebammwatø, ambamig chi palønrrabigwan nømbe chishtø tranøbelø køn.

Pablo Romasrø pub

¹¹ Incha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu pøn pøl warøwabe, kan barco alejandríasriig tru srebub pølmera chab purayamne, truyu pasrabigu ambubelø ker. Tru barcobe Cástorwanba, Póluxwanba marig tøgaig købig køn, chiyuilø kui asamig kønrrai.¹² Incha barcos puinug Siracusasrø puabe, truyu pøn kwaløm warabelø ker.¹³ Trugurrimbe pirø puluwandø purørrub amrrua, Regio ciudasrøngatig amben, katø kwalømbe sursrøngurri, isig ichib kurrøben pa kwaløm kønrrabyube Puteolisrø pubelø ker.¹⁴ Incha trusrømbe nunelø warabelø kuin kui wetørrabelø ker. Inchen nømbe namun truyu kørømisray chiben nambe kan trune lincha kørømisrøbelø ker. Incha øyeeg amba Romasrø pubelø ker.¹⁵ Inchen Romasrø nuneløbe nam amrrunrrab kui wammøraguen kua, Apio ciudasrø misag amrrua tulundzuniisrømba, katø tru Tres Tabernas taisrømba namun wamab utønrrab amrruin købig køn. Inchen Pabløbe nømun ashabe, Tiuswan ungwa, ungwa cha, chi kømui lataig katøle truba tab kui mørøbig køn.

¹⁶ Incha nam Roma chab pubene, Pablone trusrømbe nuin kui nøørø yau tsubashibig køn, kan suldauwan nun ashchai pasra.

Pablo Romasrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb

¹⁷ Incha tru puig pøn kwalømyube judíosmeran ashib karubelan Pablobe linchab amrrunrrai eshkangarua, yandø truyu chab tulundzunøbene, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe judíosmeran tsalø kob chi kaig marmøwei, katø namui kölli misaamerø nømøi trendø chigøben marøb tøgagúilan treelane marmumig køn chib pasrømøwei inchendø, Jerusalénsrøwei nane merrarrawa, romanosmerai tasku tranig køn cha. ¹⁸ Inchen truiløbe nan maig kuigwan tab ashabe, elatchab inchibelø køn cha, kwanrrai maramdiig nainug chigucha chi kalø marig kaaben. ¹⁹ Trune judíosmerabe nan elachimønrrai søtølulen, nane treeg marøg kømuindøgucha nan maig punrrabigwan César asha martrai nane miamig nebuig køn cha, kabe na naim pirau, nai misaameraimburab chi køn chinrrab isua kømøtø. ²⁰ Inchawei øyeeg puikkurri ñimum ashchappa, waminchappa nabe wamig køn cha. Nam israelitasmera muniiraigwan muniirabikkurri møi yu i cadenastøga merrarraig pasrar— chibig køn.

²¹ Inchene nømbe Pablón trenchibelø køn:

—Nambe Judeagurri ñuimburab eshkabig chi kilga pøra ørig utømøwei, katø namui misag judíosmera trusrøngurri amrrubelø møikkucha ñi kalø maran chib ñuimburab namune chigucha waminchimøwei indig køn cha. ²² Inchendø ñi maig isuigwan wamindi mørinrrabna kuin ker cha. Kaguende tru i søtø Tiusweiwan srøig peemay

kusrenanøb marigwane chutøgucha ‘kaig køn’ chib, wamindi ashibelø ker— cha.

²³ Incha nømbe kan ø kwaløm Pabloba tulundzunønrrab cha wesrawa pasra, tru Pablo ya peba tsuinuumay truba nu amrruben, løtsøgurri maabengatig Tius tru nø ashib karub wainuguigwan øyeeg, øyeeg køn’ chib eshkab, nøbe maig kuigwan waminchibig køn. Jesucristoimburab ke treegwei købig kuin kønmab nøm nebua isumne inchib, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan pølbasra, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilanbañau waminchibig køn. ²⁴ Inchen kan utueløbe Pablo wamindigwan treegwein købig kuin kui isuben, trune kan utueløbe køremelø køn. ²⁵ Incha nømbe nømui ututøwei lata kandø isumuig køppe, tarømisra ambub køben, yandø ke srabe Pablobe trenchibig køn:

—Espíritu Santobe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaskurri tru merrabsrø ñimui kølli misaameran øyah chib, waminchippe, sölwei wamindin køn cha:

²⁶ “I misaameran iigwan waminchab inrrø cha:
 Ñimbe mørøppe, mørrendø, managuen chigúi
 mørmønrrun chib.
 Ashippe ashendø, chigúinguen nebua
 ashchaamøn chib.
²⁷ Kaguende i misaamerai manrrømerabe nasrk-wailø,
 katø mørøppe, mørrendø, tab chigúinguen
 mørmeelø køn chib.
 Nømui kabmerabe kasrailø køn cha,
 kabmeratøga ashmøwei, nømui kalumeratøga
 mørmøwei inchai.

Katø nømui manrrøtøga mandø kuinguen
mørnøwei,
katø naimay lliramøwei,
katø na tamariilø kømøwei kønrrun chinrrig,” taim-
bala.

²⁸ 'Pøs øyeeg købene, ñimbe isua kuy cha. Judíos
kømø misaameran tru kaigyugurri wesrabig
Tiusweiwane wammørøsrailø køben, truiløbe
mørtrun— chibig køn. ²⁹ Inchen Pablo øyeeg
chibene, judíosmerabe nømdø truba truba payiyab
waminchib ambubelø køn.

³⁰ Inchen Pabløbe tru an pagarawa pebi yau pa
pila ørøba kørrømisra, nun ashchab ambubelane
mundøgucha wamab utab wabig køn truyu. ³¹ Tius
nø ashib karub wainuguigwan waminchib, Señor
Jesucristoimburaøbigwan eshkab kusrenanøb
inchibig køn, mui malautøgucha trurrigu chi søtø
lullimíkke.

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi New Testament in Guambiano

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Guambiano

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

7e6b2dfc-632e-5b6e-aeb4-3ed6877d71c9